BANKA
SLOVENIJE

POROČILO

O NADZORU BANČNEGA POSLOVANJA V LETU 2001 IN PRVI POLOVICI LETA 2002

September 2002
Leto 6

Izdaja:

BANKA SLOVENIJE
Slovenska 35,
1505 Ljubljana
tel.: 01 47 19 000
fax.: 01 25 15 516
Telex: 31214 BS LJB SI
Internet E-mail: banka.slovenije@bsi.si
WWW: http://www.bsi.si/

Uredniški odbor:

Nadzor bančnega poslovanja

Ljubljana, september 2002

Na podlagi 26. člena zakona o Banki Slovenije (Uradni list RS, št. 58/02) poročamo Državnemu zboru Republike Slovenije o nadzoru poslovanja bank in hranilnic v letu 2001 in v prvi polovici leta 2002. Do uveljavitve novega zakona o Banki Slovenije julija 2002, je Banka Slovenije Državnemu zboru poročala na podlagi tretjega odstavka 54. člena zakona o Banki Slovenije (Uradni list RS, št.1/91 – I) in 2. člena odloka o načinu izvajanja nadzora Državnega zbora Republike Slovenije nad poslovanjem Banke Slovenije (Uradni list RS, št. 7/99). V skladu s temi določili, je Banka Slovenije dvakrat letno poročala Državnemu zboru o opravljenih kontrolah in izvedenih ukrepih nad bankami in hranilnicami, hkrati s poročilom o svojem delu.

Namen tega poročila je predstaviti bonitetni nadzor bank in hranilnic in dogajanja v slovenskem bančnem prostoru v letu 2001 ter v prvi polovici leta 2002.

Zaradi zaščite splošne stabilnosti bančnega sistema in z namenom spodbujanja transparentnosti poslovanja bank in hranilnic, storitev, ki jih le-te opravljajo in načel, ki jim sledijo, poročilo objavljamo in ga namenjamo tudi širši javnosti. Pri razkritju podatkov in informacij, ki zadevajo nadzor bank in hranilnic (vključno s hranilno kreditnimi službami), pa je potrebno upoštevati določbe zakona o bančništvu (59. člen zakona o bančništvu, ki podrobneje opredeljuje vsebino podatkov, ki so pomembni za izvrševanje nalog in pristojnosti Banke Slovenije ter organe, katerim sme Banka Slovenije posredovati podatke).

POSLANSTVO

Z učinkovitim bančnim nadzorom Nadzor bančnega poslovanja pospešuje varno in skrbno poslovanje bank in hranilnic.

CILJ

Najpomembnejši cilj oddelka Nadzora bančnega poslovanja je zaščita vlagateljev v bančnem sistemu in zagotovitev stabilnosti bančnega sektorja. Ta cilj je vodilo pri vseh aktivnostih oddelka, iz njega pa izhajajo posamezni delni cilji tako oddelka kot posameznih organizacijskih enot.

TEMELJNA IZHODIŠČA

Prizadevanja bančnega nadzora potekajo v smeri čimbolj poštenega in korektnega poslovanja bank in hranilnic. Tržno gospodarstvo predpostavlja, da banke in hranilnice vodijo strokovnjaki, ki jih izberejo lastniki in da vodenje poteka na način, ki ga zahtevajo lastniki. Nadzor bančnega poslovanja se ne more odločati namesto lastnikov in ne sme posegati v odgovorno poslovanje uprav bank in hranilnic. S predpisi, priporočili, predlogi in zahtevami pa lahko prispevamo k povečanju konkurenčnosti in širitvi etičnih načel poslovanja na vseh ravneh odločanja. To želimo storiti z redno in odprto komunikacijo z bankami in hranilnicami, kjer v smislu preventivnega delovanja sprožamo tudi ustrezne korektivne akcije.

VLOGA UPRAV IN NOTRANJIH REVIZORJEV

Uprave bank in hranilnic so v prvi vrsti odgovorne lastnikom. Odgovorne so tudi nadzornikom, ki skušajo zagotoviti varno in učinkovito poslovanje bank in hranilnic z ustreznim nadzorom nad njimi, kar vse šteje med temeljne sestavine urejenega gospodarskega okolja. Dolžnost vodstva bank in hranilnic je, da jasno uredijo ravnanje z vsemi oblikami bančnih tveganj, proti katerim se banka postavlja s sistemom notranjih kontrol. Lastniki in nadzorniki morajo zahtevati od uprav bank in hranilnic pisno opredeljena pravila in mehanizme, ki jih uporabljajo. Kar zadeva poslovno uspešnost, morajo imeti uprave bank in hranilnic dolgoročno poslovno strategijo, ki mora biti operacionalizirana v poslovnih politikah za vsako področje bančnega poslovanja. Na to se običajno navezuje tudi zahteva po razviti notranjerevizijski službi, ki naj ustreznost in primernost omenjene ureditve sproti nadzira ter v svojih izsledkih in priporočilih sproti obvešča bančno upravo. Bistveno pri tem je, da se vodstvo zaveda pomena, vloge in pristojnosti notranjerevizijske službe ter upošteva njene ugotovitve in priporočila, saj se ravno na podlagi realizacije njenih zahtev in priporočil, presoja učinkovitost delovanja notranjerevizijske službe.

POROČILO

VSEBINA

I.	RAZVOJ BANČNEGA NADZORA	7
1.	NADZOR FINANČNIH INSTITUCIJ V SLOVENIJI	7
2.	NEODVISNE OCENE FINANČNEGA SEKTORJA V SLOVENIJI	9
3.	LASTNIŠKA STRUKTURA BANČNEGA SEKTORJA IN PRIVATIZACIJA BANK	11
4.	IZDAJANJE DOVOLJENJ	12
5.	KONSOLIDIRANI RAČUNOVODSKI IZKAZI IN NADZOR NA KONSOLIDIRANI OSNOVI	14
6.	POROČANJE BANKI SLOVENIJE	15
7.	PREGLEDI BANK IN HRANILNIC	16
8.	OCENJEVANJE SISTEMA NOTRANJIH KONTROL IN NOTRANJEREVIZIJSKE SLUŽBE	18
9.	SODELOVANJE Z NADZORNIMI INSTITUCIJAMI	19
9.1.	Sodelovanje z domačimi nadzornimi institucijami	19
9.2.	Mednarodno sodelovanje	22
10.	SODELOVANJE Z REVIZORJI	23
II.	REZULTATI POSLOVANJA BANK IN HRANILNIC V LETU 2001 IN PRVI POLOVICI LETA 2002	25
1.	STRUKTURA BANČNEGA SEKTORJA	25
2.	POSLOVANJE BANK IN HRANILNIC	26
2.1.	Poslovanje bank	26
2.1.1.	Poslovanje bank v letu 2001	26
2.1.2.	Poslovanje bank v prvi polovici 2002	32

2.2.	Poslovanje hranilnic	35
2.2.1.	Poslovanje hranilnic v letu 2001	35
2.2.2.	Poslovanje hranilnic v prvi polovici 2002	36
3.	NADZOR NAD OBVLADOVANJEM TVEGANJ	37
3.1.	Kreditno tveganje	37
3.2.	Deželno tveganje	39
3.3.	Solventnostno tveganje	41
3.4.	Likvidnostno tveganje	43
3.5.	Operativno tveganje	49
3.6.	Tveganja, ki jih prinaša okolje avtomatiziranih informacijskih sistemov	50
III.	RAZVOJ NA ZAKONODAJNEM PODROČJU, REFORMA PLAČILNIH SISTEMOV IN ORGANIZACIJA BANČNEGA NADZORA	53
1.	PREGLED SPREMEMB IN DOPOLNITEV PREDPISOV, KI ZADEVAJO NADZOR BANČNEGA POSLOVANJA V LETU 2001 IN PRVI POLOVICI 2002	53
2.	PRIPRAVE NA BASEL II V SLOVENIJI	56
3.	HRANILNO KREDITNE SLUŽBE	57
3.1.	Uvedba stečajnega postopka HKS Slovenska hranilnica in posojilnica Kranj, p.o., Kranj	59
4.	SISTEM ZAJAMČENIH VLOG V SLOVENIJI	60
5.	REFORMA PLAČILNIH SISTEMOV IN GOTOVINSKEGA POSLOVANJA	61
5.1.	Plačilni sistemi	61
5.2.	Gotovinsko poslovanje	64
6.	ORGANIZACIJA IN NALOGE ODDELKA NADZORA BANČNEGA POSLOVANJA	64
IV	DODATKI	67

I. RAZVOJ BANČNEGA NADZORA

1. NADZOR FINANČNIH INSTITUCIJ V SLOVENIJI

Nadzor finančnih institucij v Sloveniji poteka v treh institucijah.

Za nadzor posameznih segmentov finančnega sistema v Sloveniji so zadolžene različne institucije. Banka Slovenije opravlja nadzor nad bankami (vključno s Slovensko izvozno družbo – bančnim delom) in hranilnicami. Hranilno kreditne službe so bile ustanovljene na podlagi zakona o hranilno kreditnih službah iz leta 1990 in na podlagi izrecne določbe zakona o bančništvu še vedno lahko poslujejo po določbah navedenega zakona. Hkrati pa morajo svoje poslovanje že usklajevati z določbami zakona o bančništvu, pri čemer dinamiko in način usklajevanja določa poseben podzakonski predpis Banke Slovenije. Banka Slovenije nadzira usklajevanje poslovanja hranilno kreditnih služb z določbami zakona o bančništvu, ki morajo dokončno uskladiti svoje poslovanje najkasneje v roku pet let od uveljavitve zakona o bančništvu, to je do 20.02.2004.

Agencija za trg vrednostnih papirjev je samostojna in neodvisna pravna oseba, ki nadzira poslovanje borzno posredniških družb, investicijskih skladov (pooblaščenih investicijskih družb, investicijskih družb in vzajemnih skladov), vzajemnih pokojninskih skladov, družb za upravljanje investicijskih skladov in upravljavcev vzajemnih pokojninskih skladov. Agencija za trg vrednostnih papirjev nadzira tudi poslovanje Ljubljanske borze, d.d., in KDD – Centralne klirinško depotne družbe d.d.. V postopkih nadzora Agencija za trg vrednostnih papirjev nadzoruje spoštovanje določb zakona o trgu vrednostnih papirjev, zakona o investicijskih skladih in družbah za upravljanje, zakona o prevzemih in zakona o nematerializiranih vrednostnih papirjih ter na njihovi podlagi izdanih predpisov. S sprejemom zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju leta 2000, je Agencija za trg vrednostnih papirjev pridobila nove pristojnosti na področju nadzora vzajemnih pokojninskih skladov.

Agencija za zavarovalni nadzor je začela delovati 01.06.2000[1] kot samostojna in neodvisna pravna oseba zadolžena za nadzor zavarovalnic[2], Jedrskega poola, Slovenskega zavarovalnega združenja – škodni sklad, Slovenske izvozne družbe-zavarovalniški del, Kapitalske družbe – v delu prostovoljnih pokojninskih zavarovanj, zavarovalno zastopniških in posredniških družb, zavarovalnih zastopnikov in posrednikov ter nekaterih drugih oseb.

Za primerjavo obsega nadzora navajamo v nadaljevanju nekaj podatkov o velikosti posameznega segmenta finančnega sistema.

Skupna bilančna vsota kreditnih institucij v BDP je konec leta 2001 znašala skoraj 89% BDP.

V Sloveniji je konec leta 2001 delovalo 21 bank z bilančno vsoto 3.962,8 milijard SIT (v nadaljevanju mia) in 3 hranilnice z bilančno vsoto 15,2 mia SIT. Delež skupne bilančne vsote teh institucij v bruto domačem proizvodu (v nadaljevanju BDP) je konec leta 2001 znašal dobrih 87%, skupaj s 45 hranilno kreditnimi službami pa skoraj 89% BDP. Nadzor nad njimi je opravljalo 45 zaposlenih (na dan 30.06.2002 50 zaposlenih) v oddelku Nadzora bančnega poslovanja v okviru Banke Slovenije.

Agencija za trg vrednostnih papirjev je konec leta 2001 nadzirala 32 borzno posredniških družb[3], 20 družb za upravljanje[4], ki so upravljale 37 pooblaščenih investicijskih družb in 18 vzajemnih skladov ter 5 vzajemnih pokojninskih skladov, ki jih je upravljalo 5 upravljavcev. Nadzor nad omenjenimi institucijami je konec leta 2001 opravljalo 30 zaposlenih.

V letu 2001 so bili ustanovljeni prvi vzajemni pokojninski skladi.

Borzno posredniške družbe so imele na dan 31.12.2001 za 303,1 mia SIT lastnih naložb (6,6% BDP), 18,2 mia SIT naložb v upravljanju (0,4% BDP) in 749,9 mia SIT naložb na posredovanju (16,4% BDP), skupaj torej 1.071,2 mia SIT naložb (23,5% BDP), kar predstavlja v primerjavi z letom 2000 30% porast. Bilančna vsota pooblaščenih

1 Pred 01.06.2000 je nadzor zavarovalniškega sektorja opravljal Urad RS za zavarovalni nadzor, organiziran znotraj Ministrstva za finance.

2 Izraz zavarovalnica vključuje tako zavarovalnico, ki opravlja posle direktnega zavarovanja kot tudi zavarovalnico, ki opravlja posle pozavarovanja.

3 Vključenih je tudi 11 bank, ki imajo dovoljenje za opravljanje poslov z vrednostnimi papirji.

4 9 družb za upravljanje upravlja izključno pooblaščene investicijske družbe, dve upravljata samo vzajemne sklade, preostalih 9 pa upravlja obe vrsti skladov.

investicijskih družb je 31.12.2001 znašala 548,1 mia SIT (12% BDP), kar predstavlja 4,4% znižanje glede na stanje 31.12.2000, kar je deloma tudi posledica postopka uskladitve in preoblikovanja pooblaščenih investicijskih družb v skladu z določbami zakona o investicijskih skladih in družbah za upravljanje ter zakona o prvem pokojninskem skladu RS in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb. V navedeno premoženje so všteti neizkoriščeni lastninski certifikati, ki so predstavljali slabo tretjino vseh sredstev. Bilančna vsota vzajemnih skladov je narasla za 37% na 14,6 mia SIT (0,3% BDP), tako da so družbe za upravljanje upravljale skupno 562,7 mia SIT kapitala. Prvi vzajemni pokojninski skladi so bili ustanovljeni v letu 2001. Konec leta 2001 je poslovalo pet skladov, eden je bil še v fazi vzpostavljanja poslovanja. Do konca leta 2001 so delujoči vzajemni pokojninski skladi dosegli 1,1 mia SIT čiste vrednosti sredstev.

Bilančna vsota zavarovalnic in pozavarovalnic je konec leta 2001 znašala 8,6% BDP.

V Sloveniji je konec leta 2001 delovalo 13 zavarovalnic (11 zavarovalnic, ki opravljajo zavarovalne posle in 2 zavarovalnici, ki opravljata pozavarovalne posle) 172 zavarovalno zastopniških in posredniških družb, Slovenska izvozna družba – zavarovalniški del, Kapitalska družba – v delu prostovoljnih pokojninskih zavarovanj, Jedrski pool in Slovensko zavarovalno združenje – škodni sklad. Agencija za zavarovalni nadzor je imela konec leta 2001 21 zaposlenih.

Bilančna vsota zavarovalnic (brez Slovenske izvozne družbe in Jedrskega poola) je po revidiranih podatkih na dan 31.12.2001 znašala 338,4 mia SIT, bilančna vsota pozavarovalnic pa je (prav tako po revidiranih podatkih) znašala 54,1 mia SIT, skupaj torej 392,5 mia SIT (8,6% BDP). Kosmata obračunana premija je v letu 2001 znašala 222,5 mia SIT (4,9% BDP), od tega 122,1 mia SIT oziroma 54,8% iz premoženjskih, 57,9 mia SIT oziroma 26% iz prostovoljnih zdravstvenih in 42,5 mia SIT oziroma 19,2% iz življenjskih zavarovanj.

Tabela 1: Število finančnih institucij

Vrsta finančne institucije	31.12.1997	31.12.1998	31.12.1999	31.12.2000	31.12.2001	30.06.2002
Banke	28	24	25	25	21	21
Hranilnice	6	6	6	3	3	3
Hranilno kreditne službe	70	70	68	64	45	37
Borzno posredniške družbe[1)]	43	42	42	36	32	29
Družbe za upravljanje	26	23	22	21	20	20
Pooblaščene investicijske družbe	60	46	46	43	37	34
Vzajemni skladi	15	15	17	19	18	18
Vzajemni pokojninski skladi					7	7
Zavarovalnice	13	13	13	11	11	11
Pozavarovalnice	2	3	3	3	2	2

* Skupaj z 11 bankami, ki imajo dovoljenje za opravljanje poslov z vrednostnimi papirji.
Vir: Banka Slovenije, Agencija za trg vrednostnih papirjev, Agencija za zavarovalni nadzor

Tabela 2: Izpostavljenost bank in hranilnic do finančnih institucij

v mio SIT, v %

	31.12.2000		31.12.2001	
	Znesek	Delež v skupni izpostavljenosti	Znesek	Delež v skupni izpostavljenosti
Borzno posredniške družbe	7.755	0,2	7.630	0,2
Družbe za upravljanje	8.705	0,2	11.055	0,2
Pooblaščene investicijske družbe	13.293	0,4	12.365	0,3
Vzajemni skladi	0,1	0,0	12	0,0
Zavarovalnice	6.067	0,2	7.005	0,1
Slovenska izvozna družba	5.040	0,1	5.533	0,1
Kapitalska družba	4.175	0,1	7.928	0,2
Skupaj	**45.035**	**1,2**	**51.529**	**1,1**

Vir: Banka Slovenije

2. NEODVISNE OCENE FINANČNEGA SEKTORJA V SLOVENIJI

Novembra 2000 je MDS v sodelovanju s Svetovno banko v Sloveniji izvedel oceno finančnega sektorja.

Novembra 2000 je Mednarodni denarni sklad (v nadaljevanju MDS) v sodelovanju s Svetovno banko v Sloveniji izvedel t.i. program ocene finančnega sektorja Financial Sector Assessment Program (v nadaljevanju FSAP). Člani Misije MDS so v dveh tednih izdelali oceno finančnega sektorja v Sloveniji in usklajenosti nadzornikov finančnih institucij s Temeljnimi načeli za učinkovit bančni nadzor (v nadaljevanju temeljna načela), s cilji in načeli International Organization of Securities Commissions (IOSCO) za področje vrednostnih papirjev, z načeli International Association of Insurance Supervisors (IAIS) za zavarovalni sektor in s Temeljnimi načeli za sistemsko pomembne plačilne sisteme, ki jih je izdal Bazelski odbor za plačilne in poravnalne sisteme.

Ocena bančnega sektorja in usklajenosti Banke Slovenije kot bančnega nadzornika, s temeljnimi načeli, ki jih je septembra 1997 sprejel Bazelski odbor za bančni nadzor, je bila narejena na podlagi lastne ocene Banke Slovenije iz avgusta 1999 (torej po uveljavitvi zakona o bančništvu februarja 1999). To je bila druga lastna ocena Banke Slovenije izpolnjevanja temeljnih načel (prva je bila izdelana v času veljavnosti starega zakona o bankah in hranilnicah junija 1998).

Iz ugotovitev članov Misije MDS izhaja, da se je slovenski bančni sistem razvil v zdrav in varen sistem, z zadostnim kapitalom, ki se zdi odporen na vrsto zunanjih šokov in ne povzroča pomembnega makroekonomskega tveganja. Problemi slovenskega bančnega sistema pa se po njihovem mnenju kažejo v precej zaščitenem okolju, v katerem je omejena konkurenca ovirala konsolidacijo in v katerem še vedno prevladujeta največji pretežno državni banki. Kljub dobremu bančnemu nadzoru, se kažejo pomanjkljivosti na področju kreditiranja povezanih oseb, tržnih tveganj in na področju konsolidiranega nadzora.

Na podlagi ugotovitev članov Misije MDS je bil izdelan Akcijski načrt za izboljšanje usklajenosti s Temeljnimi načeli.

Na podlagi ugotovitev članov Misije MDS, je Nadzor bančnega poslovanja takoj pristopil k izdelavi akcijskega plana, na podlagi katerega bi izboljšali trenutno stanje. Svet Banke Slovenije je na svoji seji 16.01.2001 sprejel Akcijski načrt za izboljšanje usklajenosti s temeljnimi načeli.

Poročilo MDS, znano kot Financial System Stability Assessment je bilo javno objavljeno aprila 2001 na spletni strani MDS. Kratek povzetek poročila je vključen tudi v končno poročilo s posvetovanja na podlagi IV. člena Statuta MDS za leto 2001.

Na podlagi priporočil MDS je bil julija 2001 dopolnjen in spremenjen zakona o bančništvu, mesec dni prej pa je bil sprejet tudi zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o gospodarskih družbah. Poleg upoštevanja večine priporočil članov Misije MDS, so v spremembah in dopolnitvah zakona o bančništvu nekatere določbe zakona bolj usklajene z direktivami EU kot pred sprejetjem sprememb in dopolnitev zakona. Zaradi sprememb in dopolnitev zakona o bančništvu so bili spremenjeni in dopolnjeni tudi nekateri podzakonski akti Banke Slovenije.

Septembra 2001 je bil v Sloveniji izveden t.i. Peer Review.

Septembra 2001 je Slovenijo obiskala sedemčlanska skupina strokovnjakov iz evropskih nadzornih institucij za vsa področja finančnega sektorja z namenom oceniti nadzor nad opravljanjem finančnih storitev v Republiki Sloveniji z vidika ustreznosti in sposobnosti prevzemanja nalog in odgovornosti, ki veljajo za finančne nadzornike na enotnem evropskem trgu. Oceno je naročila Evropska komisija, Direktorat za notranji trg, za področje bančništva pa sta oceno pripravila dva strokovnjaka iz dveh evropskih bančnih nadzornih institucij. Člani Misije Peer Review so kot osnovo za svoje delo uporabili poročilo MDS Financial System Stability Assessment.

Na podlagi osnutka poročila Misije t.i. Peer Review, je Svet Banke Slovenije na svoji seji dne 17.01.2002 sprejel nov Akcijski načrt za izboljšanje usklajenosti s temeljnimi načeli. Aprila 2002 je bilo izdelano končno poročilo Peer Review of Effective Financial Services Supervision, ki pa je zaupne narave.

Ocena Peer Review Misije je na splošno ugodna za nadzor bančnega poslovanja. Člani misije so v poročilu zapisali, da cenijo napore Banke Slovenije za odpravo pomanjkljivosti bonitetne regulative in da so bile aktivnosti v letu 2001 (spremembe in dopolnitve zakona

o bančništvu in podzakonskih aktov) v pravi smeri. Ugotovljene pomanjkljivosti za nas v večjem delu niso bile presenečenje in je le vprašanje časa in primernih zunanjih okoliščin, da jih odpravimo. V tej smeri se že izvaja Akcijski načrt, sprejet januarja 2002, za popolno implementacijo le-tega pa bodo potrebne tudi nekatere izboljšave veljavnega zakona o bančništvu in seveda ustrezna praksa praktičnega izvajanja zadevne regulative (izkušnje itd.).

Nadzor bančnega poslovanja spremlja implementacijo obeh Akcijskih načrtov za izboljšanje usklajenosti s temeljnimi načeli. O implementaciji prvega akcijskega načrta smo že štirikrat poročali MDS, septembra 2002 pa tudi prvič Evropski komisiji. Banka Slovenije sledi priporočilom iz obeh Akcijskih načrtov in izpolnjuje zadane si naloge, vendar je potrebno nekatera znanja oziroma izkušnje pridobiti le z večletnim praktičnim izvajanjem, dodatnim izobraževanjem in usposabljanjem.

Nekatere ugotovitve članov obeh Misij posegajo na zelo zahtevna področja bančnega poslovanja kot so nadzor na konsolidirani osnovi, kapitalske zahteve za tržna tveganja, kreditiranje povezanih oseb ipd. Praktično izvajanje načel na omenjenih področjih terja določen čas in določena znanja.

Na podlagi nekaterih ugotovitev Misije MDS, je bil julija 2001 spremenjen in dopolnjen zakon o bančništvu.

Nekatere ugotovitve oziroma priporočila članov Misije MDS pa smo upoštevali že pred prihodom strokovnjakov Misije Peer Review septembra 2001. Tako npr. spremembe in dopolnitve zakona o bančništvu iz julija 2001 širše definirajo pojem oseb v posebnem razmerju do banke. Za vsako izpostavljenost omenjenih oseb do banke je po juliju 2001 potrebno soglasje nadzornega sveta.

Na področju konsolidiranega nadzora so banke Banki Slovenije poleg kvartalnih poročil o sestavi bančne skupine, 31.03.2001 začele pošiljati tudi računovodske izkaze, poročila o kapitalu, veliki izpostavljenosti in naložbah v kapital nefinančnih organizacij in opredmetena osnovna sredstva po stanju na dan 31.12.2000. Nadaljevali so se tudi neposredni pregledi v hčerinskih družbah bank v Sloveniji (samostojno ali v sodelovanju z Agencijo za trg vrednostnih papirjev). Napredek je opazen tudi pri konsolidiranem nadzoru hčerinskih bank in podružnic v tujini.

Kar zadeva spremembe kapitalskih zahtev, je bil februarja 2001 sprejet sklep o kapitalski ustreznosti bank in hranilnic, v katerem je urejeno tudi področje tržnih tveganj. Na podlagi zahteve Misije Peer Review, da je potrebno tudi ugotavljanje kapitalskih zahtev na konsolidirani osnovi za banke, ki so dolžne izračunavati in izpolnjevati kapitalske zahteve za tržna tveganja in zaradi nekaterih drugih potrebnih izboljšav omenjenega sklepa, je bil marca 2002 izdan nov sklep o kapitalski ustreznosti bank in hranilnic.

Da bi si pridobili ustrezne izkušnje in usposobili za področje tržnih tveganj nekaj inšpektorjev, smo sklenili pogodbo o svetovanju z nekdanjim sodelavcem ameriške nadzorne institucije Office of the Comptroller of the Currency, ki je strokovnjak prav na področju on-site nadzora za tržna tveganja. Oblikovana je bila delovna skupina za tržna tveganja, sestavljena iz treh inšpektorjev, enega strokovnjaka za računovodsko področje in enega regulatorja. Skupno delo se je pričelo v začetku leta 2001 in se nadaljuje tudi v letu 2002.

Na podlagi priporočil članov Misije MDS so bili pripravljeni in podpisani sporazumi o sodelovanju med Banko Slovenije in vsemi revizijskimi družbami, ki revidirajo banke in hranilnice. Sporazumi so bili pripravljeni po vzoru gradiva Baselskega odbora za bančni nadzor, ki ureja razmerja med bančnimi nadzorniki in zunanjimi revizorji bank, ob upoštevanju možnosti in omejitev, ki jih v zvezi s pretokom informacij in podatkov določa slovenski pravni red.

V pripravi so nove spremembe in dopolnitve zakona o bančništvu.

Člani Misije Peer Review so predlagali ponovno spremembo zakona o bančništvu, v kateri naj bi predpisali predhodno dovoljenje za pridobitev kvalificiranega deleža v banki v skladu z evropsko direktivo. Za odpravo te pomanjkljivosti je že pripravljen osnutek sprememb zakona o bančništvu, ki bo dan v parlamentarno proceduro jeseni letos.

3. LASTNIŠKA STRUKTURA BANČNEGA SEKTORJA IN PRIVATIZACIJA BANK

Slovenske banke so pretežno v zasebni lasti.

Banke v Sloveniji so pretežno v zasebni lasti. Izjeme sta prvi največji banki - Nova Ljubljanska banka (v nadaljevanju NLB) in Nova Kreditna banka Maribor (v nadaljevanju NKBM), ki sta bili podržavljeni ob sanaciji ter Slovenska investicijska banka, d.d.[5] z 14,4 odstotnim deležem Republike Slovenije v delniškem kapitalu. Poštna banka Slovenije d.d. je v posredni državni lasti.

Hranilnice so v celoti v lasti zasebnih domačih lastnikov.

Slika 1: Lastniška struktura bančnega sektorja po stanju na dan 31.12.2000 in 31.12.2001, merjena po lastniškem kapitalu[6]

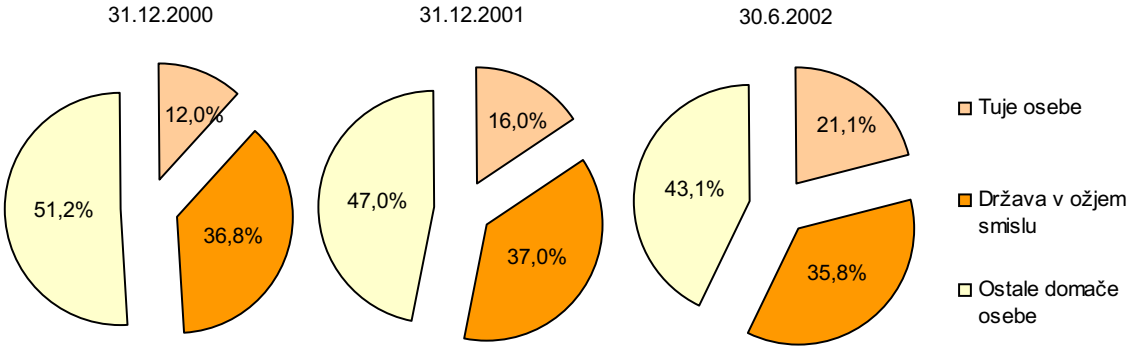

Vir: Banka Slovenije

Delež tujih oseb v lastniškem kapitalu bank se povečuje.

Delež tujih oseb v kapitalu se je v letu 2001 povečal zaradi nakupa SKB s strani Société Générale, Paris (po stanju na dan 31.12.2000 je bila SKB banka že v 59,4 % lasti tujcev, po stanju na dan 31.12.2001 pa je bilo v tuji lasti 98,4% kapitala) in nakupa Banke Koper s strani SanPaolo IMI (na dan 31.12.2001 je bilo v lasti italijanske banke 15%). V prvi polovici 2002 se je povečal delež kapitala SaoPaolo IMI v Banki Koper, delež tujih oseb pa se je bistveno povečal tudi v kapitalu Krekove banke, tako da je delež tujega kapitala v lastniškem kapitalu bank v Sloveniji 30.06.2002 znašal že 21,1%.

Po uspešnem zaključku sanacije dveh državnih bank julija 1997, ki je bila pri Ljubljanski banki d.d., uvedena z odločbo Banke Slovenije januarja 1993 in Kreditne banke Maribor d.d., ki je bila uvedena marca 1993, se je v letu 2000 začela privatizacija obeh bank na podlagi sklepa Vlade Republike Slovenije iz julija 1999.

Privatizacija NLB in NKBM z več kot 46% tržnim deležem, merjenim po bilančni vsoti, poteka postopno. Aprila 2000 je bilo 10% delnic v lasti Republike Slovenije prenesenih na Kapitalski sklad pokojninskega in invalidskega zavarovanja (od 01.01.2000 Kapitalsko družbo pokojninsko invalidskega zavarovanja) ter Slovenski odškodninski sklad (preoblikovan v Slovensko odškodninsko družbo) oziroma zamenjanih za delnice drugih gospodarskih družb, ki so v lasti omenjenih skladov (družb).

Maja 2001 je Vlada Republike Slovenije sprejela programa privatizacije NLB in NKBM. V njem je vlada opredelila dva temeljna cilja privatizacije in sicer:

- krepitev učinkovitosti in konkurenčnosti bank in bančnega sistema in
- doseganje največje možne kupnine za državo za zmanjšanje javnega dolga.

---

5 Prenos lastništva državnega deleža v Slovenski investicijski banki, d.d. iz Republike Slovenije na PID-e kljub Odloku o dopolnilnem premoženju, ki se preda Prvemu pokojninskemu skladu Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 13/02) na dan 30.06.2002 še ni izvršen.

6 Lastniški kapital je seštevek vpisanega kapitala in ustanovitvenih vlog hranilnic, vplačanega presežka kapitala, rezerv banke, revalorizacijskega popravka kapitala, prenesenega čistega dobička ali izgube prejšnjih let, čistega dobička ali izgube poslovnega leta z odštetim vpisanim, a ne vplačanim kapitalom in odkupljenimi lastnimi delnicami.

Prva faza privatizacije NLB je končana.

Program privatizacije **NLB** iz maja 2001 predvideva prodajo 48% deleža kapitala banke, tako da po koncu te faze Republika Slovenija ostane lastnik v višini 25% + 1 delnica. V sklopu te faze je predvidena prodaja sledečim skupinam investitorjev: 34% ključnim investitorjem in 14% dobro poučenim portfeljskim investitorjem. Vlada je sprejela dopolnitev programa privatizacije decembra 2001 v delu, ki se nanaša na prodajo 14% deleža dobro poučenim portfeljskim investitorjem s kombinacijo 15% dokapitalizacije NLB, oboje po tem, ko bo 34% delež prodan ključnemu investitorju.

Druga faza programa privatizacije je namenjena institucionalnim portfeljskim investitorjem. Predvideno je, da se sočasno s predvideno prodajo 14% delnic, namenjenih portfeljskim investitorjem, izvede tudi prodaja novih delnic, ki jih bo NLB izdala za dokapitalizacijo. V razširjeni portfeljski prodaji je sodelovala Evropska banka za obnovo in razvoj (v nadaljevanju EBRD), ki je še pred začetkom prodaje novih delnic (dokapitalizacija) pridobila 5% delnic. EBRD, ki bo začasno odkupila tudi neprodane delnice v institucionalni tranši, bo te delnice v naslednjih letih ponudila drugim investitorjem z namenom, da se vzpostavi ciljna struktura lastništva: tretjina država, tretjina ključni investitor, tretjina portfeljski investitorji.

Z drugo fazo privatizacije se želi predvsem :

- zagotoviti dodatni kapital banki za izvajanje sprejete strategije širitve NLB doma in na tujem za razdobje 2002-2003,
- razširiti možnosti za sodelovanje domačih investitorjev v lastništvu NLB,
- zagotoviti dodatno zaščito vseh sedanjih in bodočih manjših delničarjev NLB s kotacijo delnic na Ljubljanski borzi,
- zmanjšati negotovost glede pravil za transakcije z delnicami NLB po privatizaciji in s tem ustvariti pogoje za doseganje višje kupnine v privatizaciji.

Postopek prodaje 66% delnic NKBM je bil aprila 2002 ustavljen.

V programu privatizacije **NKBM** iz maja 2001 je Vlada nameravala prodati 65% delež tujemu strateškemu partnerju. Komisija za vodenje in nadzor nad postopkom prodaje NKBM je po skrbni proučitvi treh ponudb in po pogajanjih s ponudniki ocenila, da nobena od teh ponudb ne izpolnjuje vseh zastavljenih ciljev iz programa privatizacije NKBM. Vlada je aprila 2002 potrdila odločitev omenjene komisije o ustavitvi postopka prodaje 65,94% delnic NKBM. Nadzorni svet in uprava NKBM morata pripraviti program za izvajanje strategije razvoja banke s poudarkom na zagotavljanju doseganja strateških ciljev z dokapitalizacijo in delno privatizacijo državnega deleža.

4. IZDAJANJE DOVOLJENJ

Banke v Sloveniji lahko opravljajo bančne storitve, druge finančne storitve in pomožne bančne storitve.

Banke v Sloveniji lahko opravljajo bančne storitve, druge finančne storitve iz prvega odstavka 6. člena zakona o bančništvu in pomožne bančne storitve iz 2. točke drugega odstavka 96. člena zakona o bančništvu.

Hranilnice lahko opravljajo bančne in druge finančne storitve razen upravljanja pokojninskih in investicijskih skladov. Posle lahko opravljajo le v tolarjih, razen menjalniških poslov.

Bančne storitve so naslednje finančne storitve:

- sprejemanje depozitov od fizičnih in pravnih oseb ter dajanje kreditov iz teh sredstev za svoj račun in
- storitve, za katere drug zakon določa, da jih smejo opravljati samo banke.

Druge finančne storitve po zakonu o bančništvu so naslednje finančne storitve:

1. factoring,
2. finančni zakup (leasing),
3. izdajanje garancij in drugih jamstev,
4. kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov,
5. trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli,

6. trgovanje z izvedenimi finančnimi instrumenti,
7. zbiranje, analiza in posredovanje informacij o kreditni sposobnosti pravnih oseb,
8. posredovanje pri prodaji zavarovalnih polic, po zakonu, ki ureja zavarovalništvo,
9. izdajanje in upravljanje s plačilnimi instrumenti (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice),
10. oddajanje sefov,
11. posredovanje pri sklepanju posojilnih in kreditnih poslov,
12. storitve v zvezi z vrednostnimi papirji, po zakonu, ki ureja trg vrednostnih papirjev,
13. upravljanje pokojninskih oziroma investicijskih skladov po zakonu, ki ureja pokojninske oziroma investicijske sklade in
14. opravljanje poslov plačilnega prometa.

V skladu s spremembami in dopolnitvami zakona o bančništvu sta omenjenim drugim finančnim storitvam dodani še izdajanje elektronskega denarja in opravljanje skrbniških storitev.

V skladu s spremembami in dopolnitvami zakona o bančništvu se k drugim finančnim storitvam štejeta tudi izdajanje elektronskega denarja in opravljanje skrbniških storitev.

Banka lahko opravlja tudi pomožne bančne storitve, ki so povezane z upravljanjem z nepremičninami, z upravljanjem ali vodenjem sistema za obdelavo podatkov oziroma z opravljanjem podobnih poslov in imajo naravo pomožne dejavnosti v razmerju do glavne dejavnosti ene ali več bank.

Banka se lahko ustanovi samo kot delniška družba, za opravljanje bančnih storitev in drugih finančnih storitev pa mora imeti dovoljenje Banke Slovenije.

Pogoji za izdajo dovoljenja za opravljanje bančnih storitev in drugih finančnih storitev so vsebovani v zakonu o bančništvu. Banki Slovenije je prepuščena le določitev kadrovskih, organizacijskih in tehničnih pogojev za opravljanje bančnih in drugih finančnih storitev.

Najnižji znesek osnovnega kapitala banke je 1,1 mia SIT (po tečaju na dan 30.06.2002 4,9 mio EUR) ne glede na vrsto bančnih storitev, za hranilnice pa 220 mio SIT (po tečaju na dan 30.06.2002 približno 1 mio EUR), enako bo po 5-letnem prilagoditvenem obdobju veljalo za hranilno kreditne službe.

Do polnopravnega članstva Slovenije v EU, lahko tuja banka na ozemlju Republike Slovenije opravlja bančne storitve in druge finančne storitve samo preko podružnice. Tuja banka lahko na ozemlju Republike Slovenije ustanovi podružnico, če pridobi dovoljenje Banke Slovenije. Banka Slovenije lahko kot pogoj za izdajo dovoljenja za ustanovitev podružnice tuje banke zahteva, da tuja banka na ozemlju Republike Slovenije deponira določen denarni znesek oziroma drugo ustrezno finančno premoženje oziroma predloži drugo ustrezno zavarovanje, kot jamstvo za poravnavo obveznosti iz poslov, sklenjenih na območju Republike Slovenije.

Za ustanovitev podružnice mora tuja banka pridobiti dovoljenje Banke Slovenije.

Za podružnico, ki je poslovno-organizacijska enota tuje banke in torej ni samostojna pravna oseba, se smiselno uporabljajo določila zakona o bančništvu, ki veljajo za banke na področju obvladovanja tveganj, varovanja zaupnih podatkov, poslovnih knjig in poslovnih poročil, notranje in zunanje revizije ter določbe o upravi banke (za poslovodje podružnic).

Poleg dovoljenj za opravljanje bančnih storitev in dovoljenj za opravljanje drugih finančnih storitev, Banka Slovenije izdaja še dovoljenja za:

- pridobitev kvalificiranega deleža,
- združitev,
- ustanovitev podružnice v tujini,
- ustanovitev podružnice tuje banke v Republiki Sloveniji,
- ustanovitev predstavništva tuje banke in
- opravljanje funkcije člana uprave banke.

Odločitev za izdajo ali zavrnitev dovoljenja sprejmejo člani Sveta Banke Slovenije na podlagi mnenja strokovne službe, za opravljanje funkcije člana uprave banke pa na podlagi mnenja komisije Sveta Banke Slovenije za pripravo mnenj o izdaji dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave banke.

Tabela 3: Število odobrenih in zavrnjenih dovoljenj bankam in hranilnicam v letu 2001 in prvi polovici 2002

	Vrsta dovoljenja	2001		Prva polovica 2002	
		Št. izdanih	Št. zavrnjenih	Št. izdanih	Št. zavrnjenih
1	Dovoljenje za opravljanje bančnih storitev	0	0	0	0
2	Dovoljenje za opravljanje drugih finančnih storitev	10	1	1	2
3	Dovoljenje za ustanovitev podružnice tuje banke	0	0	0	0
4	Dovoljenje za združitev banke ali hranilnice	4	0	0	0
5	Dovoljenje za ustanovitev predstavništva tuje banke	2	0	0	0
6	Dovoljenje za pridobitev kvalificiranega deleža	6	1	2	2
7	Dovoljenje za opravljanje funkcije člana uprave	7	0	14	0
	Skupaj	**29**	**2**	**17**	**4**

Vir: Banka Slovenije

5. KONSOLIDIRANI RAČUNOVODSKI IZKAZI IN NADZOR NA KONSOLIDIRANI OSNOVI

Konsolidirani računovodski izkazi so sestavni del revizorjevega poročila.

Konsolidirani računovodski izkazi in pojasnila revizorja o obvladovanju tveganj v bančni skupini so bila prvič sestavni del dodatka revizorjevega poročila za leto 2000. K sestavi konsolidiranih računovodskih izkazov bančne skupine in poročil o obvladovanju tveganj v bančni skupini, je bilo zavezano 10 bank.

Pripravo konsolidiranih računovodskih izkazov za banke in hranilnice urejata sklep o poslovnih knjigah in poslovnih poročilih bank in hranilnic in sklep o nadzoru bank in hranilnic na konsolidirani osnovi (v nadaljevanju: sklep o konsolidiranem nadzoru). Konsolidirani računovodski izkazi po enem in drugem sklepu se lahko medsebojno razlikujejo, saj služijo različnemu namenu.

Konsolidirani računovodski izkazi po sklepu o poslovnih knjigah, ki so sestavni del letnega poročila banke, dajejo informacijo o finančnem položaju, poslovnem izidu in spremembah finančnega položaja skupine podjetij kot celote. Skupino podjetij po Slovenskih računovodskih standardih sestavljajo matično podjetje in njegova odvisna podjetja (ki jih matično podjetje usmerja), v njej pa niso pridružena podjetja, to je tista, v katerih ima vlagatelj zgolj pomemben vpliv in niso odvisna podjetja. Takšni konsolidirani računovodski izkazi morajo osvetliti vse pomembne povezave banke z drugimi osebami (finančnimi in nefinančnimi) in učinek teh povezav na poslovni izid banke. Po Slovenskih računovodskih standardih je potrebno iz konsolidiranja izključiti računovodske izkaze odvisnih oseb, ki jih matično podjetje usmerja le začasno ter odvisnih oseb, ki poslujejo v okviru strogih dolgoročnih omejitev za prenos sredstev na matično podjetje.

Konsolidirani računovodski izkazi za namen konsolidiranega nadzora so podlaga za pripravo poročil o obvladovanju tveganj v bančni skupini.

Konsolidirani računovodski izkazi za namen konsolidiranega nadzora so predvsem podlaga za pripravo poročil o obvladovanju tveganj v bančni skupini. Bančna skupina po sklepu o konsolidiranem nadzoru vključuje banke, finančne holdinge, druge finančne organizacije in družbe za pomožne bančne storitve, ki jih nadrejena banka (ali finančni holding) neposredno ali posredno obvladuje ali je v njih neposredno ali posredno udeležena (več kot 20% udeležba v kapitalu ali glasovalnih pravicah). Na konsolidiranem nivoju v bančni skupini, je potrebno iz nje izločiti nefinančna podjetja (razen tistih, ki so v razmerju do bank pomožne narave) in drugače obravnavati zavarovalnice (zaradi specifike njihove dejavnosti oziroma tveganj). Ti konsolidirani računovodski izkazi so v obliki kratkih shem del dodatka k revizorjevemu poročilu (skladno s sklepom o najmanjšem obsegu ter vsebini revizijskega pregleda in revizorjevega poročila, v nadaljevanju sklep o revidiranju). Sklep o konsolidiranem nadzoru daje možnost, da se iz konsolidiranega nadzora izključijo druge finančne organizacije in družbe za pomožne bančne storitve, če so zaradi svoje majhnosti zanemarljivega pomena za ugotavljanje

finančnega položaja bančne skupine, kadar obstajajo ovire za prenos informacij nadrejeni banki oziroma kadar bi njihova vključitev dala zavajujoče rezultate glede na cilje konsolidiranega nadzora.

Po Slovenskih računovodskih standardih banke za izdelavo konsolidiranih računovodskih izkazov uporabljajo za odvisna podjetja metodo popolne konsolidacije, v solo izkazih pa morajo finančne naložbe v odvisna podjetja, katerih računovodski izkazi so vključeni v konsolidiranje, izkazati po kapitalski metodi. Finančne naložbe v odvisna podjetja, ki niso vključena v konsolidacijo, kot tudi finančne naložbe v pridružena podjetja, morajo banke izkazati po naložbeni metodi.

Za namen konsolidiranega nadzora se praviloma vse osebe, v katerih je banka neposredno ali posredno večinsko udeležena ali nanje kako drugače izvaja prevladujoč vpliv, vključijo v konsolidirane računovodske izkaze po metodi popolne konsolidacije. V primeru udeležb (nad 20% v kapitalu) ali pomembnega vpliva banke na druge osebe, se le-te vključijo v konsolidirane računovodske izkaze po kapitalski metodi.

Skladno s sklepom o poslovnih knjigah mora poslovno poročilo banke med drugim vsebovati tudi osnovne podatke o bančni skupini in organizacijsko shemo bančne skupine, ki jih mora revizor preveriti v okviru revidiranja konsolidiranih računovodskih izkazov. Gre za podatke in pojasnila o skupini, za katero je banka pripravila konsolidirane računovodske izkaze v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi. V primeru, da je banka hkrati nadrejena banka v smislu sklepa o konsolidiranem nadzoru, je potrebno v nadaljevanju dodati še kratko pojasnilo, da je banka pripravila tudi konsolidirane računovodske izkaze, prirejene za namen konsolidiranega nadzora banke v bančni skupini, in navesti članice te skupine.

6. POROČANJE BANKI SLOVENIJE

V zvezi z bonitetnim nadzorom, morajo banke poročati Banki Slovenije dnevno, mesečno, trimesečno, polletno in letno.

Vrste poročil na solo osnovi:

Dnevno	·	predvideni tokovi tolarske likvidnosti
Mesečno	·	knjigovodsko stanje računov,
	·	depoziti 30 največjih deponentov in deponentov, katerih skupni znesek depozitov presega 200 mio SIT,
	·	količniki likvidnosti tolarske likvidnostne lestvice
Trimesečno	·	kapital
	·	razvrstitev aktivnih bilančnih in zunajbilančnih postavk,
	·	velika izpostavljenost,
	·	naložbe v kapital nefinančnih organizacij,
	·	aktivne in pasivne obrestne mere
Polletno	·	kapitalske naložbe,
	·	zajamčene vloge
Letno	·	revizorjevo poročilo o revizijskem pregledu.

Vrste poročil na konsolidirani osnovi:

Trimesečno	·	sestava bančne skupine
Polletno	·	računovodski izkazi,
	·	kapital,
	·	velika izpostavljenost,
	·	naložbe v kapital nefinančnih organizacij in opredmetena osnovna sredstva.

7. PREGLEDI BANK IN HRANILNIC

Stalnost nadzora bank je zagotovljena tudi z rednimi pregledi inšpektorjev na terenu.

Stalnost nadzora bank in hranilnic je zagotovljena preko rednega pošiljanja in preverjanja poročil s strani analitikov, kot tudi s pregledi inšpektorjev na terenu. Zagotovljeno je t.i. načelo štirih oči, kar pomeni, da so analitiki in inšpektorji skupaj odgovorni za spremljanje posameznih bank in hranilnic.

Analitiki kontinuirano spremljajo rezultate poslovanja bank in hranilnic na podlagi prejetih podatkov in informacij, nadzirajo spoštovanje omejitev za varno in skrbno poslovanje, sodelujejo pri pripravi gradiv za izdajo ali spremembo dovoljenj za poslovanje, ocenjujejo predloge novih sistemskih rešitev, svetujejo pri izvajanju standardov za varno in skrbno poslovanje, sodelujejo pri pripravah na kontrolo v bankah in hranilnicah in pri razgovorih z vodstvi bank in hranilnic ter z drugimi institucijami, pripravljajo različna gradiva za organe Banke Slovenije itd. O ugotovitvah, ki odstopajo od običajnega poslovanja za posamezno banko ali hranilnico, analitiki takoj obvestijo inšpektorje in vodstvo Nadzora bančnega poslovanja, ki se lahko na tej podlagi odločijo tudi za neposreden pregled v banki ali hranilnici.

Tako analitiki kot inšpektorji v primeru ugotovljenih nepravilnosti v poslovanju bank ali hranilnic ukrepajo in spremljajo odpravljanje nepravilnosti.

Vsaka banka in hranilnica naj bi bila pregledana vsaj enkrat letno.

V strateškem planu Nadzora bančnega poslovanja za obdobje 2000 – 2003 je predvideno, da se bo število celovitih pregledov bank in hranilnic gibalo med 7 do 9 letno, število pregledov posameznih področij poslovanja pa okrog 30 na leto (vključno z IT področjem). Posamezna banka ali hranilnica je lahko pregledana večkrat letno. Področja pregleda se določijo na osnovi predhodno pridobljenih informacij in izdelanih analiz poslovanja posameznih bank ali hranilnic, na pobudo vodstva Banke Slovenije ali drugih oddelkov v Banki Slovenije ali na pobudo zunanjih institucij. Posebno področje pregledov predstavlja ocena tveganj na področju informacijske tehnologije. Pregledi omogočajo poglobljene preglede področij, kjer je tveganje večje ali za katera v Banki Slovenije ni dovolj ustreznih ali preverjenih podatkov.

Ker je kreditno tveganje največje tveganje v bankah in hranilnicah, je poudarek pri pregledih na ustrezni razvrstitvi bilančnih in zunajbilančnih terjatev. Posebna pozornost je posvečena konsolidiranemu nadzoru - pregledu banke in z njo povezanih oseb. Inšpektorji Banke Slovenije preverjajo računovodske izkaze povezanih oseb, politiko banke (sedanjo in bodočo) do povezanih oseb, kvaliteto njihove aktive - naložb, vodenje in odnose z banko in tveganja v poslovanju. Na tej osnovi inšpektorji med drugim ugotavljajo, ali so oblikovane rezervacije in popravki vrednosti za izpostavljenost banke (krediti, kapitalske naložbe) do povezanih oseb ustrezne.

V letu 2001 in prvi polovici 2002 so inšpektorji Nadzora bančnega poslovanja v neposrednih pregledih bank in hranilnic - poleg standardnih področij pregleda – posebno pozornost namenili tudi nadzoru na konsolidirani osnovi, tržnim tveganjem, izvajanju zakona o potrošniških posojilih, izvajanju zakona o preprečevanju pranja denarja, plačilnemu prometu pravnih oseb, kartičnemu poslovanju itd.

Planirani obseg pregledov Nadzora bančnega poslovanja na terenu za leto 2001 je bil - z določenimi spremembami zaradi pripojitev - realiziran v celoti. Celovito je bilo pregledanih sedem bank in ena hranilnica.

Poleg 8 celovitih pregledov je bilo v letu 2001 realiziranih še 30 delnih pregledov bank, hranilnic, vključno s hranilno kreditnimi službami in drugih družb po posameznih področjih poslovanja, in sicer brez upoštevanja pregledov področja informacijske tehnologije. Na področju informacijske tehnologije je bilo v letu 2001 opravljenih 20 pregledov v sklopu celovitih pregledov bank ali hranilnic ali kot samostojni pregledi.

Planiran obseg pregledov je bil realiziran.

Tudi v prvi polovici 2002 je bil planirani obseg pregledov realiziran. Celovito so bile pregledane štiri banke, ena hranilnica in dve hranilno kreditni službi. Delnih pregledov oziroma pregledov posameznih področij poslovanja bank in hranilnic (vključno s hranilno kreditnimi službami) ter drugih družb je bilo 15. Samo na področju informacijske tehnologije je bilo opravljenih 16 pregledov (samostojno ali v sklopu celovitih pregledov). Nadzor bančnega poslovanja je v letu 2001 podal predlog o začetku stečajnega postopka za dve hranilno kreditni službi in izdal eno odločbo o začetku prisilne likvidacije.

Najpogosteje ugotovljene nepravilnosti pri bankah in hranilnicah so bile naslednje:

- neustrezno obvladovanje kreditnih tveganj (razvrščanje komitentov in oblikovanje potrebnih popravkov vrednosti in rezervacij),
- nepravilen izračun kapitala in kapitalske ustreznosti,
- neustrezno obvladovanje valutnih in tržnih tveganj,
- poslovanje v neskladju z notranjimi akti,
- neučinkovitost notranje revizije in internih kontrolnih postopkov,
- pomanjkljivosti s področja IT podpore bančnemu poslovanju (ni izdelane celovite analize tveganj z odgovarjajočim procesom upravljana s tveganji, ni izdelana in implementirana celovita varnostna politika, ni izdelanih načrtov neprekinjenega poslovanja za potrebe poslovnih funkcij, pomanjkljiva protivirusna zaščita),
- organizacijske pomanjkljivosti glede varnosti in kontrole poslovanja itd.

Pri hranilno kreditnih službah so bile najpogostejše nepravilnosti:

- nezmožnost prilaganja kapitalskim zahtevam in načelom skrbnega in varnega poslovanja,
- neustrezno razvrščanje komitentov, oblikovanje popravkov vrednosti in rezervacij,
- neustrezno računovodsko spremljanje poslovanja,
- neustrezna informacijska podpora poslovanju z vidika varnosti itd.

Glavne pomanjkljivosti oziroma tveganja v bankah in hranilnicah, ugotovljene na področju informacijske tehnologije, so obširneje navedene v poglavju Tveganja, ki jih prinaša okolje avtomatiziranih informacijskih sistemov.

Banka Slovenije je na podlagi ugotovitev, v skladu s svojimi zakonskimi pristojnostmi, v prvi polovici leta 2002 izdala osem odredb za odpravo nepravilnosti ter vrsto priporočil za izboljšanje poslovanja (slednje navedbe ne vključujejo odredb in priporočil s področja IT). Izdane so bile tudi tri odločbe o odpravi nepravilnosti – vključno z eno odločbo o pogojnem odvzemu dovoljenja z možnostjo pričetka postopka likvidacije – ter ena odločba o ugotovitvi pogojev za začetek stečajnega postopka. Na področju IT je bilo v letu 2001 izdanih 9 odredb (sedmim bankam in dvema hranilnicama), v prvi polovici 2002 pa 2 odredbi (eni banki in eni hranilnici).

V zvezi s preprečevanjem pranja denarja so inšpektorji Nadzora bančnega poslovanja v letu 2001 opravili skupno 25 enodnevnih pregledov v skoraj vseh bankah in hranilnicah. Pregledi na področju preprečevanja pranja denarja so bili v prvi polovici 2002 vključeni v vse redne in delne preglede bank in hranilnic.

Skupaj s sodelavci iz drugih oddelkov Banke Slovenije, so inšpektorji nadzora bančnega poslovanja sodelovali tudi pri preverjanju meril prehoda plačilnega prometa v banke.

Banka Slovenije je pooblaščena tudi za opravljanje nadzora nad pravnimi osebami, povezanimi z banko.

V skladu z zakonom o bančništvu je Banka Slovenije pooblaščena tudi za opravljanje nadzora nad poslovanjem pravnih oseb, povezanih z banko, če je to potrebno zaradi nadzora nad poslovanjem banke. V letu 2001 so inšpektorji Banke Slovenije v sedmih bankah samostojno izvedli delne preglede poslovanja nekaterih družb v 100% lasti teh bank (leasing družbe).

Nadzorna pristojnost Banke Slovenije je razširjena tudi na druge osebe v primeru utemeljenega suma, da opravljajo bančne storitve, ne da bi za to pridobile dovoljenje Banke Slovenije. V letu 2001 so, na podlagi prijav pristojnih državnih institucij (predvsem Ministrstva za gospodarstvo, Tržnega inšpektorata Republike Slovenije) in pobud članov Sveta Banke Slovenije, inšpektorji Banke Slovenije izvršili 6 neposrednih pregledov družb, za katere je obstajal sum, da se ukvarjajo z dejavnostjo, za katero nimajo ustreznega dovoljenja Banke Slovenije. V prvi polovici leta 2002 so inšpektorji Banke Slovenije opravili tri preglede družb, za katere je obstajal sum, da se ukvarjajo z dejavnostjo, za katero nimajo ustreznega dovoljenja Banke Slovenije. V enem primeru je bila izdana odredba, odločba in poziv za začetek postopka likvidacije.

V skladu s Temeljnimi načeli učinkovitega bančnega nadzora Nadzor bančnega poslovanja Banke Slovenije vzdržuje redne stike z vodstvi bank in hranilnic, med drugim tudi v obliki rednih letnih sestankov v okviru zaključka celovitega pregleda ali posebej. Ti sestanki so namenjeni predvsem oceni rezultatov poslovanja ter položaja banke ali hranilnice in seznanitvi s strategijo nadaljnjega razvoja. Izmenjava mnenj in informacij med nadzorniki in vodstvom bank in hranilnic je tudi pogoj za pravočasno ustrezno ravnanje v primeru morebitnih težav v poslovanju banke ali hranilnice.

Banka Slovenije sodeluje z drugimi nadzornimi institucijami doma in v tujini.

Poleg sodelovanja s Tržnim inšpektoratom RS in z Uradom za preprečevanje pranja denarja, Nadzor bančnega poslovanja sodeluje tudi z obema drugima nadzornikoma finančnih trgov – Agencijo za trg vrednostnih papirjev in Agencijo za zavarovalni nadzor (podrobneje o podpisanih sporazumih v poglavju o sodelovanju z domačimi nadzornimi institucijami).

Na podlagi sporazumov o sodelovanju so bile v letu 2001 opravljene štiri kontrole poslovanja hčerinskih bank in družb ter podružnice največje slovenske banke v tujini (v Nemčiji, ZDA, Švici in Italiji) skupaj s tujimi nadzorniki ali samostojno (podrobneje o podpisanih sporazumih v poglavju mednarodno sodelovanje).

Tudi v prvi polovici leta 2002 so inšpektorji Banke Slovenije aktivno sodelovali pri pregledih odvisnih družb bančne skupine največje slovenske banke, in sicer finančne družbe v Švici in dveh bank v Makedoniji in Bosni in Hercegovini. V primeru ugotovljenih nepravilnosti pri pregledu bank v Makedoniji in Bosni in Hercegovini ter v drugih tujih državah, je nadaljnje ukrepanje v pristojnosti nadzornih organov navedenih držav.

8. OCENJEVANJE SISTEMA NOTRANJIH KONTROL IN NOTRANJEREVIZIJSKE SLUŽBE

Učinkovit sistem notranjih kontrol in ustrezno delovanje notranjerevizijske službe sta zelo pomembna za obvladovanje tveganj v bankah.

Učinkovit sistem notranjih kontrol in ustrezno delovanje notranjerevizijske službe sta pomembni sestavini kontroliranja učinkovitosti in obvladovanja tveganj ter preprečevanje negotovosti vsake banke.

V zakonu o bančništvu je ustrezno podano tudi mesto, vloga in pristojnosti notranjerevizijske službe. Hkrati s tem pa je dosežena implementacija 14. načela učinkovitega bančnega nadzora, ki poudarja pomembnost ustreznega notranjega nadzora in učinkovit sistem notranjih kontrol. Bistveno je namreč, da ima banka oblikovan sistem notranjih kontrol in da le-ta tudi deluje, motiv za učinkovito delovanje notranjih kontrol pa je v potrebi po obvladovanju vseh bančnih tveganj, ki jim je banka neprestano izpostavljena. Če notranjerevizijska služba izpolnjuje vse zakonske zahteve in notranji revizorji banke delujejo skladno s standardi notranjega revidiranja ter kodeksom poklicne etike notranjega revizorja, to predstavlja trdno oporo bančnim nadzornikom pri izpolnjevanju načel varnega in skrbnega poslovanja bank.

Presojanje primernosti in učinkovitosti notranjega kontrolnega sistema sodi med osrednja področja bančnega nadzora.

Presojanje primernosti in učinkovitosti notranjega kontrolnega sistema sodi med osrednja področja pregledov bančnih nadzornikov pri pregledih. Temu področju pa bo tudi v bodoče potrebno nameniti veliko pozornosti.

14. temeljno načelo učinkovitega bančnega nadzora in zakon o bančništvu poudarjata pomen učinkovitega sistema notranjih kontrol v bankah, ki mora biti v sorazmerju z vrsto, stopnjo zahtevnosti in obsegom tveganja njihovih bilančnih in zunajbilančnih dejavnosti in ki se hitro odziva na spremembe v bančnem okolju in tržnih pogojih. V primerih, ko nadzorniki ugotovijo, da sistem notranjih kontrol ni ustrezen, morajo takoj ukrepati proti taki banki in zahtevati, da banka nemudoma izboljša svoj sistem notranjih kontrol.

Čeprav sta nadzorni svet in uprava v končni fazi odgovorna za učinkovito funkcioniranje sistema notranjih kontrol, pa morajo bančni nadzorniki oceniti sistem notranjih kontrol v posamezni banki v okviru svojih tekočih nadzornih nalog. Prav tako je pri slednjem potrebno ugotoviti, ali vodstvo posamezne banke posveča ustrezno (takojšnjo) pozornost težavam, ki se odkrijejo že skozi postopek notranjega revidiranja. To pomeni, da mora bančni nadzornik zelo natančno proučiti odnos vodstva do poročil notranjega revizorja,

tudi glede na pravočasnost in pravilnost odziva na ta poročila. Če se vodstvo ni odzvalo na pomembne izsledke v poročilu notranjega revizorja, jih lahko bančni nadzornik prav tako uporabi. Pomembno pri tem je, da bančni nadzorniki ne ocenjujejo le učinkovitost celotnega sistema notranjih kontrol, ampak da ocenijo tudi kontrole, ki so vgrajene zlasti v visoko tvegana področja (npr. področja, za katera je značilno izjemno visoka donosnost, hitra rast oziroma nova vrsta poslov). Bančni nadzorniki morajo posebno pozornost nameniti zlasti bančnim politikam in postopkom, izdanim v pisni obliki.

Sicer pa morajo bančni nadzorniki vedno pregledati tudi ugotovitve in priporočila zunanjih revizorjev glede učinkovitosti notranjih kontrol in ugotovitev, ali sta uprava banke in nadzorni svet ukrepala skladno s priporočili zunanjih revizorjev. Obseg in narava problemov v zvezi s kontrolnimi postopki, ki so jih ugotovili revizorji, bi se morali upoštevati tudi v oceni bančnih nadzornikov glede učinkovitosti notranjih kontrol banke.

Kvaliteta dela in usposobljenost kadra v notranjerevizijskih službah se izboljšuje.

Čeprav je potrebno na področju notranje revizije storiti še marsikaj za popolno in učinkovito delovanje le-te, lahko vseeno ugotovimo, da se kvaliteta dela in usposobljenost kadra v notranjerevizijskih službah vztrajno izboljšuje; vse več je tudi revizorjev z ustreznimi certifikati znanja Slovenskega inštituta za revizijo, saj morajo banke zaradi uskladitve z določili zakona o bančništvu, imeti za opravljanje nalog notranjega revidiranja zaposleno najmanj eno osebo, ki je pridobila naziv revizor oziroma preizkušeni notranji revizor.

Razlike v kvaliteti in številu notranjih revizorjev med bankami so še vedno precejšnje, so pa seveda pogojene tako z velikostjo banke kot tudi sredstvi, ki jih banke namenjajo funkciji notranjega revidiranja. Zaradi vse večje pomembnosti področja informacijske tehnologije in tveganj, ki izhajajo iz le-tega, se vse bolj poudarja nujnost kontrole tudi tega področja s strani notranjega revizorja.

Pri vsem tem je pomembno, da se vodstva bank zavedajo pomena in koristnosti notranjega revidiranja, saj so le-ta zadolžena za varno, učinkovito in uspešno poslovanje bank ter morajo zato v notranjem nadziranju videti pripomoček za ciljno delovanje v smeri pravočasnega sprejemanja določenih ukrepov ter v izogibanju neugodnim poslovnim situacijam.

9. SODELOVANJE Z NADZORNIMI INSTITUCIJAMI

9.1. Sodelovanje z domačimi nadzornimi institucijami

Za učinkovit nadzor je potrebno usklajeno delovanje vseh nadzornih organov.

Za učinkovit nadzor nad finančnimi institucijami je potrebno usklajeno delovanje vseh nadzornih organov in ker so za nadzor posameznih segmentov finančnega sistema v Sloveniji zadolžene različne institucije, je bil v letu 1999 na podlagi zakona o bančništvu izdan pravilnik o medsebojnem sodelovanju nadzornih organov.

Pred uveljavitvijo pravilnika julija 1999, je bilo medsebojno sodelovanje med finančnimi nadzorniki urejeno v protokolih med Banko Slovenije in drugimi nadzornimi institucijami.

Vsebino in način sodelovanja med nadzornimi institucijami določa pravilnik.

Pravilnik o medsebojnem sodelovanju nadzornih organov določa vsebino in način sodelovanja med Banko Slovenije, Agencijo za trg vrednostnih papirjev in Agencijo za zavarovalni nadzor (pred 1. junijem 2000 Uradom RS za zavarovalni nadzor). To sodelovanje obsega naslednja področja:

- strateška vprašanja razvoja, letno načrtovanje usmeritev medsebojnega sodelovanja, ki jih sprejema koordinacija in spremljanje izvajanja sporazumov,
- izmenjavo podatkov, potrebnih v postopku opravljanja nadzora nad finančnimi organizacijami,
- izmenjavo podatkov, potrebnih v postopku v zvezi z izdajo dovoljenj,
- izmenjavo podatkov o dejstvih in dogodkih, ki se nanašajo na povezane osebe in ki lahko vplivajo na stanje ali poslovanje osebe, ki je subjekt nadzora drugega nadzornega organa,
- posredovanje podatkov, potrebnih za odločanje o drugih posamičnih zadevah,
- organizacijo skupnih pregledov,

- obveščanje o nepravilnostih, ki jih nadzorni organ ugotovi pri opravljanju nadzora, če so te ugotovitve pomembne tudi za delo drugih nadzornih organov,
- druge skupne aktivnosti, ki prispevajo k usklajenemu izvajanju nadzora, povečanju učinkovitosti delovanja nadzornih organov in k povečanju učinkovitosti delovanja finančnega trga.

Na podlagi omenjenega pravilnika je bilo ustanovljeno koordinacijsko telo pod vodstvom ministra za finance, v njem pa sodelujejo tudi guverner Banke Slovenije, predsednik Sveta Agencije za trg vrednostnih papirjev, od septembra 2000 pa tudi predsednik strokovnega sveta Agencije za zavarovalni nadzor.

Pravilnik predvideva tudi sklenitev sporazumov med nadzornimi organi.

Ker pravilnik predvideva tudi sklenitev sporazumov med nadzornimi organi, sta bila novembra 1999 sklenjena sporazuma o sodelovanju med Banko Slovenije in Agencijo za trg vrednostnih papirjev in o sodelovanju med Banko Slovenije in Ministrstvom za finance – Uradom RS za zavarovalni nadzor. Novembra 2000 je bil zaradi prenehanja delovanja Urada RS za zavarovalni nadzor sporazum sklenjen nov sporazum med Banko Slovenije in Agencijo za zavarovalni nadzor, v februarju 2001 pa še sporazum med Agencijo za trg vrednostnih papirjev in Agencijo za zavarovalni nadzor.

Za izvajanje sporazumov skrbi komisija za medsebojno sodelovanje.

V sporazumih, ki torej pomenijo uskladitev prejšnjih protokolov s pravilnikom, je določena podrobnejša vsebina in način medsebojnega sodelovanja in posredovanja podatkov. Za uresničevanje sporazumov med nadzornimi organi in nalog, ki jih sprejema koordinacijsko telo, skrbi Komisija za medsebojno sodelovanje, ki se sestaja najmanj enkrat na tri mesece. Komisijo sestavljajo namestnik guvernerja Banke Slovenije in direktorica oddelka za nadzor bančnega poslovanja v Banki Slovenije, direktor Agencije za trg vrednostnih papirjev in direktor Agencije za zavarovalni nadzor.

Nadzorne institucije so v večini primerov opravljale nadzor samostojno, vendar so sodelovale z drugima dvema nadzornima institucijama z izmenjavo podatkov in informacij ob pripravi na pregled oziroma ob ugotovitvah pregleda, vse v skladu s Pravilnikom in dvostranskimi sporazumi o sodelovanju nadzornih organov.

Kot predpogoj za izmenjavo informacij je po zakonu o bančništvu potrebna zavezanost nadzornikov k varovanju zaupnih podatkov in ohranjanju poslovnih skrivnosti. Nadzorne institucije so tudi dolžne obvestiti drugo nadzorno institucijo o ugotovljenih nepravilnostih, ki zadevajo njeno področje.

Januarja 2000 so se prvič sestali člani koordinacijskega telesa nadzornih organov finančnih organizacij, katerega glavni namen je bila vzpostavitev dela Koordinacije in Komisije za medsebojno sodelovanje. Dogovorjeno je bilo, da bo Komisija za medsebojno sodelovanje spremljala problematiko izvajanja novih predpisov in opozarjala koordinacijsko telo nadzornih organov finančnih organizacij na probleme, ki se pojavljajo, zlasti z vidika stopnje pokritosti (ali predpisi zadovoljivo pokrivajo delovanje finančnih posrednikov) in s tem v zvezi dajala pobude za morebitne spremembe ali dopolnitve predpisov.

Komisija za medsebojno sodelovanje se je doslej sestala osemkrat, prvič februarja 2000. Prvo leto delovanja je skupne sestanke sklicevala Banka Slovenije, drugo leto (od aprila 2001 do marca 2002) jih je sklicevala Agencija za trg vrednostnih papirjev, sedaj pa je to nalogo prevzela Agencija za zavarovalni nadzor.

Nadzorne institucije sodelujejo predvsem z izmenjavo informacij.

Najpomembnejše aktivnosti Komisije v obdobju od aprila 2001 do marca 2002 so bile:

1. tekoče medsebojno obveščanje o novostih pri delu nadzornih institucij in še posebej o prispelih vlogah za izdajo dovoljenj in o izdanih dovoljenjih za subjekte po zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju;
2. posvetovanje o zadevah posameznega nadzornega organa, ki so pomembne za delo drugega ali vseh nadzornih organov;
3. medsebojno obveščanje nadzornih organov o svojih stikih z Ministrstvom za finance (vključno z organi v sestavi) v zvezi z nastajanjem novih predpisov oziroma njihovimi spremembami (zakon o bančništvu, zakon o zavarovalništvu, zakon o investicijskih skladih in družbah za upravljanje, Slovenski računovodski standardi, zakon o davku od dohodkov pravnih oseb, zakon o preprečevanju pranja denarja);

4. dogovor v okviru Komisije, da se bodo podzakonski akti, ki jih pripravlja en nadzorni organ, vendar vsebinsko posegajo tudi na področje drugih dveh organov, v pripravljalni fazi medsebojno usklajevali;
5. redno poročanje o mednarodnih aktivnostih posamezne nadzorne institucije (o podpisovanju dvostranskih sporazumov z nadzornimi organi drugih držav in udeležbah na sestankih združenj);
6. usklajeno delovanje nadzornih organov s pomočjo Komisije, ob obiskih delegacije Evropske unije, ki je izvajala Peer review, ob obravnavi osnutkov poročil Evropske komisije in ob drugih mednarodnih stikih;
7. skupna priprava sklepa o jamstveni shemi za terjatve vlagateljev pri borzno posredniških družbah (Uradni list RS, št. 56/2001) Agencije za trg vrednostnih papirjev in Banke Slovenije;
8. sodelovanje med nadzornimi institucijami na nivoju strokovnih služb po ugotovitvah Komisije poteka zadovoljivo ob obravnavi konkretnih zadev, ki posegajo tudi v pristojnost drugega nadzornika;
9. na pobudo Komisije je bilo pripravljeno poročilo delovne skupine za pripravo predloga nove ureditve sistema izrekanja kazenskih sankcij s strani nadzornih organov finančnih institucij. Komisija je sprejela poročilo in je bilo poslano Ministrstvu za finance in Ministrstvu za pravosodje;
10. V Biltenu Ministrstva za finance so na pobudo Komisije objavljani podatki o pokojninskih skladih in pokojninskih družbah, ki jih pošiljajo vsi tri nadzorne institucije;
11. V začetku leta 2002 je bila izdana skupna publikacija vseh treh nadzornih organov v angleškem jeziku, kjer so objavljeni vsi najpomembnejši zakonski in podzakonski akti, ki zadevajo nadzor finančnih institucij;
12. Decembra 2001 je Agencija za zavarovalni nadzor organizirala posvet predstavnikov Banke Slovenije, Agencije za trg vrednostnih papirjev in svoje agencije na temo Nadzor finančnih konglomeratov – evropske in slovenske izkušnje, kjer so se predstavili vsi trije nadzorni organi in izmenjali izkušnje;
13. V javnih glasilih je bilo objavljeno skupno stališče Banke Slovenije, KDD - Centralne klirinško depotne družbe d.d., Ljubljanske borze in Agencije za trg vrednostnih papirjev v zvezi s postopkom preračunavanja obveznic iz nacionalnih valut območja evro v evro;
14. Sprejeta je bila pobuda za sodelovanje med Ministrstvom za finance, Davčno upravo RS, Posebnim davčnim uradom RS ob nastajanju nove davčne zakonodaje, vendar je odziv le-teh skromen;
15. Vsak nadzorni organ je v letu 2001 pregledal poslovanje subjekta, ki ga nadzira v okviru finančnega konglomerata dveh zavarovalnic in ene banke, neposredno so bile pregledane naložbe bank v delnice zavarovalnic, pregledane pa so bile tudi nekatere banke, ki so lastniki družb za upravljanje, skupaj s temi družbami za upravljanje itd.,
16. Komisija je spremljala problematiko izvajanja predpisov s finančnega področja in pobude za morebitne spremembe in dopolnitve predpisov s finančnega področja;
17. Komisija je na vseh sestankih obravnavala problematiko izvajanja zakona o investicijskih skladih in družbah za upravljanje, posebej še problematiko preoblikovanja pooblaščenih investicijskih družb in probleme, ki bi jih bilo potrebno ustrezno rešiti v omenjenem zakonu ob njegovih spremembah in dopolnitvah, zlasti definiranje finančnih holdingov in njihov nadzor, oziroma vsaj oblikovati kriterije za razlikovanje skladov, ki bi morali biti pod nadzorom Agencije za trg vrednostnih papirjev, od skladov, katerih nadzor ni potreben;
18. Komisija je redno obravnavala problematiko izvajanja zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Med drugim je izpostavila vprašanja vloge nadzornih institucij, vzpostavitve podlage za transparentnost informacij o poslovanju skladov, zagotavljanja zajamčenega donosa in oblikovanja rezervacij v vzajemnih pokojninskih skladih, pa tudi druga vprašanja;
19. Ugotovljeno je bilo, da je potreben skupen nastop vseh treh nadzornih institucij pri spreminjanju in dopolnjevanju zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Komisija je predlagala, da vse tri nadzorne institucije proučijo podobnosti in razlike med vsemi produkti, ki jih na trgu ponujajo pokojninski skladi, vzajemni pokojninski skladi in pokojninske družbe. Na pobudo Komisije je bila oblikovana posebna delovna skupina predstavnikov vseh treh nadzornih organov, ki bo oblikovala predloge za izboljšanje učinkovitosti poslovanja pokojninskih skladov oziroma družb ter s svojimi ugotovitvami seznanila Komisijo;

20. Predstavniki nadzornih organov so ugotovili, da bodo potrebne dodatne aktivnosti nadzornih organov za izvajanje novega zakona o preprečevanju pranja denarja;
21. Ob izvedbi pomembnejših prevzemov se je pokazala nezadostnost sankcij, vgrajenih v zakon o prevzemih ter neučinkovitost obstoječih sankcij.

Člani koordinacijskega telesa nadzornih organov finančnih organizacij (t.i. Koordinacija) so v letu 2001 in prvi polovici 2002 obravnavali predvsem naslednja vprašanja:

1. nalaganja premoženja zavarovalnic oziroma zavarovalno-tehničnih rezervacij v tujino (t.i. »investicijske politike«), pa tudi premoženja drugih finančnih institucij v tujino;
2. imenovanja manjkajočih dveh članov strokovnega sveta Agencije za zavarovalni nadzor;
3. sodelovanja z drugimi organi, ki opravljajo nadzor (predvsem z Davčno upravo RS in Posebnim uradom davčne uprave RS) in Ministrstvom za finance,
4. izrekanja denarnih kazni za kršitve predpisov, katerih izvajanje nadzirajo nadzorni organi,
5. vprašanja izvajanja zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju,
6. spremembe in dopolnitve zakona o investicijskih skladih in družbah za upravljanje.

9.2. Mednarodno sodelovanje

Banka Slovenije je članica Skupine bančnih nadzornikov iz Centralne in Vzhodne Evrope.

Banka Slovenije kot nadzorna institucija je članica Skupine bančnih nadzornikov iz Centralne in Vzhodne Evrope, zato se redno udeležujemo srečanj, seminarjev, delavnic in konferenc članic skupine. Septembra 1999 pa je Banka Slovenije prvič organizirala konferenco Skupine bančnih nadzornikov iz Centralne in Vzhodne Evrope, junija 2002 pa petdnevno delavnico na teme elektronskega bančništva, preprečevanja pranja denarja in t.i. corporate governance.

Zakon o bančništvu je odpravil vse večje ovire, ki so onemogočale izmenjavo informacij med Banko Slovenije in tujimi nadzornimi organi, njegova določila pa praktično pomenijo pooblastilo za vzpostavitev načela kontrole domače države, ki bo v celoti zaživelo s polnopravno vključitvijo Slovenije v EU. Že pred uveljavitvijo zakona o bančništvu, je imela Banka Slovenije možnost opravljati kontrolo podružnic in hčerinskih bank slovenskih bank v tujini preko kontrole poročil in druge dokumentacije. Tako so bili sporazumi o sodelovanju (Memoranda of Understanding - MoU) doslej sklenjeni že z:

Banka Slovenije ima sklenjenih že 6 sporazumov o sodelovanju s tujimi nadzornimi institucijami.

- januarja 2000 z State of New York Banking Department,
- januarja 2001 z avstrijskim Zveznim ministrstvom za finance (the Austrian Federal Ministry of Finance oziroma Bundesministerium für Finanzen, ki se je 01.04.2002 združil z drugimi nadzorniki finančnega sektorja v Austrian Financial Market Authority oziroma Finanzmarktaufsicht),
- aprila 2001 z Zveznim nadzornim uradom za bančništvo v Nemčiji (the Federal Banking Supervisory Office oziroma Bundesaufsichtsamt fur das Kreditwesen, ki se je 01.05.2002 združil z drugimi finančnimi nadzorniki v German Financial Supervisory Authority oziroma Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht,
- junija 2001 z Narodno banko Makedonije (National Bank of the Republic of Macedonia),
- novembra 2001 z Agencijo za bankarstvo Federacije Bosne in Hercegovine ter Republike srbske in Centralno banko Bosne in Hercegovine in
- novembra 2001 s Banco d'Italia.

Konec avgusta 2002 je bil dokončno usklajen tudi sporazum s Commission Bancaire v Franciji, predviden pa je tudi sporazum z nadzornimi organi v Belgiji.

Sporazumi, ki so sklenjeni z nadzornimi organi držav članic oziroma tujih držav, podpisnicam omogočajo sodelovanje pri opravljanju nadzora podružnic in hčerinskih bank v tujini. Nadzorni organi morajo vse podatke, ki so jih pridobili na podlagi izmenjave

podatkov s podpisnicami sporazuma, varovati kot zaupne in jih smejo uporabiti samo za namene, za katere so bili ti podatki pridobljeni.

Ker je Slovenija pridružena članica Evropske unije, so predstavniki Banke Slovenije sodelovali na sestankih Pododbora za notranji trg v okviru Evropske komisije (prej Pododbora za finančne storitve) in Pododbora za ekonomska in monetarna vprašanja, gibanje kapitala in statistiko. Nadzor bančnega poslovanja je bil vključen tudi v razgovore z Misijo MDS in Svetovne banke pri FSAP programu in pri posvetovanjih na podlagi IV. člena Statuta MDS.

Julija 2001 je bila Slovenija vključena v drugo ocenjevalno misijo Posebnega odbora strokovnjakov Sveta Evrope za ocenjevanje ukrepov preprečevanja pranja denarja (PC-R-EV), njen namen pa je bil predvsem preverjanje učinkovitosti sistema in izvajanje priporočil iz prve ocenjevalne misije aprila 1998.

Septembra 2001 je skupina strokovnjakov iz evropskih nadzornih institucij ocenila vse tri finančne nadzornike v Sloveniji – Banko Slovenije, Agencijo za trg vrednostnih papirjev in Agencijo za zavarovalni nadzor z vidika ustreznosti in sposobnosti prevzemanja nalog in odgovornosti, ki veljajo na enotnem evropskem trgu. Podrobnosti so navedene v posebnem poglavju Neodvisne ocene finančnega sektorja v Sloveniji.

Nadzor bančnega poslovanja je bil vključen tudi v vrsto informativnih obiskov predstavnikov rating organizacij, tujih poslovnih bank in drugih gostov iz tujine.

10. SODELOVANJE Z REVIZORJI

Mnenje revizorjev je bilo pri vseh bankah in hranilnicah pozitivno.

Revizijo slovenskih bank na dan 31.12.2001 so za preteklo poslovno leto opravile naslednje revizijske hiše: PriceWaterhouseCoopers (7 bank), Ernst & Young (6 bank), KPMG (5 bank), Deloitte & Touche (2 banki) in ITEO-Abeceda (1 banka in 3 hranilnice). Revizijo v letu 2002 bo pri eni hranilnici prvič opravila družba Constantia MT& D. Banka Slovenije je v preteklem letu zaradi ugotovljenih nepravilnosti podala zoper revizijske hiše dve ovadbi Slovenskemu inštitutu za revizijo, ki so se po kontrolnem postopku v izvedbi Slovenskega inštituta za revizijo končale v letu 2002 z ukrepom nad eno od revizijskih družb.

Mnenje o računovodskih izkazih je bilo pri vseh bankah in hranilnicah pozitivno, kar pomeni, da po mnenju revizorjev računovodski izkazi slovenskih bank in hranilnic podajajo resnično in pošteno sliko finančnega stanja, izidov poslovanja in gibanje finančnih tokov v preteklem letu. Dolžnost revizorjev je namreč, da izrazijo mnenje o bilanci stanja, izkazu uspeha in izkazu finančnih tokov, za katere je odgovorno vodstvo banke oziroma hranilnice.

Sestanki z revizorji so organizirani v primeru večjih pomanjkljivosti oziroma težav pri posamezni banki ali hranilnici in v primeru odprtih strokovnih vprašanj po potrebi.

Nadzor bančnega poslovanja sodeluje pri razvoju revizijske stroke (tako zunanje kot notranje) preko Slovenskega inštituta za revizijo in Odbora za notranjo revizijo pri Združenju bank Slovenije, aktivno pa sodeluje tudi pri razreševanju odprtih računovodskih vprašanj preko Odbora za računovodstvo pri Združenju bank Slovenije.

Kot je bilo že omenjeno v poglavju o programu ocene finančnega sektorja v Sloveniji, so vse revizijske družbe, ki revidirajo banke in hranilnice v Sloveniji, z Banko Slovenije podpisale sporazum o sodelovanju med Banko Slovenije in revizijskimi družbami. Gre za naslednje družbe: KPMG, Iteo Abeceda, Ernst & Young, Pricewaterhousecoopers, Constantia MT&D in Deloitte & Touche. Sporazum ureja sodelovanje na relaciji med nadzorniki in revizorji z namenom, da se poveča učinkovitost nadzora in obenem zmanjša obremenitev nadzorovanih subjektov zaradi podvajanja postopkov nadzora. Sporazum ureja tudi izmenjavo informacij, pri čemer za vse posredovane informacije velja načelo reciprocitete in zaupnosti. Nadzor nad revizijskimi družbami opravlja Slovenski inštitut za revizijo.

II. REZULTATI POSLOVANJA BANK IN HRANILNIC V LETU 2001 IN PRVI POLOVICI LETA 2002[7]

1. STRUKTURA BANČNEGA SEKTORJA

Na dan 31.12.2001 je v Sloveniji delovalo 21 bank, od tega štiri hčerinske banke tujih bank in ena podružnica tuje banke. Poleg tega so delovale tri hranilnice in 45 hranilno kreditnih služb.

31.12.2001 so bile štiri banke manj kot 31.12.2000.

Število bank se po letu 1994 postopno znižuje. Od takratnih 33 bank se je v naslednjih letih število bank zmanjševalo, najbolj leta 1998 s tremi pripojitvami in likvidacijo ene banke. V letu 1999 je prišlo še do ene pripojitve, po petih letih pa je dobila dovoljenje Banke Slovenije nova banka - Hypo Alpe-Adria-Bank. Ker je zakon o bančništvu omogočil tudi ustanavljanje podružnic tujih bank v Sloveniji, je v letu 1999 začela delovati tudi prva podružnice tuje banke - Kaerntner Sparkasse AG, Podružnica v Sloveniji, ki je tudi edina podružnica tuje banke v Sloveniji doslej.

V letu 2001 se je nadaljevala konsolidacija slovenskega bančnega sektorja, ki je bila intenzivna zlasti v zadnjem trimesečju leta 2001, ko je prišlo do pripojitev treh bank – Dolenjske banke d.d., Pomurske banke d.d., Murska Sobota in Banke Velenje d.d., Velenje k Novi Ljubljanski banki d.d., Ljubljana in pripojitve Banke Societe Generale Ljubljana d.d. k SKB banki d.d. Ljubljana.

Število bank se je tako od konca leta 2000 do konca leta 2001 znižalo za štiri, število hranilnic pa je ostalo nespremenjeno. V prvi polovici 2002 je ostalo število bank in hranilnic nespremenjeno, s 01.07.2002 pa se je LLT hranilnica in posojilnica Murska Sobota d.d. pripojila k Novi Kreditni banki Maribor d.d..

Število hranilno kreditnih služb se znižuje zaradi uskladitve poslovanja z zakonom o bančništvu.

Število hranilno kreditnih služb se že nekaj časa zmanjšuje zaradi številnih pripojitev k Zvezi hranilno kreditnih služb, prenosa terjatev in obveznosti na banke ter dveh začetkov stečajnega postopka in ene prisilne likvidacije. Do velikega zmanjšanja števila hranilno kreditnih služb je prišlo zaradi usklajevanja poslovanja hranilno kreditnih služb z zakonom o bančništvu. Banka Slovenije je od hranilno kreditnih služb zahtevala, da do 31.12.2001 dosežejo najmanj polovico zahtevanega osnovnega kapitala, to je 110 mio SIT. Ker večina hranilno kreditnih služb te obveznosti ni uspela izpolniti, so podpisale pogodbo o pripojitvi oziroma o prenosu poslov na banko. Poleg že izvršenih pripojitev naj bi se tako do konca leta 2003 k Zvezi hranilno kreditnih služb ali k bankam pripojila še večina ostalih hranilno kreditnih služb. Konec junija 2002 je bilo vseh hranilno kreditnih služb 37, osem manj kot konec leta 2001.

Tabela 4: Število poslovnih enot in zaposlenih v bankah, bilančna vsota bank in BDP

	31.12.1995	31.12.1996	31.12.1997	31.12.1998	31.12.1999	31.12.2000	31.12.2001
Število poslovnih enot	558	577	590	557	570	576	643
Število zaposlenih	10.137	10.317	10.410	10.394	10.445	10.929	11.258
Bilančna vsota (v mio SIT)	1.497.544	1.729.083	2.022.037	2.350.359	2.687.600	3.192.792	3.962.822
Bilančna vsota / Število zaposlenih (v mio SIT)	147,7	167,6	194,2	226,1	257,3	292,1	352,0
BDP v tekočih cenah (v mio SIT)	2.221.459	2.555.369	2.907.277	3.253.751	3.648.401	4.035.518	4.566.191
Bilančna vsota / BDP (v %)	67,4%	67,7%	69,6%	72,2%	73,7%	79,1%	86,8%

Vir: Banka Slovenije

[7] Podatki za prvo polovico leta 2002 oziroma 30.06.2002 so nerevidirani.

2. POSLOVANJE BANK IN HRANILNIC

2.1. Poslovanje bank

2.1.1. Poslovanje bank v letu 2001

Zaradi visoke rasti vlog gospodinjstev konec leta 2001, se je bilančna vsota bank zelo povečala.

Bilančna vsota vseh slovenskih bank dne 31.12.2001 znaša po revidiranih podatkih 3.963 mia SIT. V letu 2001 se je povečala za 24,1% (16% realno), kar je najvišja dosežena realna rast obsega poslovanja v zadnjih petih letih. Visoka rast je bila odraz visoke rasti vlog gospodinjstev, ki je bila najbolj izrazita v zadnjih dveh mesecih leta 2001, zaradi uvedbe evro gotovine.

V letu 2001 so se bilančne vsote vseh bank (20 bank in podružnica tuje banke) povečale. Nominalne stopnje rasti so se gibale med 14,7% in 109,4%.

Tabela 5: Bilančne vsote in tržni deleži (merjeni po bilančni vsoti) največjih sedmih bank v Sloveniji

Banka	Bilančna vsota (v mio SIT)		Nominalna rast (v %)		Tržni delež (v %)	
	31.12.2000	**31.12.2001**	**2000/1999**	**2001/2000**	**31.12.2000**	**31.12.2001**
NLB	918.828	1.382.308	22,1	50,4	28,8	34,9
NKBM	368.109	463.093	14,4	25,8	11,5	11,7
SKB banka	323.353	389.061	5,1	20,3	10,1	9,8
Abanka	188.133	255.606	26,0	35,9	5,9	6,5
Banka Koper	198.310	243.961	18,1	23,0	6,2	6,2
Banka Celje	185.182	226.470	18,9	22,3	5,8	5,7
Gorenjska banka	159.137	206.840	22,1	30,0	5,0	5,2
Skupaj prvih 7 bank	*2.341.054*	*3.167.338*	*17,9*	*35,3*	*73,3*	*79,9*
Vse banke skupaj	**3.192.792**	**3.962.822**	**18,8**	**24,1**	**100,0**	**100,0**
Bančna skupina NLB	1.443.222	1.762.811	38,6	22,1	45,2	44,5
Banke v večinski tuji lasti	497.246	615.737	285,0	23,8	15,6	15,5

* V bančno skupino NLB je vključena tudi Banka Celje d.d.
Vir: Banka Slovenije

Tržni delež največjih bank se je še povečal.

V bančnem sistemu se je v letu 2001 visoka koncentracija bank, zaradi krepitve tržnega deleža največje banke, še povečala. Tržni delež največje banke je konec leta 2001 znašal 34,9% (v 2000 28,8%), skupaj s tremi hčerami 38,8%. Tržni delež treh največjih bank, ki se je v letih 1994-2000 gibal med 50,4% in 53%, je konec leta 2001 porasel na 56,4%. Tržni delež sedmih največjih bank, ki se je v letih 1994 in 2000 gibal med 71% in 73,9% bilančne vsote vseh bank, je v letu 2001 porasel na 79,9%. Tržni delež desetih največjih bank je leta 2001 znašal 87%.

Tabela 6: Deleži največjih bank v celotnem bančnem sektorju na dan 31.12.2000 in 31.12.2001

v %

	Bilančna vsota		Krediti nebančnemu sektorju		Depoziti nebančnega sektorja		Kapital	
	31.12.2000	31.12.2001	31.12.2000	31.12.2001	31.12.2000	31.12.2001	31.12.2000	31.12.2001
1 največja banka	28,8	34,9	27,1	33,3	28,0	35,5	24,7	30,8
3 največje banke	50,4	56,4	47,6	52,6	50,2	57,5	43,2	49,7
5 največjih bank	62,5	69,0	60,0	66,3	63,1	70,9	54,3	61,5
7 največjih bank	73,3	79,9	71,7	78,0	73,4	81,1	68,4	76,8
10 največjih bank	81,8	87,0	80,6	85,6	82,4	88,2	78,3	83,2

Vir: Banka Slovenije

V povprečni **sestavi pasive** se je v letu 2001 v primerjavi z letom 2000 delež vlog nebančnega sektorja ohranil na podobni ravni kot v letu 2000. Pri tem sta se znižala strukturna deleža vlog države (za 1,9 odstotno točko) in nefinančnih družb (za 0,4 odstotne točke), strukturni delež vlog gospodinjstev pa se je zaradi okrepljene rasti deviznih vlog ob koncu leta povečal (za 2 odstotni točki). Porasel je tudi delež izdanih vrednostnih papirjev v povprečni pasivi (za 0,7 odstotne točke). Delež vlog bančnega sektorja se je v letu 2001 ohranil na ravni iz leta 2000, delež kapitala pa se je znižal (za 0,6 odstotne točke).

Konec leta 2001 je bil večji delež vlog gospodinjstev in izdanih vrednostnih papirjev v povprečni pasivi.

Slika 2: Povprečna struktura naložb in virov sredstev bank v letu 2001

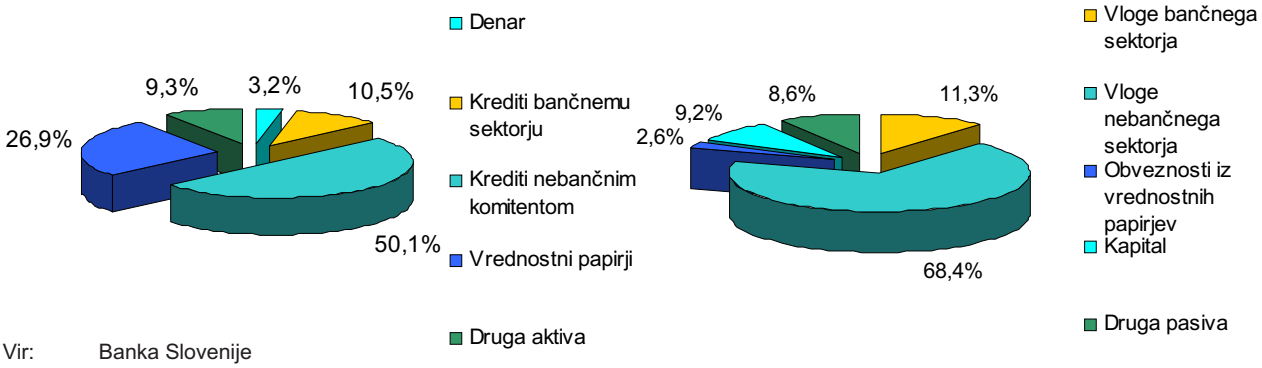

Vir: Banka Slovenije

Obveznosti bank do nebančnega sektorja so v letu 2001 zelo močno porasle (za 28%, v 2000 16,1%). Realna stopnja rasti vlog nebančnega sektorja (19,6%) je močno presegla dosežene stopnje v obdobju 1998-2000 (med 3,2% in 10,9%). Visoka stopnja rasti je bila posledica okrepljene rasti deviznih vlog gospodinjstev v zadnjem četrtletju. Delež vlog nebančnega sektorja v povprečni pasivi je bil v letu 2001 68,4% (v 2000 68,6%).

Tabela 7: Ročnost vlog in kreditov nebančnega sektorja

v mio SIT, v %

	31.12.2000		31.12.2001		Rast 2001/2000	
	Znesek	Delež	Znesek	Delež	Nominalno	Realno
Kratkoročni krediti	947.305	57,9	1.096.151	57,2	15,7	8,1
Dolgoročni krediti	689.253	42,1	819.597	42,8	18,9	11,1
Skupaj krediti	**1.636.557**	**100,0**	**1.915.748**	**100,0**	**17,1**	**9,4**
Vpogledne vloge	723.962	33,6	946.722	34,3	30,8	22,2
Kratkoročne vloge	1.243.653	57,6	1.602.178	58,0	28,8	20,4
Dolgoročne vloge	189.894	8,8	212.751	7,7	12,0	4,7
Skupaj vloge	**2.157.509**	**100,0**	**2.761.651**	**100,0**	**28,0**	**19,6**

Vir: Banka Slovenije

Rast vlog nefinančnih družb se je v letu 2001 (17,2%) glede na leto 2000 (11,8%) okrepila. Rast je bila bolj izrazita v tolarskem delu kot v deviznem. V letu 2001 so najbolj porasle vpogledne ter vezane vloge od 91 dni do 1 leta. Kljub rasti se je delež vlog nefinančnih družb v povprečni pasivi znižal na 13,5%.

Okrepljena rast vlog nefinančnih družb …

Po okrepljeni rasti vlog gospodinjstev v letu 2000 se je njihova rast v letu 2001 še povečala. Dosežena realna stopnja rasti (26,9%) je močno presegala stopnje rasti v obdobju 1998-2000 (5,8% do 14,9%). Porast vlog gospodinjstev je bil v primerjavi s preteklimi leti povečan tako v tolarskem (vezave nad 91 dni do 1 leta) kot v deviznem delu (vpogledne vloge). Močna rast se je odrazila v povečanju deleža vlog gospodinjstev v povprečni pasivi na 41,7% (v 2000 39,7%).

in gospodinjstev ...

… ter zmanjšanje vlog države …

Ob znižanju vlog države za 11,5%, zlasti zaradi znižanja obveznosti po sporazumu NFA, se je njihov delež v povprečni pasivi v letu 2001 znižal na 5%. Za razliko od vlog države so v letu 2001 izraziteje porasle vloge drugih finančnih organizacij (za 40,4%, v 2000 8,6%), kar je okrepilo njihov delež v povprečni pasivi na 5,5%.

Obveznosti do bank so v letu 2001 porasle za 13,9%, kar je manj kot v predhodnih letih. Celoten porast izhaja iz povečanja obveznosti do tujih bank, ki je bil nižji kot v letih 1999 in 2000 (ob dejstvu, da so v letu 2001 porasle naložbe tujih bank v kapital slovenskih bank). Obveznosti do tujih bank, ki so ob koncu leta 2001 predstavljale 72,6% vseh obveznosti do bank (2000 67,7%), ostajajo najpomembnejša postavka obveznosti do bank. Delež obveznosti do bank v povprečni pasivi je v letu 2001 ostal stabilen 11,3% (v 2000 11,1%).

Namesto izdaje instrumentov z lastnostmi podrejenega dolga so se banke v letu 2001 raje odločale za izdajanje cenejših vrednostnih papirjev krajših ročnosti brez lastnosti podrejenega dolga. **Obveznosti iz izdanih vrednostnih papirjev** so se v letu 2001 povečale za 59,9%. Banke so se odločale tako za izdaje kratkoročnih kot tudi dolgoročnih vrednostnih papirjev. Delež obveznosti iz izdanih vrednostnih papirjev v povprečni strukturi pasive se je v letu 2001 povečal iz 1,9% na 2,6%. Ob zaostajanju rasti **kapitala** glede na rast bilančne vsote se je v letu 2001 delež kapitala v povprečni pasivi znižal iz 9,8% na 9,2%.

V letu 2001 je bilo več naložb v vrednostne papirje ...

V **sestavi aktive** sta se v letu 2001 okrepila deleža naložb v vrednostne papirje (za 1,2 odstotne točke) in kreditov bančnemu sektorju (za 0,3 odstotne točke) na račun znižanja deleža kreditov nebančnemu sektorju (za 1 odstotno točko). K znižanju kreditov nebančnemu sektorju je pripomoglo predvsem znižanje kreditov gospodinjstvom (za 1,4 odstotne točke), medtem ko se je delež kreditov nefinančnim družbam povečal (za 0,8 odstotne točke).

… več kreditiranja bančnega in manj nebančnega sektorja …

Skozi leto enakomerna rast kreditov nefinančnim družbam je v letu 2001 znašala 24,4%, kar presega stopnjo rasti iz leta 2000 (20,9%). Dosežene realne stopnje rasti kreditov nefinančnim družbam po letu 1999 (7,1%) odražajo vse večjo usmerjenost bank v

Tabela 8: Glavne postavke bilance stanja bank na dan 31.12.2000 in 31.12.2001

	Znesek v mio SIT		Nominalna rast v %		Realna rast v %
	31.12.2000	**31.12.2001**	**00/99**	**01/00**	**01/00**
Denar pri centralni banki	98.631	206.225	11,1	109,1	95,4%
Krediti bančnemu sektorju	364.388	396.245	44,2	8,7	1,6%
Krediti nebančnemu sektorju	1.636.557	1.915.748	17,9	17,1	9,4%
- krediti nefinančnim družbam	939.660	1.168.900	20,9	24,4	16,3%
- krediti gospodinjstvom	483.789	521.135	12,5	7,7	0,7%
- krediti državi	150.921	159.075	21,0	5,4	-1,5%
Vrednostni papirji	793.180	1.109.316	11,9	39,9	30,7%
Druga aktiva	300.036	335.287	20,4	11,7	4,4%
Skupaj aktiva	**3.192.792**	**3.962.822**	**18,8**	**24,1**	**16,0%**
Obveznosti do bančnega sektorja	399.712	455.102	29,4	13,9	6,4%
Obveznosti do nebančnega sektorja	2.157.509	2.761.651	16,1	28,0	19,6%
- obveznosti do nefinančnih družb	441.787	517.744	11,8	17,2	9,5%
- obveznosti do gospodinjstev	1.293.711	1.756.177	25,2	35,7	26,9%
- obveznosti do države	171.202	151.533	-18,0	-11,5	-17,3%
Obveznosti iz vrednostnih papirjev	69.405	110.996	55,1	59,9	49,5%
Druge obveznosti	250.556	295.382	28,1	17,9	10,2%
Kapital	315.611	339.690	13,0	7,6	0,6%
Skupaj pasiva	**3.192.792**	**3.962.822**	**18,8**	**24,1**	**16,0%**

Vir: Banka Slovenije

kreditiranje tega sektorja v letih 2000 (11%) in 2001 (16,3%). Krediti gospodinjstvom so v letu 2001 porasli za 7,7% (v 2000 12,5%). Dosežene realne stopnje rasti kreditov gospodinjstvom so se po letu 1999, ko je bila dosežena rekordna rast (34,5%) zaradi uvedbe davka na dodano vrednost, v letih 2000 (3,3%) in 2001 (0,7%) močno znižale, pri čemer so se krediti gospodinjstvom realno ohranjali na ravni iz leta 1999, krediti samostojnim podjetnikom pa so se realno zniževali. Na umirjanje stopnje rasti kreditov drugim finančnim organizacijam v letu 2001 kaže dosežena stopnja rasti 16,5%, ki je bila precej nižja kot v letih 1999 (91,8%) in 2000 (30%). V letu 2001 (5,4%) se je v primerjavi z letom 2000 (21%) umirila tudi rast kreditov državi, ki je zadolževanje pri bankah nadomestila z zadolževanjem preko izdanih vrednostnih papirjev (zakladnih menic in obveznic), znižali pa so se krediti tujcem (za 10,9%) in neprofitnim izvajalcem storitev gospodinjstev (za 30,9%).

… ter večji delež dolgoročnih kreditov.

Struktura ročnosti kreditov nebankam se je v zadnjih petih letih postopno spreminjala v korist dolgoročnih kreditov. Tako je bilo razmerje med kratkoročnimi in dolgoročnimi krediti ob koncu leta 1995 59 : 41, leta 2001 pa 57 : 43. Kratkoročni krediti so v letu 2001 porasli za 15,7%, dolgoročni pa za 18,9%. Realne stopnje rasti kažejo na postopno umirjanje rasti kratkoročnih kreditov, medtem ko se je rast dolgoročnih kreditov po slabitvi v letih 1999 in 2000 v letu 2001 okrepila. Rast deviznih kreditov je bila v letu 2001 (25,7%) nižja kot v letih 2000 (31,4%) in 1999 (34,4%). Delež naložb v vrednostne papirje v povprečni aktivi se je po znižanju v letih 1999 (za 4,9 odstotne točke) in 2000 (za 2,8 odstotne točke) v letu 2001 zaradi povečanega vpisa blagajniških zapisov Banke Slovenije okrepil (za 1,2 odstotne točke) na 26,9%. V strukturi vrednostnih papirjev bank ob koncu leta 2001 največji delež predstavljajo vrednostni papirji Banke Slovenije 52,7%, sledijo vrednostni papirji države, katerih delež se je v letu 2001 kljub novim izdajam zakladnih menic znižal na 34,8%, ter ostali vrednostni papirji 12,5%.

Med naložbami v vrednostne papirje je bilo največ blagajniških zapisov Banke Slovenije.

Naložbe v vrednostne papirje so se v letu 2001 povečale za 39,9%, pri čemer so najbolj porasle naložbe v blagajniške zapise Banke Slovenije (za 59,9%), tako devizne, kar je bila posledica povečevanja deviznega minimuma, kot tolarske, katerih krepitev je bila najbolj izrazita v drugi polovici leta in je odraz politike Banke Slovenije umikanja presežne likvidnosti s tolarskimi instrumenti. Naložbe v vrednostne papirje države so se v letu 2001 povečale za 18,8%, najbolj v kratkoročne vrednostne papirje države (zakladne menice). Naložbe v ostale vrednostne papirje (delnice, obveznice, vrednostni papirji tujih izdajateljev, držav ipd.) so se povečale za 35,2%, zlasti v delnice in v vrednostne papirje tujih izdajateljev.

Naložbe v bančni sektor so se v letu 2001 povečale za 8,7%, predvsem devizne. V povprečni sestavi aktive se je delež naložb bančnemu sektorju povečal z 10,2% (2000) na 10,5% v letu 2001. Sestava naložb bankam se v letu 2001 ni spremenila in je bila ob koncu leta 2001 naslednja: tolarske naložbe 16,5%, devizne 83,5% (v 2000 16,5% in 83,5%).

Ob koncu leta 2001 je bil razmeroma visok delež denarja v blagajni in stanja na računih pri centralni banki v celotni aktivi 5,2% (depozit čez noč).

Povprečna devizna pasiva se je znižala.

Presežna ponudba deviz na trgih tujega denarja je povzročala nenehni pritisk na tečaj tolarja v smeri apreciacije. Zaostajanje rasti tečaja za TOM, ki je bilo bolj izrazito kot v letu 2000, se je odrazilo na zniževanju **deleža povprečne devizne pasive v celotni povprečni pasivi** bank, ki pa je bil v povprečju leta 2001 (33,9%) vseeno za 1,2 odstotne točke višji kot v letu 2000. Povprečni delež devizne aktive v povprečni aktivi bank je bil v letu 2001 (33,1%) za 1,5 odstotne točke večji kot v letu 2000. Banke so imele v povprečju leta 2001 za 2,4% več deviznih virov sredstev kot naložb.

Manjši dobiček bank zaradi izgube ene od večjih bank

Banke so v letu 2001 dosegle 15,4 mia SIT **dobička pred obdavčitvijo**, od tega znaša pozitivni saldo revalorizacijskega izida 30,2 mia SIT. V primerjavi s prejšnjim letom je bil doseženi dobiček nižji za 17,1 mia SIT oziroma za 52,6%. Doseženi dobiček je bil najnižji v zadnjih šestih letih in je bil posledica visoke izgube ene izmed večjih bank (dodatno oblikovanje rezervacij zaradi upoštevanja kriterijev razvrščanja matične banke). Brez upoštevanja visoke izgube te banke je bil doseženi dobiček pred obdavčitvijo bančnega sistema v letu 2001 34,9 mia SIT. Dobiček po obdavčitvi je lani znašal 1,9 mia SIT (v 2000 19,9 mia SIT), brez upoštevanja izgube omenjene banke bi znašal 21,4 mia SIT.

Slika 3: Struktura prihodkov in odhodkov bank v letu 2001

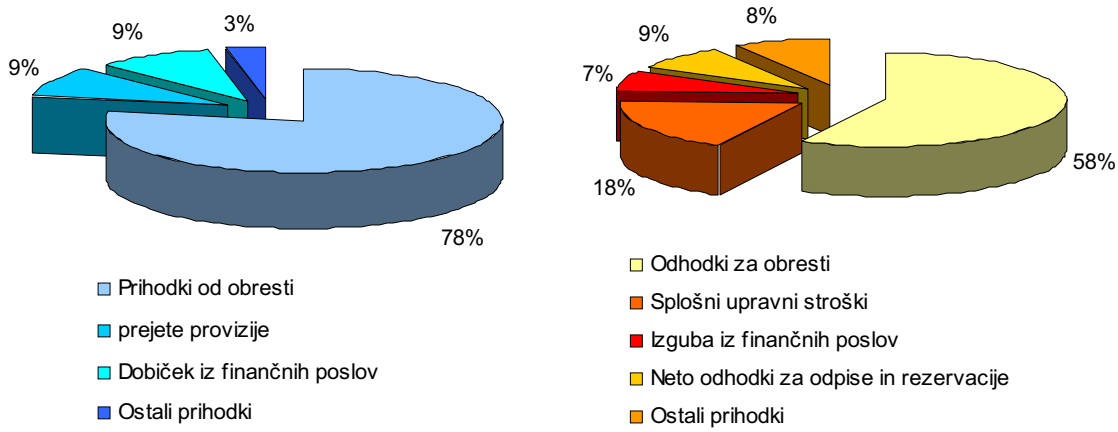

Vir: Banka Slovenije

V sestavi bruto dohodka se znižuje delež neto obresti in raste delež neto provizij in neto finančnih poslov

Neto obresti so v letu 2001 znašale 117,2 mia SIT. Po močnem porastu neto obresti v letu 2000 (za 30,1%, realno za 19,5%) so se neto obresti v letu 2001 znižale za 6,1 mia SIT (za 5,0%, realno za 11,2%) zaradi znižanja revalorizacijskih obresti. **Neto provizije** so v letu 2001 znašale 41,5 mia SIT. V primerjavi z letom 2000 so se povečale za 9,7% (realno za 2,5%), najbolj iz naslova opravljanja plačilnega prometa v državi ter od posredniških in komisijskih poslov. Leto 2001 je bilo z vidika **neto finančnih poslov** za banke zelo ugodno, saj so z njimi zaslužile 19,1 mia SIT, kar je za 5,7 mia SIT oziroma za 43% več kot v letu 2000, predvsem na račun vrednotenja investicijskih in tržnih vrednostnih papirjev zaradi rasti tečajev vrednostnih papirjev. Postavka neto ostalo (drugi prihodki od poslovanja, izredni prihodki in odhodki ter revalorizacija kapitala) je v letu 2001 znašala –6,2 mia SIT. V primerjavi z letom 2000 se je povečala za 33,9% zaradi povečanja izrednih odhodkov (plačila davkov in izguba ob prodaji osnovnih sredstev).

Bruto dohodek bank je v letu 2001 znašal 171,5 mia SIT in se je glede na leto 2000 zaradi znižanja neto obresti povečal le za 1,0%, (realno znižal za 5,6%). V bruto dohodku se je glede na leto 2000 znižal delež neto obresti (z 72,6% na 68,3%) ter povečal delež neto provizij (z 22,3% na 24,2%) in neto finančnih poslov (s 7,9% na 11,1%).

Tabela 9: Glavne postavke prirejenega izkaza uspeha bank za leto 2000 in 2001

v mio SIT, v %

	Znesek		Delež v bruto dohodku		Nominalna rast	
	2000	**2001**	**2000**	**2001**	**00/99**	**01/00**
Neto obresti	123.298	117.167	72,6	68,3	30,1	-5,0
Neto provizije	37.858	41.523	22,3	24,2	12,3	9,7
Neto finančni posli	13.355	19.096	7,9	11,1	40,0	43,0
Neto ostalo	-4.666	-6.248	-2,7	-3,6	11,5	33,9
Bruto dohodek	**169.845**	**171.539**	**100,0**	**100,0**	**26,9**	**1,0**
Operativni stroški	100.041	111.309	58,9	64,9	14,6	11,3
- v tem: stroški dela	49.085	53.510	28,9	31,2	12,3	9,0
Neto dohodek	**69.804**	**60.230**	**41,1**	**35,1**	**50,0**	**-13,7**
Neto rezervacije in neto odpisi	-37.233	-44.783	-21,9	-26,1	41,0	20,3
Rezultat pred obdavčitvijo	**32.571**	**15.447**	**19,2**	**9,0**	**61,8**	**-52,6**

Vir: Banka Slovenije

Operativni stroški so v letu 2001 znašali 111,3 mia SIT. V primerjavi z letom 2000 so porasli za 11,3%, kar pomeni 4,0% realni porast. Realna stopnja rasti operativnih stroškov kaže, da so banke v letu 2001 v večji meri nadzorovale stroške kot v obdobju 1998-2000, ko so se realne stopnje rasti gibale med 4,9% in 6,6%. Delež operativnih stroškov v bruto dohodku se je v letu 2001, zaradi nizke rasti bruto dohodka povečal z 58,9% na 64,9% in delež stroškov dela z 28,9 na 31,2%. Zaradi hitrejše rasti obsega poslovanja od rasti operativnih stroškov so se zmanjšali operativni stroški (s 3,4% na 3,1%) kot tudi stroški dela (z 1,7% na 1,5%) na povprečno aktivo.

Rast operativnih stroškov se je ob stagniranju bruto dohodka odrazila v doseženem **neto dohodku** (60,2 mia SIT), ki je bil za 13,7% nižji kot v letu 2000, v katerem je rekordno porasel. Realno znižanje neto dohodka pomeni nadaljevanje trenda njegovega zniževanja iz let 1998 in 1999, medtem ko odmik od tega trenda predstavlja leto 2000, ko se je neto dohodek zaradi močnega povečanja neto obresti realno povečal.

Banke so v letu 2001 oblikovale 44,8 mia SIT **neto rezervacij**, kar je za 7,6 mia SIT (20,3%) več kot v letu 2000. Delež rezervacij v strukturi porabe bruto dohodka v letu 2001 je bil 26,1% (v 2000 21,9%).

Saldo revalorizacijskega izida v znesku 30,2 mia SIT je bil v letu 2001 za 8,4 mia SIT (21,8%) nižji kot v letu 2000 in odraža zmanjšanje »inflacijskega dobička« bank v letu 2001.

»Inflacijski dobiček« bank se je leta 2001 znižal v primerjavi z letom 2000.

Donos na povprečno aktivo bank je v letu 2001 znašal 0,4%, kar je najnižja raven v zadnjih sedmih letih. V obdobju 1995-2000 se je namreč dobiček gibal med 0,8% in 1,2% povprečne aktive. Ob neupoštevanju banke, ki je v letu 2001 poslovala z visoko izgubo, je bil donos bank na povprečno aktivo v letu 2001 1,1%. **Donos na povprečni kapital** je bil v letu 2001 4,8%, brez upoštevanja banke z izgubo pa 11,9%.

Zaradi izgube ene od večjih bank je bil donos na aktivo in kapital v letu 2001 precej nižji od leta 2002.

Tabela 10: Nekateri kazalci poslovanja bank

v %

	1999	2000	2001
Donos na povprečno aktivo (ROA)	0,8	1,1	0,4 (1,1)
Donos na povprečni kapital (ROE)	7,8	11,3	4,8 (11,9)
Neto obrestna marža	4,0	4,5	3,6 (3,7)
Stroški dela / Povprečna aktiva	1,7	1,7	1,5 (1,5)
Drugi stroški poslovanja / Povprečna aktiva	1,7	1,7	1,6 (1,6)

Opomba: Vrednosti v oklepaju za leto 2001 so brez upoštevanja banke, ki je poslovala z visoko izgubo.
Vir: Banka Slovenije

2.1.2. Poslovanje bank v prvi polovici 2002

Uvedba novih Slovenskih računovodskih standardov je prinesla vrsto sprememb.

Uvedba novih Slovenskih računovodskih standardov s 1. januarjem 2002, je prinesla vrsto sprememb bilance stanja in izkaza poslovnega izida bank in hranilnic, ki so opisane v poglavju Pregled sprememb in dopolnitev predpisov, ki zadevajo nadzor bančnega poslovanja. V skladu z novim sklepom o poslovnih knjigah in poslovnih poročilih bank in hranilnic (Uradni list RS, št. 24/02 in 52/02), katerega sestavni del je tudi kontni okvir, so banke po novem prvič poročale po stanju na dan 31.05.2002. Podatki za pretekla primerjalna obdobja (31.12.2001 in 30.06.2001) so po novih računovodskih standardih pripravljeni na podlagi prevedbe, ki smo jo opravili v Banki Slovenije, vendar zaradi omejitev, ki obstajajo pri prevedbi podatkov iz štiri številčnih analitičnih računov, katerih podatkov ne moremo deliti na posamezne analitične račune, na katere se stanja nanašajo, to niso povsem natančni podatki.

Bilančna vsota vseh slovenskih bank dne 30.06.2002 znaša 4.130 mia SIT, kar predstavlja v primerjavi s stanjem konec leta 2001 6,5%-ni nominalni porast oz. povečanje za 253,5 mia SIT. Ob upoštevani stopnji rasti cen življenjskih potrebščin v prvem polletju 2002 v višini 4,7% je bilančna vsota realno porasla za 1,7%, kar je precej manj kot v enakem obdobju preteklega leta (realno za 4%).

Bilančne vsote večine bank (17 bank in podružnica tuje banke) so se v letošnjem letu nominalno povečale – nominalne stopnje rasti pri teh bankah so se gibale med 0,8% in 34,9%, medtem ko je realen padec obsega poslovanja zabeležilo sedem bank, med njimi tudi največje tri banke.

Skupni **tržni delež** največjih treh bank, merjen z velikostjo bilančne vsote, se je zaradi realnega upadanja bilančne vsote vseh treh bank znižal za 2,7 odstotne točke na 53,8%, kar je vplivalo tudi na znižanje tržnega deleža največjih sedmih bank za 1,3 odstotne točke na 78,4%.

K povečanju **strukturnega deleža** obveznosti do nebančnega sektorja za 1,5 odstotne točke, ki so ob polletju 2002 predstavljala 71,6% povprečne pasive, je v prvih šestih mesecih leta 2002 pripomoglo predvsem povečanje deleža vlog gospodinjstev (za 2,5

Tabela 11: Glavne postavke bilance stanja bank na dan 31.12.2001 (po prevedbi) in 30.06.2002

v mio SIT, v %

	31.12.2001		30.06.2002		Rast 06.2002/12.2001	
	Znesek	Delež	Znesek	Delež	Nominalno	Realno
Denar pri centralni banki	206.225	5,3	145.473	3,5	-29,5	-32,7
Krediti bančnemu sektorju	396.245	10,2	339.567	8,2	-14,3	-18,1
Krediti nebančnemu sektorju	1.913.914	49,4	2.013.897	48,8	5,2	0,5
- nefinančne družbe	1.167.066	30,1	1.204.182	29,2	3,2	-1,4
- gospodinjstvo	521.135	13,4	539.558	13,1	3,5	-1,1
- država	159.075	4,1	190.344	4,6	19,7	14,3
Vrednostni papirji	1.109.316	28,6	1.333.603	32,3	20,2	14,8
Druga aktiva	251.067	6,5	297.798	7,2	18,6	13,3
Skupaj aktiva	**3.876.768**	**100,0**	**4.130.337**	**100,0**	**6,5**	**1,7**
Obveznosti do bančnega sekt.	455.102	11,7	494.003	12,0	8,5	3,6
Obveznosti do nebančnega sekt.	2.761.651	71,2	2.918.653	70,7	5,7	1,0
- nefinančne družbe	517.744	13,4	555.660	13,5	7,3	2,5
- gospodinjstvo	1.756.177	45,3	1.853.813	44,9	5,6	0,9
- država	151.533	3,9	151.019	3,7	-0,3	-4,8
Kapital in podrejene obveznosti	375.914	9,7	382.309	9,3	1,7	-2,9
Druga pasiva	284.101	7,3	335.373	8,1	18,0	12,7
Skupaj pasiva	**3.876.767**	**100,0**	**4.130.337**	**100,0**	**6,5**	**1,7**

Vir: Banka Slovenije

odstotne točke), ki predstavlja kar 45,2% povprečne pasive, in je blažilo znižanje vlog države (-1,1 odstotne točke). Pri tem sta se v povprečni pasivi povečala še strukturna deleža vlog drugih finančnih organizacij (za 0,5 odstotne točke) in izdanih vrednostnih papirjev (za 0,3 odstotne točke). Strukturni delež kapitala je nižji (za 0,9 odstotne točke) kot ob koncu preteklega leta, prav tako sta se zmanjšala deleža vlog bančnega sektorja (za 0,3 odstotne točke na 11,2%) in vlog nefinančnih družb (za 0,2 odstotne točke).

Rast vlog gospodinjstev se je v prvi polovici 2002 umirila.

K povečanju obsega poslovanja v prvem polletju 2002 so največ prispevale **vloge gospodinjstev** (v domači valuti, nad 91 dni), vendar pa se je po okrepljeni rasti vlog gospodinjstev v preteklem letu njihova rast v prvih šestih mesecih leta 2002 umirila (5,6%), kar je vplivalo tudi na počasnejšo rast bilančne vsote v letošnjem letu v primerjavi s polletjem lanskega leta. Skupni obseg **vlog nefinančnih družb** se je v letošnjem letu povečal za 7,3%, od tega večinoma kratkoročne vloge v tuji valuti. Izrazita je tudi rast **vlog drugih finančnih organizacij** (12,7%), ki pa zaostaja za rastjo v polletju lanskega leta (19,4%). **Obveznosti do bank** so ob polletju višje za 8,6% in sicer predvsem zaradi povečevanja zadolžitve pri tujih bankah, ki je bilo precej višje, kot v enakem lanskem obdobju.

V **strukturi aktive** se je v prvi polovici leta 2002 okrepil strukturni delež naložb v vrednostne papirje (za 4,3 odstotne točke). Največji delež aktive predstavljajo krediti nebančnemu sektorju (49,1%), katerih delež se je v prvi polovici leta 2002 znižal za 2,2 odstotne točke, k čemur je pripomoglo predvsem strukturno znižanje kreditov gospodinjstvom (za 1,4 odstotne točke) in nefinančnim družbam (za 0,9 odstotne točke), medtem ko se je strukturni delež kreditov državi povečal (za 0,2 odstotne točke). Znižal se je tudi strukturni delež naložb v bančni sektor (za 1,6 odstotne točke).

Rast kreditov nefinančnim družbam upočasnjena

V prvem polletju letošnjega leta je bila rast **kreditov nefinančnim družbam** v primerjavi s preteklim letom močno upočasnjena. Dosežena stopnja rasti je bila skromna, 3,2% (realno gledano negativna, -1,4%). Skromna je bila tudi rast **kreditiranja gospodinjstev** (3,5%). V primerjavi s preteklim letom je v okviru nebančnega sektorja opazno močno povečano **kreditiranje države** (19,7% rast), okrepilo se je tudi kreditiranje **drugih finančnih organizacij** (21% rast). Za razliko od lani je za letošnje leto značilna močna rast deviznega kreditiranja. Sicer pa so v letošnjem letu banke večino zbranih sredstev usmerile v **naložbe v vrednostne papirje** (20,2%), od tega večji del v blagajniške zapise Banke Slovenije in vrednostne papirje države. V primerjavi s koncem leta 2001 se je zmanjšal znesek **naložb bankam** (v večji meri deviznih) in znesek **denarnih sredstev**, katerih stanje je bilo ob koncu leta 2001 povečano.

Struktura virov sredstev nebančnega sektorja po ročnosti se je v prvi polovici 2002 ugodno spremenila v korist dolgoročnih virov.

Struktura virov sredstev nebančnega sektorja **po ročnosti** se je v šestih mesecih leta 2002 ugodno spremenila v korist dolgoročnih virov, ki so realno višji za 10,5% (največji del porasta gre pripisati vlogam drugih finančnih organizacij ter vlogam gospodinjstev). Tudi v delu kratkoročnih vlog je prišlo do pozitivnega premika in sicer so se povečale vloge od 91 dni do 1 leta, k čemur so skoraj v celoti prispevale vloge gospodinjstev.

Izrazitejše dolgoročno kreditiranje države, nefinančnih družb in v manjši meri gospodinjstev je vplivalo, da se je delež dolgoročnih kreditov nebančnemu sektorju v prvi polovici leta 2002 povečal za 1,8 odstotne točke na 44,6%.

Tabela 12: Ročnost vlog in kreditov nebančnega sektorja na dan 31.12.2001 (po prevedbi) in 30.06.2002

v mio SIT, v %

	31.12.2001		30.06.2002		Rast 06.2002/12.2001	
	Znesek	Delež	Znesek	Delež	Nominalno	Realno
Kratkoročni krediti	1.094.317	57,2	1.115.710	55,4	2,0	-2,6
Dolgoročni krediti	819.597	42,8	898.186	44,6	9,6	4,7
Skupaj krediti	**1.913.914**	**100,0**	**2.013.897**	**100,0**	**5,2**	**0,5**
Vpogledne vloge	946.722	34,3	969.824	33,2	2,4	-2,2
Kratkoročne vloge	1.602.181	58,0	1.702.633	58,3	6,3	1,5
Dolgoročne vloge	212.748	7,7	246.196	8,4	15,7	10,5
Skupaj vloge	**2.761.651**	**100,0**	**2.918.653**	**100,0**	**5,7**	**1,0**

Vir: Banka Slovenije

Aktiva v domači valuti je v letošnjem letu naraščala hitreje (8,1%) kot aktiva v tuji valuti (3,6%), predvsem na račun krepitve naložb v vrednostne papirje države in Banke Slovenije, zaradi česar se je delež aktive v domači valuti v prvem polletju letošnjega leta povečal za 0,9 odstotne točke na 66,5%.

Prav tako so hitreje kot v tuji valuti (3,4%) v letošnjem letu naraščali viri sredstev v domači valuti (8,3%), k čemur so najbolj prispevale vloge gospodinjstev in drugih finančnih organizacij, zaradi česar se je delež pasive v domači valuti povečal za 1,1 odstotne točke na 65,7%.

Ob upočasnjeni rasti kreditov so banke v večji meri krepile naložbe v kratkoročne vrednostne papirje Banke Slovenije in Republike Slovenije. Obseg **sekundarne likvidnosti** se je v prvi polovici leta 2002 tako povečal za 170 mia SIT, zaradi česar se je delež sekundarne likvidnosti v bilančni vsoti povzpel od 18,1% ob koncu leta 2001 na 21,1% konec junija letos. Sekundarna likvidnost je tako znašala konec junija letos 871,8 mia SIT, od tega več kot 80% predstavljajo vrednostni papirji Banke Slovenije, ostalo pa kratkoročni vrednostni papirji države.

Dobiček bank je v prvi polovici 2002 znašal 29,7 mia SIT.

Dobiček vseh bank (rezultat pred obdavčitvijo) je v prvem polletju 2002 znašal 29.735 mio SIT. Razen dveh bank so v opazovanem obdobju vse banke realizirale pozitivni poslovni rezultat. Rezultat bank je v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta višji za 10.473 mio SIT oz. za 54,4%, na kar je pozitivno vplivala predvsem sprememba Slovenskih računovodskih standardov v začetku leta 2002 (pozitivni neto učinek ukinitve revalorizacije kapitala, osnovnih sredstev in kapitalskih naložb), sicer pa so se povečale vse prihodkovne kategorije izkaza uspeha. **Neto obresti** so ob polletju znašale 69,6 mia SIT in predstavljajo 67% bruto dohodka bank. Obrestna marža je bila v letošnjem letu za 0,4 odstotne točke višja kot v enakem obdobju preteklega leta in je znašala

Tabela 13: Glavne postavke prirejenega izkaza uspeha bank za prvo polovico 2001 (po prevedbi) in prvo polovico 2002

v mio SIT, v %

	jan.-jun. 2001		jan.-jun. 2002		Rast	
	Znesek	% v bruto dohodku	Znesek	% v bruto dohodku	Nominalna	Realna
Neto obresti	62.028	72,8	69.587	67,0	12,2	7,2
Neto opravnine (provizije)	21.213	24,9	23.856	23,0	12,5	7,4
Neto finančni posli	8.002	9,4	8.291	8,0	3,6	-1,0
Neto ostalo	-6.012	-7,1	2.173	2,1	136,2	125,6
Bruto dohodek	**85.231**	**100,0**	**103.908**	**100,0**	**21,9**	**16,4**
Operativni stroški	54.335	63,8	62.688	60,3	15,4	10,2
- v tem: stroški dela	26.532	31,1	30.737	29,6	15,9	10,7
Neto dohodek	**30.896**	**36,2**	**41.220**	**39,7**	**33,4**	**27,4**
Neto rezervacije	-11.634	-13,6	-11.485	-11,1	-1,3	-5,7
Rezultat pred obdavčitvijo	**19.262**	**22,6**	**29.735**	**28,6**	**54,4**	**47,4**

Vir: Banka Slovenije

Tabela 14: Nekateri kazalci poslovanja bank za leta 1999, 2000, 2001 (po prevedbi) in prvo polovico 2002

v %

	1999	2000	2001	jan.-jun. 2002
Donos na povprečno aktivo (ROA)	0,8	1,1	0,5	1,5
Donos na povprečni kapital (ROE)	7,8	11,3	4,8	18,4
Neto obrestna marža	4,1	4,7	3,6	3,7
Stroški dela / Povprečna aktiva	1,8	1,7	1,5	1,6
Drugi stroški poslovanja / Povprečna aktiva	1,8	1,8	1,8	1,6

Vir: Banka Slovenije

3,7%. Zaslužek iz **neto opravnin** (provizij) je ob polletju leta 2002 znašal 23,9 mia SIT in je bil v primerjavi z enakim obdobjem lani višji za 2,6 mia SIT zaradi višjih prihodkov iz opravljenega plačilnega prometa v državi. Zaslužek bank iz **neto finančnih poslov** (8,3 mia SIT) je bil letos na podobni ravni kot v enakem obdobju preteklega leta.

Operativni stroški so se v primerjavi z lani povečali za 15,4%, kljub temu se je njihov delež v povprečni aktivi v primerjavi s koncem leta 2001 znižal s 3,3% na 3,2%.

Banke so ob polletju oblikovale 11,5 mia SIT **neto rezervacij**, kar je na podobni ravni kot v enakem obdobju preteklega leta.

Donos na aktivo in kapital v prvi polovici 2002 sta višja od prve polovice 2001.

Donos na povprečno aktivo bank v letošnjem polletju znaša 1,5%, kar je za 0,3 odstotne točke več kot v primerjalnem obdobju preteklega leta, prav tako pa je višji tudi **donos na kapital**, ki znaša 18,4% (lani 12,5%).

2.2. Poslovanje hranilnic

2.2.1. Poslovanje hranilnic v letu 2001

V Sloveniji so v letu 2001 poslovale tri hranilnice. Bilančna vsota vseh treh hranilnic skupaj je konec leta 2001 znašala 15,2 mlrd SIT in je bila glede na leto poprej višja za 23,5%. Tako delež hranilnic v slovenskem bančnem prostoru ostaja skromen (0,4%). Hranilnice se precej razlikujejo po velikosti in po sestavi bilance stanja.

Vloge gospodinjstev predstavljajo največji del pasive hranilnic ...

Vloge gospodinjstev ostajajo najpomembnejši vir v **sestavi pasive** hranilnic. V letu 2001 so se povečale za 35,7%, prav tako se je povečal njihov delež v povprečni pasivi hranilnic (na 29,6%). Vloge nefinančnih družb so bile ob koncu leta 2001 za 23,2% nižje kot ob koncu leta 2000, kar se je odrazilo v znižanju njihovega deleža (na 16,7%), pri čemer še vedno ostajajo drugi najpomembnejši vir v pasivi hranilnic. Vloge bančnega sektorja so v letu 2001 močno porasle (za 131,7%) zaradi dospevanja vlog nebančnega sektorja ene izmed hranilnic. Kljub visoki stopnji rasti se je delež vlog bančnega sektorja v povprečni pasivi znižal na 8,3%. Delež kapitala v povprečni pasivi se je v letu 2001 znižal na 9,2%.

Ročnost vlog nebančnega sektorja v hranilnicah se je lani nekoliko podaljšala. Ob koncu leta je bila struktura ročnosti vlog naslednja: vpogledne vloge 5%, kratkoročne vloge 70,3% in dolgoročne vloge 24,7%.

… in so namenjene predvsem kreditiranju gospodinjstev …

Zbrana sredstva hranilnic so namenjena predvsem kreditiranju gospodinjstev, ki se je lani povečalo za 19,6% in je doseglo konec leta 2001 81,3% **povprečne aktive** hranilnic. Delež naložb v bančni sektor se je do konca leta 2001 povečal na 5,7%, v nefinančne družbe pa se je znižal na 3,1% aktive. Delež naložb v vrednostne papirje hranilnic je v letu 2001 znašal le 1,9% povprečne aktive.

Razmerje med kratkoročnimi in dolgoročnimi krediti nebančnemu sektorju, ki je bilo ob koncu leta 2000 36,4 : 63,6, se je v letu 2001 zaradi premika dolgoročnih kreditov na tekoče zapadlosti pri eni izmed hranilnic spremenilo v smeri večje usklajenosti na 42,7 : 57,3.

Vse hranilnice so poslovale z dobičkom.

V letu 2001 so vse hranilnice poslovale z dobičkom. Skupni dobiček hranilnic je znašal 220,7 mio SIT, kar je za 63,8 mio SIT oziroma 40,7% več kot v letu 2000. Bruto dohodek se je v letu 2001 v primerjavi z letom 2000 povečal za 226,7 mio SIT oziroma za 33% predvsem zaradi večjih neto obresti (za 126,8 mio SIT) in provizij (za 79,7 mio SIT). Operativni stroški so v letu 2001 porasli za 131,9 mio SIT (za 28,3%). Ob hitrejši rasti operativnih stroškov od bilančne vsote se je njihov delež v povprečni aktivi v letu 2001 povečal s 3,8% na 4,3%. Hranilnice so v letu 2001 oblikovale rezervacije v znesku 94,3 mio SIT, kar je za 48,8% več kot v letu 2000.

Hranilnice so v letu 2001 dosegle visok donos na povprečno aktivo 1,6% in na kapital 17,2%. Obrestna marža hranilnic se je v letu 2001 za razliko od bank povečala za 0,5 o.t. na 4,1% in je bila višja od obrestne marže bank. V zadnjem četrtletju leta 2001 je bil nominalni obrestni razmik hranilnic 4,5 o.t. (v 2000 4,7 o.t.) in realni obrestni razmik 3,3 o.t. (v 2000 3,1 o.t.).

2.2.2. Poslovanje hranilnic v prvi polovici 2002

Prav tako kot banke, so tudi hranilnice v skladu z novimi Slovenskimi računovodskimi standardi prvič poročale za stanje na dan 31.05.2002, zato so tudi v tem poglavju primerjalni podatki za pretekla obdobja (31.12.2001 oziroma 30.06.2000) po novih računovodskih standardih pripravljeni na podlagi prevedbe, ki smo jo opravili v Banki Slovenije. Zaradi omejitev, ki obstajajo pri prevedbi podatkov iz štiri številčnih analitičnih računov, katerih podatkov ne moremo deliti na posamezne analitične račune, na katere se stanja nanašajo, so to le približni podatki.

Rast bilančne vsote hranilnic je bila v prvi polovici 2002 višja od rasti bilančne vsote bank.

Bilančna vsota vseh treh hranilnic je po stanju na dan 30.06.2002 znašala 17.543 mio SIT, kar predstavlja v primerjavi s koncem leta 2001 17,8%-ni nominalni porast (12,5% realni porast) oziroma povečanje za 2.654 mio SIT. V opazovanem obdobju beležijo hranilnice hitrejšo realno rast bilančne vsote kot banke (12,5% oziroma 1,7%), predvsem zaradi izrazitejše rasti bilančne vsote dveh hranilnic, medtem ko je bilančna vsota najmanjše hranilnice upadla. Tržni delež vseh treh hranilnic v celotnem bančnem sektorju ostaja skromen (0,4%), hranilnice pa ohranjajo tudi vse razlike in posebnosti v strukturi bilance stanja.

Vloge nebančnega sektorja hranilnic v letošnjem letu so rasla zelo intenzivno, kar je povzročilo tudi povečanje teh sredstev v **povprečni strukturi pasive** na 77,5% (za 1,6 odstotne točke). Najpomembnejši vir sredstev ostajajo vloge gospodinjstev, ki predstavljajo 32,1% povprečne pasive. Delež nefinančnih družb v strukturi virov se je v letošnjem letu zaradi nižje rasti od obsega poslovanja znižal za 3,2 odstotne točke na 13,9%, vendar kljub temu še vedno predstavlja drugi najpomembnejši vir hranilnic. Pomemben in stalen vir sredstev pri hranilnicah so tudi vloge neprofitnih izvajalcev storitev gospodinjstev in države.

Rast kreditov gospodinjstvom je zaostajala za rastjo bilančne vsote.

Največ zbranih sredstev so hranilnice v letošnjem letu usmerile v kredite gospodinjstvom, vendar je njihova rast zaostajala za rastjo bilančne vsote, kar je povzročilo zmanjšanje kreditov gospodinjstvom v **strukturi povprečne aktive** za 7,5 odstotne točke (75,4% povprečne aktive). V opazovanem obdobju se je povečal delež naložb bančnemu sektorju (za 3,6 odstotne točke), ki predstavlja 9,4% povprečne aktive, medtem ko delež naložb v nefinančne družbe ostaja nespremenjen, 3,2%. V letošnjem letu se je povečal tudi delež naložb v vrednostne papirje za 3,2 odstotne točke in znaša 5,1%.

Rokovna struktura na strani virov sredstev se je spremenila v korist vpoglednih vlog in kratkoročnih vlog nad 91 dni (neprofitni izvajalci storitev gospodinjstvom), medtem ko so se dolgoročne vloge v strukturi zmanjšale za 2,3 odstotne točke Zaradi prevladujočega dolgoročnega kreditiranja gospodinjstev se je delež dolgoročnih kreditov na strani naložb povzpel iz 57,3% na 58,8%.

Zaradi povečanja naložb v vrednostne papirje Banke Slovenije, se je hranilnicam za 700 mio SIT povečal obseg sekundarne likvidnosti.

Obseg **sekundarne likvidnosti** hranilnic je konec junija 2002 znašal 920,3 mio SIT oziroma 5,3% bilančne vsote in se je v primerjavi s koncem leta 2001 povečal za 700 mio SIT, zaradi povečanja naložb v vrednostne papirje Banke Slovenije.

V prvi polovici leta 2002 so vse hranilnice poslovale z dobičkom ter skupaj ustvarile za 213,5 mio SIT dobička, kar je za 109 mio SIT ali 104% več kot enakem lanskem obdobju (učinek odprave revalorizacije kapitala, osnovnih sredstev in kapitalskih naložb). Največ so hranilnice zaslužile iz **neto obresti** in sicer 346,2 mio SIT, kar je za 95,3 mio SIT več kot v enakem obdobju lani 8zaradi višjih prihodkov od dolgoročnih kreditov). Zaslužek iz **neto opravnin** (provizij) je ob polletju znašal 224,1 mio SIT ali 38,3% bruto dohodka. Boljši rezultat kot v predhodnem letu so hranilnice dosegle v delu **neto finančnih poslov** in sicer iz naslova prodaje delnic. V letošnjem letu so hranilnice oblikovale 49,5 mio SIT **neto rezervacij**, kar je za 6,4 mio SIT več kot v predhodnem letu. Deleža operativnih stroškov in stroškov dela na povprečno aktivo sta se znižala v primerjavi z enakim obdobjem lani zaradi hitre rasti bilančne vsote in se približujeta doseženi ravni pri bankah (3,9% oziroma 1,8%; banke 3,2% in 1,6%).

Obrestna marža hranilnic znaša 4,4% in je v primerjavi z enakim obdobjem lani višja za 0,3 odstotne točke. Kazalci profitabilnosti so ugodni, saj donos na povprečno aktivo znaša 2,6%, donos na kapital pa 31,4%.

Vir: Banka Slovenije

3. NADZOR NAD OBVLADOVANJEM TVEGANJ

3.1. Kreditno tveganje

Banke ocenjujejo kreditno tveganje na podlagi kriterijev Banke Slovenije.

Banke in hranilnice v Sloveniji so najbolj izpostavljene kreditnemu tveganju, ki pomeni tveganje nastanka izgube zaradi neizpolnitve obveznosti dolžnika do banke. Pri ocenjevanju kreditnega tveganja je potrebno upoštevati koncentracijo kreditov (merjeno z velikimi izpostavljenostmi), obseg kreditov (absolutno vrednost izpostavljenosti) in kvaliteto kreditov (razvrščanje terjatev v skupine od A do E).

Banke ugotavljajo kreditno tveganje na podlagi kriterijev za razvrščanje terjatev v skupine od A (najboljša skupina) do E (najslabša skupina). Kriteriji so se od konca leta 1992, ko so temeljili zgolj na zamudah plačil, zaostrili leta 1993 in veljali nespremenjeni do konca leta 1996. Z letom 1997 so začeli veljati strožji kriteriji. Metodologija, veljavna do leta 1996, je upoštevala oceno bonitete posameznika, vendar je bilo pod določenimi pogoji dopuščeno, da se je terjatev, zavarovana z zastavo premičnega ali nepremičnega premoženja, razvrstila v skupino A, ne glede na boniteto dolžnika. Od januarja 1997 pa je terjatev, zavarovano z zastavo premoženja, možno razvrstiti le v eno skupino višje kot na podlagi ocene bonitete komitenta.

Po uveljavitvi zakona o bančništvu je bil sprejet sklep o razvrstitvi aktivnih bilančnih in zunajbilančnih postavk bank in hranilnic (Uradni list RS, št. 32/99 in 103/01), ki je nadomestil istoimenski sklep iz decembra 1996 (in dopolnjen julija 1998) in po vsebini ni bistveno drugačen od sklepa iz leta 1996.

Novi Slovenski računovodski standardi so posegli tudi v koncept razvrščanja bančnih postavk.

Novi Slovenski računovodski standardi, ki so stopili v veljavo 01.01.2002 so posredno posegli tudi v koncept razvrščanja bančnih postavk, oblikovanja rezervacij in izključevanja prihodkov. Zato je Banka Slovenije sprejela nova sklepa in sicer sklep o razvrstitvi aktivnih bilančnih in zunajbilančnih postavk bank in hranilnic in sklep o oblikovanju posebnih rezervacij bank in hranilnic, ki sta pričela veljati 01.05.2002.

Naložbe v vrednostne papirje in kapital se po novem vrednotijo glede na njihovo pošteno vrednost.

V skladu s **sklepom o razvrstitvi aktivnih bilančnih in zunajbilančnih postavk bank in hranilnic** (Uradni list RS, št. 24/02) mora banka ali hranilnica opraviti pregled oziroma razporediti vse postavke po posameznih dolžnikih, vendar se po skupinah A, B, C, D in E razvrstijo (in zanje ugotavljajo potencialne izgube ter oblikujejo rezervacije za kreditno tveganje) samo terjatve, saj za naložbe v vrednostne papirje in naložbe v kapital po Slovenskih računovodskih standardih veljajo druga pravila vrednotenja (omenjene naložbe se po novem vrednotijo na njihovo pošteno vrednost). Kljub temu se za oceno oslabitve vrednostnih papirjev, kadar ni mogoče drugače, lahko uporabi enaka merila kot za kredite. Na novo je dodana tudi opredelitev, da so izpostavljenosti za izvedene finančne instrumente, s katerimi se trguje na prostem trgu, predmet razvrstitve v višini kreditnih nadomestitvenih vrednosti.

Novost je tudi, da se za terjatve iz obresti in provizij ne ugotavljajo potencialne izgube. Obračunani prihodki na terjatve v C, D in E skupini se ne vključujejo v poslovni izid vse do plačila (izključevanje prihodkov); torej se ob obračunu knjižijo v aktivi kot terjatev in istočasno tudi v aktivi kot 100% popravek (prej v pasivi na posebnem računu izključenih prihodkov). Prihodke, obračunane na donosne (A in B) postavke pa je dovoljeno vključiti med prihodke ob obračunu**.** Za razliko od veljavne ureditve za obračunane obresti in provizije v B skupini ne bo več potrebno oblikovati rezervacij. V novem sklepu o razvrstitvi aktivnih bilančnih in zunajbilančnih postavk bank in hranilnic je deželno tveganje obravnavano ločeno od klasičnega kreditnega tveganja.

V **sklepu o oblikovanju rezervacij** (Uradni list RS, št. 24/02) so zaradi novih Slovenskih računovodskih standardov popravljena poimenovanja in opisi knjigovodskega izkazovanja rezervacij in popravkov. Zaradi razlikovanja od rezervacij za splošna bančna tveganja so posebne rezervacije za druga tveganja preimenovana v posebne rezervacije za druga znana tveganja. Rezervacije za deželno tveganje se oblikujejo posebej in knjižijo na nov konto rezervacij za deželno tveganje v pasivi.

Navedena sklepa torej zavezujeta banke k postavljanju okvirnih kriterijev za določanje bonitete kreditojemalcev in narekujeta oblikovanje rezervacij v minimalnih odstotkih, ki

so še davčno priznan odhodek, vendar posamezne banke uporabljajo sisteme vrednotenja in razvrščanja po lastnih internih modelih, ki so celo strožji od predpisanih.

Posebno pozornost je treba posvetiti tveganjem, povezanim s koncentracijo kreditne izpostavljenosti.

Banke morajo pri upravljanju kreditnega tveganja namenjati posebno pozornost tveganjem, povezanim s koncentracijo kreditne izpostavljenosti do posameznih oseb in skupin povezanih oseb. **Sklep o veliki izpostavljenosti bank in hranilnic** (Uradni list, št. 24/02) enako kot predhodni (istoimenski) sklep iz maja 1999, opredeljuje veliko izpostavljenost in omejitve s tem v zvezi. Enako kot v starem sklepu iz leta 1999 se za veliko izpostavljenost šteje izpostavljenost banke ali hranilnice do posamezne osebe, ki je enaka ali presega 10% kapitala banke. Vsota vseh velikih izpostavljenosti ne sme presegati 800% višine kapitala. Največja izpostavljenost do posamezne osebe ne sme presegati 25% kapitala banke. Izpostavljenost banke do posamezne osebe, ki jo banka posredno ali neposredno obvladuje, oziroma do osebe, ki jo posredno ali neposredno obvladuje ista oseba kot banko, ne sme presegati 20% kapitala banke.

V letu 2001 je bila s spremembo zakona o bančništvu poleg 25% in 20% omejitve izpostavljenosti, uvedena dodatna 10% omejitev izpostavljenosti do oseb v posebnem razmerju z banko, ki jih določa 83. člen zakona o bančništvu. Osebe v posebnem razmerju z banko so imetniki delnic oziroma glasovalnih pravic (z več kot 5%), člani organov banke in z njimi povezane osebe.

Vsota velikih izpostavljenosti je pri vseh bankah bistveno pod predpisano.

Vsota velikih izpostavljenosti na ravni bančnega sistema je 31.12.2001 dosegala 203,0% kapitala (31.12.2000 je vsota velikih izpostavljenosti dosegala v povprečju 185,1% kapitala bank, 31.12.1999 pa 182,7%). Omejitev izpostavljenosti 10% kapitala do oseb v posebnem razmerju do banke je na dan 03.08.2001 presegalo 13 bank, pri čemer se rok za uskladitev (za tiste, ki so na dan uveljavitve zakona presegali omenjeno izpostavljenost), izteče 03.08.2004.

Celotna izpostavljenost kreditnemu tveganju bank je bila 31.12.2001 4.516,9 mia SIT (od tega 3.696,8 mia SIT bilančnih in 820,1 mia SIT zunajbilančnih postavk).

Povprečna izpostavljenost do posameznega komitenta se je v primerjavi s koncem leta 2000 povečala za 14% na 137,4 mio SIT.

Kvaliteta kreditnega portfelja se v zadnjih letih bistveno ni spreminjala. Delež donosne aktive (terjatve skupin A in B) se je gibal med 93 in 95% (delež nedonosne aktive med 5 in 6%), delež neizterljive aktive (terjatve skupin D in E) pa med 3 in 4%.

Delež donosne aktive znaša približno 95%.

Struktura kreditnega portfelja bank po stanju 31.12.2001 je bila ob znižanju deleža skupine A za 0,8 odstotne točke ter porastu skupine B slabša kot ob koncu leta 2000. V celotni izpostavljenosti bančnega sektorja brez terjatev do Banke Slovenije in Republike Slovenije se je v letu 2001 delež skupine A zmanjšal za 1,6 odstotne točke, povečala pa sta se deleža skupin B in E.

Tabela 15: Razvrstitev bilančne in zunajbilančne aktive bank

Skupina	31.12.1997	31.12.1998	31.12.1999	31.12.2000	31.12.2001
A	90,1 (85,7)	89,6 (85,7)	88,5 (84,9)	87,4 (83,9)	86,6 (82,3)
B	4,4 (6,3)	5,0 (6,9)	6,3 (8,3)	7,4 (9,5)	8,0 (10,6)
C	2,3 (3,3)	2,1 (2,8)	2,0 (2,7)	2,1 (2,6)	2,1 (2,7)
D	1,8 (2,5)	1,8 (2,5)	1,5 (2,0)	1,6 (2,0)	1,5 (1,9)
E	1,4 (2,1)	1,5 (2,1)	1,7 (2,2)	1,6 (2,0)	1,9 (2,4)

Opomba: Razvrstitev v oklepaju ne upošteva terjatev do Banke Slovenije in Republike Slovenije.
Vir: Banka Slovenije

Če bi upoštevali le boniteto komitentov brez različnih zavarovanj, bi bil delež donosne aktive nekoliko nižji. Na dan 31.12.2001 bi znašal 92,9% (leto prej 92,2%), kar je po stanju 31.12.2001 le 2,4 odstotni točki manj kot z upoštevanjem zavarovanj.

Zaradi višje rasti obsega dvomljivih in spornih terjatev (28,3%) od rasti bilančne vsote (24,1%) je bil po stanju 31.12.2001 glede na konec leta 2000 višji tako delež dvomljivih in spornih terjatev v bruto aktivi (s 13,1% na 13,4%) kot tudi delež popravkov vrednosti v bruto aktivi bank (s 6,5% na 6,6%).

Struktura naložb bank po sektorjih se ni bistveno spremenila.

Struktura naložb bank po sektorjih se konec leta 2001 v primerjavi s koncem leta 2000 ni bistveno spremenila. 75% izpostavljenosti bank je bilo do gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov, 14,9% do prebivalstva, ostalo predstavlja izpostavljenost do tujih oseb (10,1%). Pri izpostavljenosti do gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov po višini izpostavljenosti ostaja vodilna dejavnost finančnega posredništva, kamor so vključene tudi terjatve do Banke Slovenije (ta dejavnost je imela konec leta 2001 19,5% delež v skupni izpostavljenosti bank do gospodarstva in samostojnih podjetnikov). Na drugem mestu so predelovalne dejavnosti s približno 14% deležem (med njimi najmočnejša kovinska in strojna industrija), na tretjem mestu pa javna uprava, obramba in socialno varstvo s skoraj 12% (dobrih 8% so konec leta 2001 znašale naložbe v vrednostne papirje države).

Hranilnice niso presegale omejitev največjih dopustnih izpostavljenosti.

Pri **hranilnicah** je 31.12.2001 znašala izpostavljenost kreditnemu tveganju 14,4 mia SIT. Ob znižanju deleža A komitentov za 0,1 odstotne točke (na 96,9%) se je kakovost kreditnega portfelja hranilnic v primerjavi s koncem leta 2000 malenkostno poslabšala. Delež dvomljivih in spornih terjatev v bruto aktivi je bil 4,5% (ob koncu leta 2000 4,5%). Hranilnice niso presegale omejitev največjih dopustnih izpostavljenosti.

Slika 4: Neto skupna izpostavljenost in oblikovani popravki, rezervacije (v mia SIT)

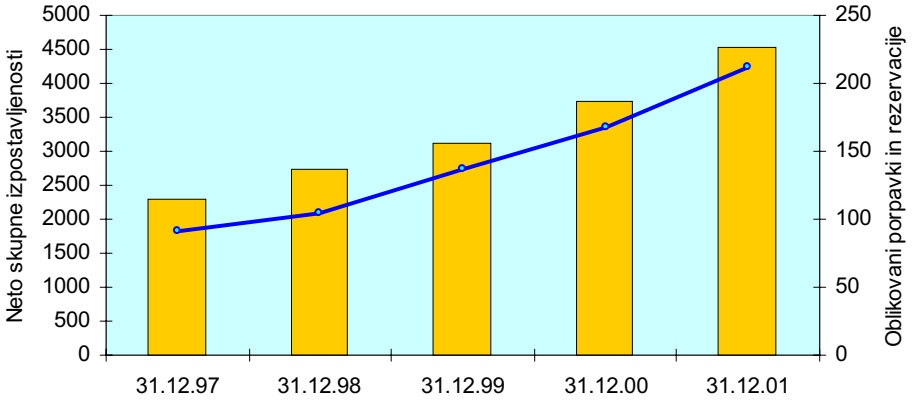

Vir: Banka Slovenije

3.2. Deželno tveganje

Banke za zavarovanje pred deželnim tveganjem oblikujejo rezervacije v skladu s predpisi Banke Slovenije.

Od konca leta 1997 so banke dolžne pri terjatvah do tujih oseb ocenjevati deželno tveganje in oblikovati rezervacije za deželno tveganje. Deželno tveganje je definirano kot tveganje nastanka izgube, povezano z državo izvora dolžnika. Banke za zavarovanje pred tem tveganjem oblikujejo rezervacije najmanj v višini, ki jo določi Banka Slovenije na podlagi ocen tveganosti posameznih držav.

Potencialne izgube za deželno tveganje banke ne ugotavljajo za:

1. terjatve do tujih oseb s pogodbeno dospelostjo do 6 mesecev,
2. terjatve do podružnic prvovrstnih tujih bank,
3. terjatve s prvovrstnimi zavarovanji[8] in

[8] Prvovrstna zavarovanja so: bančna vloga, ki se lahko uporabi za poplačilo terjatve, vrednostni papirji Republike Slovenije, Banke Slovenije, vlad in centralnih bank držav EEA in z njimi primerljivih držav OECD, nepreklicne garancije na prvi poziv bank z dovoljenjem Banke Slovenije in prvovrstnih tujih bank, prvovrstni dolžniški vrednostni papirji bank, s katerimi se trguje na finančnih trgih (brez podrejenih in zamenljivih papirjev) ter nepreklicna jamstva Slovenske izvozne družbe in Republike Slovenije.

4. terjatve, zavarovane s solidarnim poroštvom prvovrstnega komitenta (ki izpolnjuje merila za razvrstitev v A skupino) iz netvegane države.

Bruto izpostavljenost (bilančne in zunajbilančne postavke) bank do tujih oseb od leta 1997 raste in je 31.12.2001 znašala 463,5 mia SIT. V omenjenem obdobju se je delež izpostavljenosti do tujih oseb gibal med 10 in 12% celotne izpostavljenosti. Bruto izpostavljenost do tujih oseb se je konec leta 2001 v primerjavi z letom poprej povečala za nekaj več kot 10%.

Slovenske banke so izpostavljene do oseb iz 56 držav, prevladujejo naložbe do oseb iz Evropske unije in skupine EFTA in so večinoma naložbe v banke.

Banke so najbolj izpostavljene do oseb iz EU.

Izpostavljenost do oseb iz Evropske unije je konec leta 2001 predstavljala 73,1% celotne izpostavljenosti do tujih oseb. Delež izpostavljenosti do oseb iz EU se je znižal glede na 31.12.2000, slovenske banke pa so najbolj izpostavljene nasproti osebam iz Nemčije, Avstrije, Italije in Velike Britanije. Če k osebam iz EU priključimo še osebe iz EFTA, med katerimi izstopa Švica, je bila skupna izpostavljenost do oseb iz teh držav skoraj 80%.

Izpostavljenost do oseb iz republik bivše Jugoslavije se povečuje, delež le-te je 31.12.2001 znašal 5,3% (leto prej 4,6%) celotne izpostavljenosti do tujih oseb. Banke v Sloveniji so bile najbolj izpostavljene do oseb iz Hrvaške, sledita Zvezna republika Jugoslavija in Makedonija, najnižja pa je bila izpostavljenost do oseb iz Bosne in Hercegovine.

Po padcu deleža izpostavljenosti do oseb iz držav CEFTE v letu 2000, se je izpostavljenost do tega dela Evrope v letu 2001 povečala. Konec leta 2001 je delež znašal 1,2% celotne izpostavljenosti (konec leta 2000 le 0,3%).

Med ostalimi državami so bile slovenske banke 31.12.2001 najbolj izpostavljene do oseb iz ZDA.

Slika 5: Izpostavljenost bank do tujih oseb

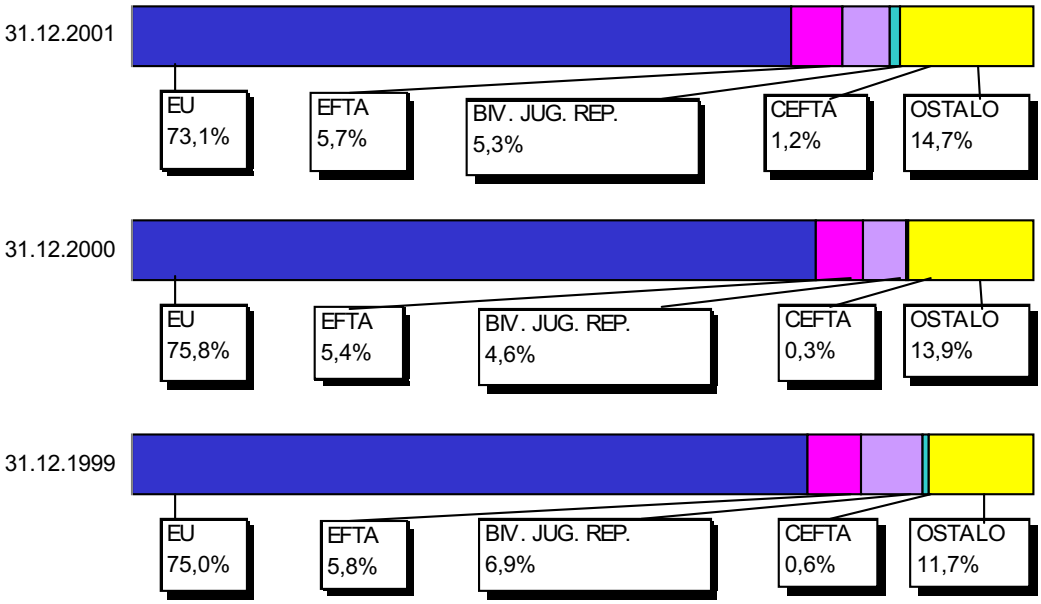

Vir: Banka Slovenije

Hranilnice ne opravljajo plačilnega prometa s tujino in kreditnih poslov s tujino, zato niso izpostavljene deželnemu tveganju.

3.3. Solventnostno tveganje

Marca 2002 je bil izdan spremenjen sklep o kapitalski ustreznosti bank in hranilnic.

Marca 2002 je bil izdan spremenjen sklep o kapitalski ustreznosti bank in hranilnic (Uradni list RS, št. 24/02). Določbe starega sklepa o kapitalski ustreznosti bank in hranilnic (Uradni list RS, št. 16/01, 82/01 in 103/01) iz marca 2001, je bilo potrebno spremeniti iz več razlogov. Naj naštejemo samo nekatere:

1. besedilo sklepa je prilagojeno določbam prenovljenih slovenskih računovodskih standardov in spremenjenemu zakonu o gospodarskih družbah, zlasti v delu izračuna kapitala;
2. zaradi uskladitve s CAD II (98/31/EEC) direktivo je v nov sklep o kapitalski ustreznosti dodano novo poglavje, ki se nanaša na uporabo internih modelov za izračun kapitalskih zahtev za valutno in tržna tveganja. Možnost uporabe internih modelov za namen določanja kapitalskih zahtev ob predhodni pridobitvi soglasja s strani Banke Slovenije je bila bankam zaenkrat dana samo za področje valutnih tveganj. Poleg načina določanja kapitalskih zahtev za tržna tveganja na podlagi modelov so v sklepu predpisani tudi številni kriteriji, ki morajo biti izpolnjeni za formalno odobritev internih modelov s strani nadzornikov;
3. na novo sta definirana dva možna načina za izračunavanje kapitalskih zahtev, povezanih z opcijami, katerih uporaba je odvisna od načina, vrste in obsega poslovanja bank z opcijami;
4. nov sklep podrobneje opredeljuje način ugotavljanja kapitalskih zahtev za kreditno, valutno in tržna tveganja na konsolidirani osnovi.

Odlog izvajanja dela sklepa, ki se nanaša na tržna tveganja, je predviden do 31.12.2002, vendar morajo banke posredovati Banki Slovenije prva poskusna poročila o obsegu poslov trgovanja oziroma o izračunanih kapitalskih zahtevah za tržna tveganja po stanju konec septembra.

Količnik kapitalske ustreznosti slovenskih bank je od leta 1995 padal...

Do leta 1995 je količnik kapitalske ustreznosti bank v Sloveniji naraščal, kar je bilo posledica zahtev Banke Slovenije po višjem kapitalu bank za pridobitev posameznih pragov licenc. Po letu 1995, ko je dosegel količnik kapitalske ustreznosti **bank** maksimum pri 21,5%, je le-ta začel padati. Padajoči trend se je nadaljeval tudi po sprejetju sklepa o izračunu kapitala, kapitalskih zahtev in kapitalske ustreznosti bank in hranilnic maja 1999, ki je prinesel nekaj novosti v izračunu kapitala. V dodatni kapital se niso več uvrščale rezervacije, oblikovane za terjatve, razvrščene v skupino A, dobiček tekočega poslovnega leta (do višine 50% po odbitku davkov in drugih dajatev), se je vključeval v

Slika 6: Gibanje tveganju prilagojene aktive in kapitala (v mia SIT) in količniki kapitalske ustreznosti

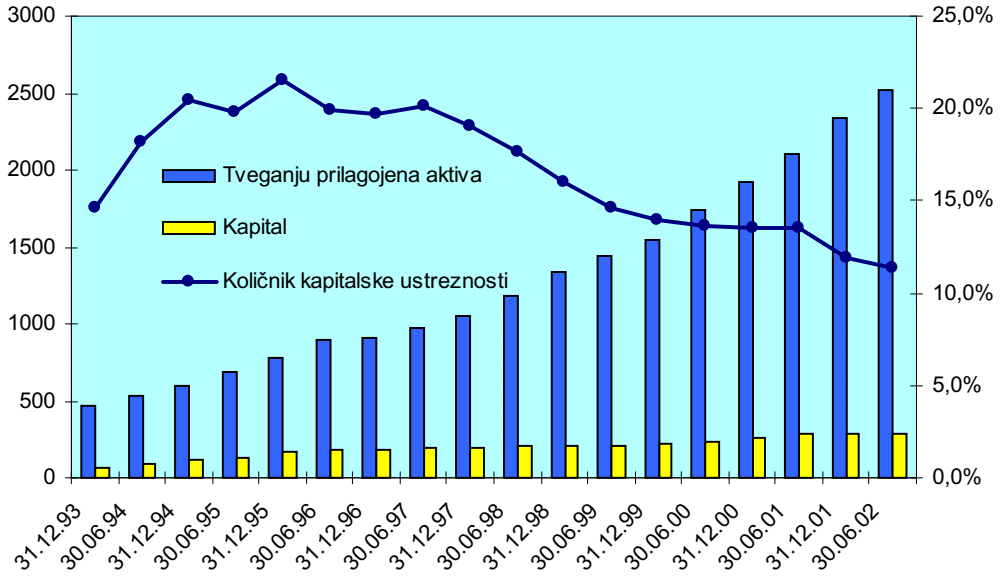

Vir: Banka Slovenije

temeljni kapital le, če je višino dobička potrdil pooblaščeni revizor, od kapitala pa se je odštela celotna postavka neopredmetenih dolgoročnih sredstev. Spremembe pa so bile uvedene tudi pri tveganju prilagojeni aktivi in sicer strožje tehtanje izpostavljenosti do bank, vključitev izvedenih finančnih instrumentov ter strožje tehtanje aktive zavarovane z zastavljenim premoženjem (nižji ponder le za zavarovanje z nepremičninami).

V skladu z zakonom o bančništvu in sklepom o izračunu kapitala, kapitalskih zahtev in kapitalske ustreznosti bank in hranilnic iz maja 1999, ki sta v izračun količnika kapitalske ustreznosti na novo vključila tudi drugim tveganjem prilagojene postavke, so banke in hranilnice prvič po stanju 30.06.2000 poročale valutnim tveganjem prilagojene postavke.

... in znašal 30.06.2002 11,4%.

Količnik kapitalske ustreznosti bank je 31.12.2000 znašal 13,5%, 31.12.2001 11,9%, 30.06.2002 pa 11,4%.

Kapital, zmanjšan za določene odbitne postavke in prekoračena stanja v kapitalu nefinančnih organizacij se je 31.12.2001 povečal za 7,7% nominalno glede na 31.12.2000, tveganju prilagojena aktiva in valutnim tveganjem prilagojena aktiva pa v istem obdobju pa za 21,6%.

Kapital, zmanjšan za določene odbitne postavke in prekoračena stanja v kapitalu nefinančnih organizacij je 31.12.2001 znašal 279,7 mia SIT, tveganju prilagojena aktiva in valutnim tveganjem prilagojena aktiva pa 2.342 mia SIT.

Višina kapitalske ustreznosti se med bankami precej razlikuje. Konec junija 2002 je najvišji količnik kapitalske ustreznosti banke znašal 26,8%, najnižji pa 8,4%.

Iz porazdelitve števila bank v posameznih razredih kapitalske ustreznosti je od leta 1996 razviden trend povečevanja števila bank v dveh razredih z najnižjo kapitalsko ustreznostjo. Konec leta 2001 so imele tri banke količnik kapitalske ustreznosti nižji od 10%, konec junija 2002 pa 7.

Hranilnice so imele v povprečju še nižji količnik kapitalske ustreznosti kot banke. 31.12.2001 je količnik kapitalske ustreznosti v povprečju znašal 11,1%, kar je za 0,2 odstotne točke manj kot konec leta 2000.

Slika 7: Porazdelitev bank po višini kapitalske ustreznosti[9]

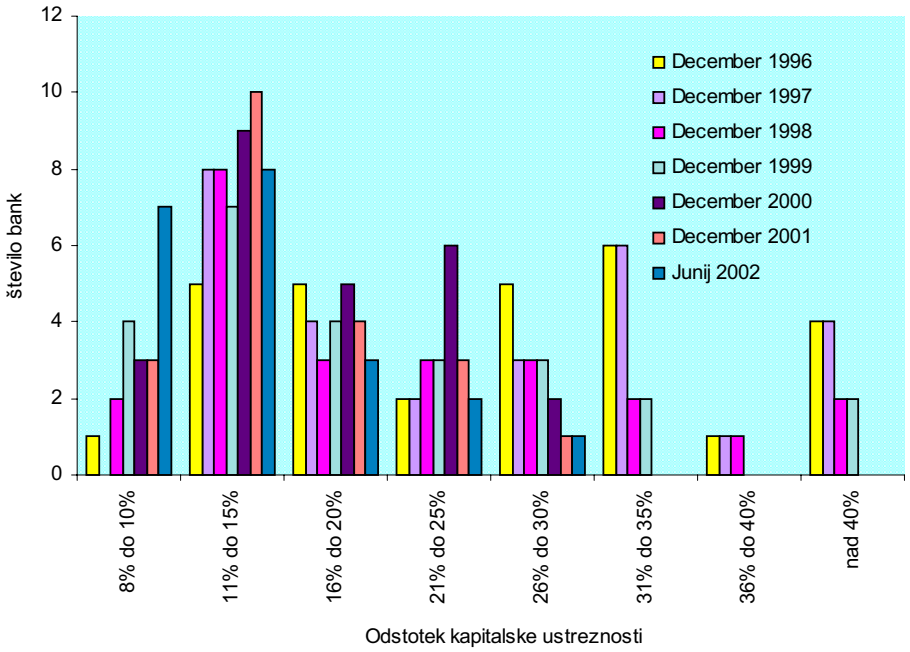

[9] Pri primerjavi števila bank v posameznih razredih med leti je potrebno upoštevati, da se je skupno število bank med leti spreminjalo. Na dan 31.12.2001 in 30.06.2002 je vključenih 21 bank.

Vir: Banka Slovenije

3.4. Likvidnostno tveganje

Ker je od likvidnosti odvisno vsakodnevno preživetje banke, mora biti zagotavljanje zadostne likvidnosti prva skrb upravljanja s sredstvi in obveznostmi do virov sredstev v banki.

V skladu z 84. členom zakona o bančništvu je vsaka banka dolžna skrbeti za svojo likvidnost in gospodariti s svojimi sredstvi in naložbami tako, da je v vsakem trenutku sposobna izpolniti dospele obveznosti. Banka Slovenije pa spremlja likvidnost bank preko poročil o količnikih likvidnosti, načrtovanih tokovih tolarske likvidnosti za tekoči in naslednji dan ter koncentracije deponentov.

Načrtovanje in poročanje bank in hranilnic o izpostavljenosti likvidnostnemu tveganju

Do konca junija 2001 so banke in hranilnice v skladu s sklepom o obvezni uskladitvi rokov dospelosti naložb z rokom dospelosti sredstev (Uradni list RS, št. 40/99), ki predpisuje razmerja med naložbami in sredstvi bank v posameznih razredih[10], morale imeti vsaj toliko naložb kot imajo sredstev v posameznih razredih.

Julija 2001 je začel veljati sklep o tolarski likvidnostni lestvici.

S 1. julijem 2001 je za banke začel veljati nov sklep - sklep o tolarski likvidnostni lestvici (Uradni list RS, št. 54/01), ki je uvedel nekatere spremembe na področju količnikov likvidnosti. Spremembe sklepa so bile naslednje:

- sklep je določal dva namesto dosedanjih treh razredov s preostalo dospelostjo do 30 in do 180 dni,
- iz naložb so bile črtane vse terjatve v tujem denarju razen blagajniških zapisov Banke Slovenije v tujem denarju,
- sklep je določal mesečno poročanje povprečnih mesečnih količnikov likvidnosti,
- v postavki obveznosti do bank in hranilnic so bile dodane tudi obveznosti do Banke Slovenije, na strani naložb pa je banka lahko upoštevala bremen prosti znesek terjatev do Banke Slovenije,
- banka med naložbami ne more več upoštevati s trdno pravno zavezo dogovorjenega zneska sredstev, za katerega se lahko v primeru likvidnostnih težav zadolži v okviru bančne skupine.

Konec septembra 2000 je bil sprejet sklep (in dopolnjen junija 2001) o devizni likvidnostni lestvici (Uradni list, št. 87/00 in 54/01), s katerim je bila določena obveznost poročanja bank o usklajenosti deviznih naložb z deviznimi obveznostmi po preostali dospelosti. Banke so morale poročati o devizni likvidnosti v dveh razredih glede na preostalo dospelost (prvi razred: od 0 do 30 dni in drugi razred: od 0 do 180 dni). Ne glede na preostalo dospelost se v prvi razred šteje prost znesek naložb v tuje dolžniške papirje z visoko boniteto, v evroobveznice Republike Slovenije in v blagajniške zapise Banke Slovenije v tuji valuti. Od zunajbilančnih postavk so se tako pri naložbah kot pri obveznostih upoštevali samo terminski posli, terminski del SWAP-ov[11], pogodbeno najete/odobrene kreditne linije ter nečrpani del najetih/odobrenih kreditov in pri obveznostih še odprti nekriti akreditivi. Banke so morale Banki Slovenije mesečno poročati o svoji devizni likvidnosti. Predpisani devizni likvidnostni količnik (pokritost deviznih obveznosti z deviznimi naložbami), ki je moral znašati v obeh razredih najmanj 1, so morale banke izpolnjevati od 01.07.2001, za izpolnjevanje drugega razreda pa je bilo predvideno prehodno obdobje do 01.01.2002, vendar banke v vmesnem obdobju količnika niso smele poslabšati.

---

10 Sklep je uvedel prvi, drugi in tretji razred naložb in sredstev, razmejitev med njimi pa je bila odvisna od ročnosti.

11 SWAP- promptni nakup (ali prodaja) določene valute in istočasna terminska prodaja (ali nakup) le-te. Pri SWAP poslu se devize prenesejo s prodajalčevega računa na kupčev račun.

S 01.01.2002 sta začela veljati dva nova sklepa s področja likvidnosti.

S 1. januarjem 2002 sta za banke začela veljati dva nova sklepa s področja likvidnosti in sicer sklep o najmanjšem obsegu likvidnosti, ki jo mora banka zagotavljati (Uradni list RS, št. 82/01 in 108/01) – z uveljavitvijo katerega sta prenehala veljati sklep o devizni likvidnostni lestvici in sklep o tolarski likvidnostni lestvici; ter sklep o dnevnem načrtovanju tolarske likvidnosti in spremljanju koncentracije deponentov (Uradni list RS, št. 82/01) – prej opredeljeno v sklepu o tolarski likvidnostni lestvici.

Banke izračunavajo količnike likvidnosti v dveh razredih.

Sklep o najmanjši likvidnosti, ki jo mora banka zagotavljati omogoča enotno uravnavanje tolarske in devizne likvidnosti, podobno kot doslej, pa morajo banke v svoje poročilo o količnikih likvidnosti vključevati naložbe oziroma obveznosti[12] po kriteriju preostale dospelosti. Banke izračunavajo količnike likvidnosti v dveh razredih (prvi razred: od 0 do 30 dni in drugi razred: od 0 do 180 dni), ločeno za devizni in tolarski del. Količnika likvidnosti posameznega razreda ločeno za devizni in tolarski del morata biti najmanj 1[13] in sicer jih morajo banke doseči najkasneje na dan 1. julija 2002. V prehodnem obdobju od 1. januarja 2002 do 1. julija 2002 banke pošiljajo poročila samo za zadnji koledarski dan preteklega meseca, od 1. julija 2002 pa morajo banke dnevno izračunavati in poročati Banki Slovenije količnike likvidnosti za pretekli delovni dan. Če banka na dan 31.decembra 2001 ne dosega predpisanega količnika posameznega razreda, mora to doseči postopno najkasneje do 30.junija 2002, do takrat pa že doseženega količnika ne sme poslabšati[14] .

Količnik likvidnosti je razmerje med naložbami in obveznostmi, sklep pa predpisuje, da:

- banke upoštevajo na strani naložb le terjatve razvrščene v skupini A in B,
- najbolj likvidne oblike naložb[15] lahko razvrstijo v oba razreda likvidnostne lestvice, ne glede na njihovo preostalo dospelost,
- banke v drugem razredu tolarskega dela (in s tem tudi v skupni količnik drugega razreda) lahko upoštevajo naložbe razvrščene v skupino A, ne glede na njihovo dospelost, vendar največ do višine vpisanih blagajniških zapisov Banke Slovenije v tujem denarju,
- so banke dolžne 80% bilančnih obveznosti deviznega dela, ki dospejo v obdobju do 180 dni ohranjati v obliki najbolj likvidnih naložb, pri čemer morajo najmanj 45% predstavljati blagajniški zapisi Banke Slovenije v tujem denarju (s tem je predpisan obseg deviznih likvidnih naložb – nekdanji devizni minimum).

Slika 8: Doseženi količniki likvidnosti prvega razreda v prehodnem obdobju od 31.12.2001 do 30.06.2002

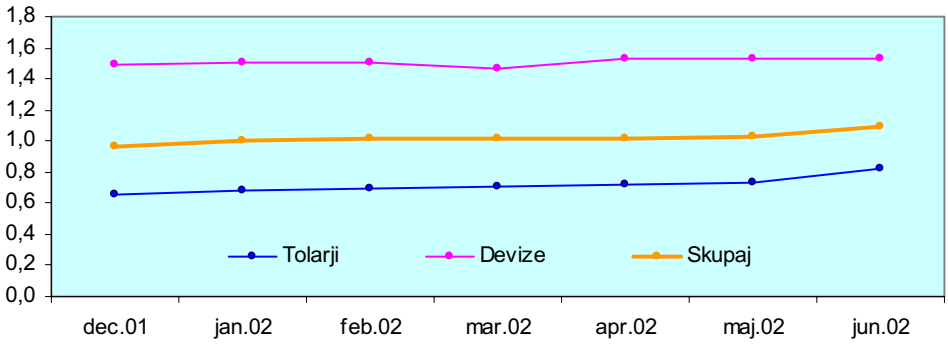

Vir: Banka Slovenije

12 Banke spremljajo bilančne in v določenem odstotku, v odvisnosti od vrste izpostavljenosti, tudi zunajbilančne naložbe in obveznosti glede na njihovo preostalo dospelost.

13 Ne glede na to določbo se lahko Banka Slovenije s Pogodbo o sodelovanju bank in Banke Slovenije pri posegih na trgu tujega denarja pogodbeno dogovori z bankami za doseganje količnikov likvidnosti za tolarski in devizni del skupaj v okviru istega razreda.

14 Za banke, ki so z Banko Slovenije podpisale zadevno pogodbo, po kateri lahko dosegajo količnika za tolarski in devizni del skupaj, se ta obveznost nanaša na skupni količnik in ne na posamezne količnike za devizni in tolarski del. Pogodbo je podpisalo 20 bank.

15 Tuji dolžniški in lastniški vrednostni papirji ustrezne bonitete, dolžniški vrednostni papirji Republike Slovenije in Banke Slovenije ter drugi vrednostni papirji, ki jih banke lahko zastavijo pri Banki Slovenije za pridobitev likvidnih sredstev.

Slika 9: Doseženi količniki likvidnosti drugega razreda v prehodnem obdobju od 31.12.2001 do 30.06.2002

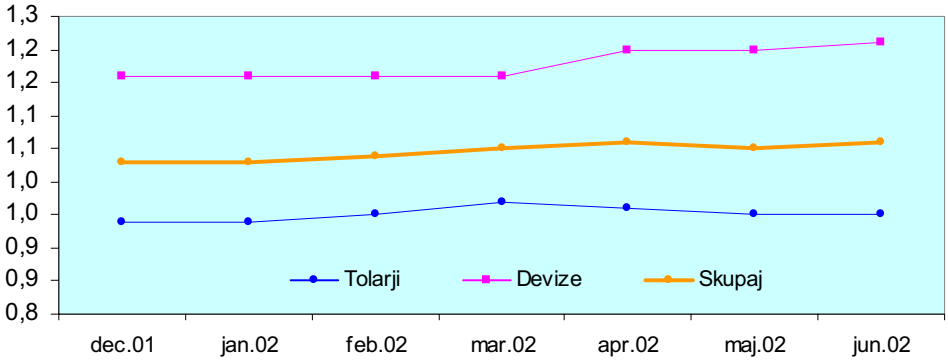

Vir: Banka Slovenije

Za hranilnice je v veljavi sklep o tolarski likvidnostni lestvici hranilnic.

S 1. septembrom 2001 je začel veljati nov sklep za ugotavljanje in poročanje o izpostavljenosti likvidnostnemu tveganju hranilnic. Sklep o tolarski likvidnostni lestvici hranilnic (Uradni list RS, št. 62/01), ki je nadomestil za hranilnice do tedaj veljavni sklep o obvezni uskladitvi rokov dospelosti naložb z roki dospelosti sredstev, predpisuje dva razreda naložb in obveznosti[16] z določenimi roki dospelosti[17]. Količnik likvidnosti posameznega razreda mora biti najmanj 0,7, hranilnice pa ju morajo izračunavati dnevno in mesečno poročati Banki Slovenije o povprečnih mesečnih količnikih likvidnosti[18]. Hranilnice, ki na dan uveljavitve tega sklepa, ne dosega predpisanega količnika posameznega razreda, mora to doseči najkasneje do 31.12.2002, v tem času pa ne sme poslabševati že doseženega količnika posameznega razreda na dan 30.09.2001.

Slika 10: Doseženi količniki likvidnosti hranilnic

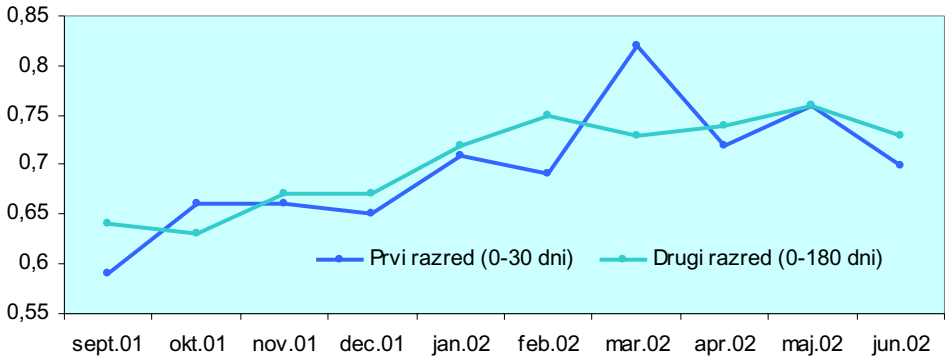

Vir: Banka Slovenije

Hranilnice so od septembra 2001 dolžne dnevno načrtovati tolarske denarne pritoke in odtoke ter poročati o največjih deponentih.

V skladu z veljavnim sklepom so hranilnice od septembra 2001 dolžne dnevno načrtovati tudi tolarske denarne pritoke in odtoke. Načrtovanje se nanaša tako na znane, kot tudi morebitne in pričakovane denarne tokove, ki lahko vplivajo na sposobnost hranilnice, da tekoče poravnava svoje pogodbene obveznosti do komitentov ter druge obveznosti, neločljivo povezane s poslovanjem hranilnice. Pri načrtovanju tolarskih denarnih tokov mora hranilnica upoštevati načelo previdnosti, kar pomeni, da lahko med pritoke vključuje samo tiste, za katere obstaja velika verjetnost, da jih bo ob dnevu dospelosti tudi prejela, med odtoke pa vse obveznosti, ki na določen dan dospejo v izplačilo.

16 Za naložbe po tem sklepu štejejo tolarske naložbe in gotovina v tuji valuti, za obveznosti pa tolarske obveznosti.

17 Do 30.06.2002 hranilnica pri naložbah in obveznostih lahko uporablja ocene preostale dospelosti, določene z navodilom.

18 Do vključno junija 2002 lahko hranilnica izračunava in poroča Banki Slovenije o količnikih likvidnosti po stanju na zadnji dan v mesecu.

Prav tako so hranilnice od septembra 2001 dolžne poročati o največjih deponentih na zadnji dan v mesecu, saj je pomemben dejavnik upravljanja z likvidnostnim tveganjem prav zagotavljanje razpršenosti tolarskih vlog glede na izvor in rok dospelosti.

Sekundarna likvidnost

Sekundarna likvidnost, ki jo sestavljajo naložbe v kratkoročne vrednostne papirje Banke Slovenije in Republike Slovenije v domači in tuji valuti, pomeni likvidnostno rezervo bank. Te naložbe so osnova za pridobitev kreditov pri Banki Slovenije, potrebnih za morebitno premoščanje likvidnostnih težav.

Slika 11: Sekundarna likvidnost bank (v mia SIT)

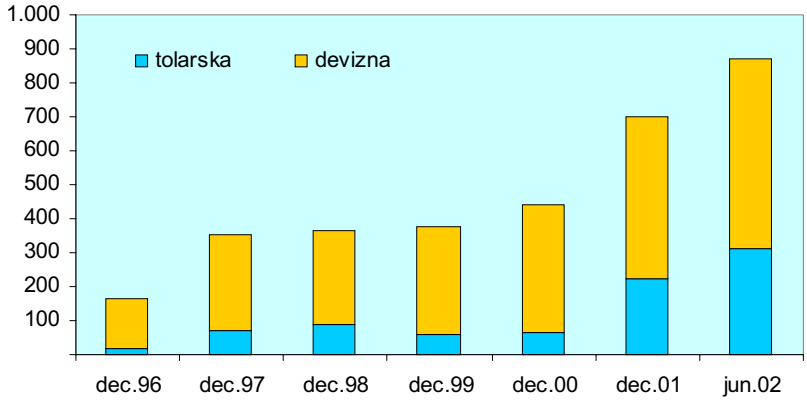

Vir: Banka Slovenije

Sekundarna likvidnost se povečuje.

Sekundarna likvidnost bank se povečuje, po stanju 30.06.2002 je sekundarna likvidnost dosegla najvišjo vrednost doslej in sicer 871,8 mia SIT. V primerjavi z 31.12.2001 se je nominalno povečala za 40,7%. Iz slike je razvidno, da so banke imele najnižjo sekundarno likvidnost konec leta 1996 (163,8 mia SIT), vendar je le-ta v letu 1997 postopoma naraščala in do konca decembra 1999 ostala na približno istem nivoju, od tedaj dalje pa spet narašča. Prevladujejo naložbe v devizne vrednostne papirje, v letu 2001, kot tudi v prvi polovici leta 2002 pa so se bistveno povečale naložbe v tolarske vrednostne papirje.

Hranilnice, ki v skladu z zakonom o bančništvu lahko opravljajo bančne in druge finančne storitve le v tolarjih, imajo svojo sekundarno likvidnost v obliki zakladnih menic in tolarskih blagajniških zapisov Banke Slovenije. Sekundarna likvidnost hranilnic je 30.06.2002 znašala 920,3 mio SIT.

Koncentracija deponentov

Zelo pomemben element upravljanja z likvidnostjo je zagotavljanje razpršenosti virov sredstev po posameznih vlagateljih, vrstah vlog, trgih, rokih dospelosti ipd. Banka Slovenije na podlagi mesečnih poročil bank in hranilnic spremlja depozite tridesetih največjih deponentov in sicer njihov delež v vseh depozitih banke oziroma hranilnice, višino obrestnih mer ter strukturo preostale dospelosti teh depozitov.

Banke so še vedno precej odvisne od nekaj velikih deponentov.

Koncentracija depozitov po posameznih deponentih se med posameznimi bankami precej razlikuje in je pri manjših bankah praviloma večja kot pri velikih. Delež največjih trideset deponentov v depozitih[19] celotnega bančnega sistema (brez prebivalstva) je 30.06.2002 znašal 50% in je bil za 1 odstotno točko manjši kot konec leta 2001, ko je znašal 51% oziroma je bil za 1,5 odstotne točke večji kot konec leta 2000. Banke so še vedno precej odvisne od nekaj velikih deponentov, velika odvisnost od le-teh pa povečuje likvidnostno tveganje. Ob okrepljeni rasti depozitov ročnosti 91 dni do enega leta ter dolgoročnih depozitov nebančnega sektorja se je v letu 2001 v strukturi depozitov največjih tridesetih deponentov zniževal delež depozitov s preostalo dospelostjo do 90 dni, ki tudi v prvi polovici leta 2002 ostaja na približno enakem nivoju.

[19] Definicijo "depozitov" opredeljuje navodilo za poročanje o največjih deponentih.

Slika 12: Deleža depozitov največjih 30. deponentov v vseh depozitih in depozitov s preostalo dospelostjo do 90 dni v depozitih največjih 30. deponentov (v %)

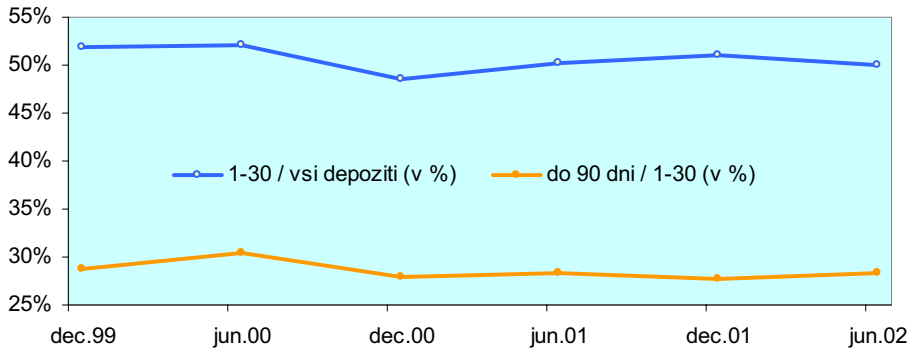

Vir: Banka Slovenije

Od julija 2001 dalje morajo banke poročati poleg tridesetih največjih deponentov še vse naslednje deponente, katerih skupni znesek depozitov presega 200 mio SIT. Koncentracija največjih 30 deponentov pri hranilnicah je relativno visoka in konec junija 2002 znaša 78,2%, prav tako pa je višji tudi odstotek vlog največjih 30 deponentov do 90 dni, saj znaša 41,1%.

Izpolnjevanje obvezne rezerve in deviznega minimuma

Obvezna rezerva

V prvem polletju 2002 so vse banke in hranilnice izpolnjevale obvezno rezervo.

V letu 2001 štiri banke niso izpolnile obvezne rezerve (januarja dve, februarja ena in marca ena). V istem obdobju so vse hranilnice izpolnjevale obvezno rezervo, izjema je šest hranilno kreditnih služb (januarja tri, februarja dve in novembra ena). V prvem polletju 2002 so vse banke in hranilnice, vključno s hranilno kreditnimi službami izpolnjevale obvezno rezervo.

Odstotki izpolnjevanja obvezne rezerve so znašali:

v %

Kreditna institucija:	2001	Prva polovica 2002
Banke	102,4	101,4
Hranilnice	109,1	119,2
Hranilno kreditne službe	118,6	114,6

Presežne rezerve so v letu 2001 za banke in hranilnice, vključno s hranilno kreditnimi službami znašale 2,8%, v prvi polovici 2002 pa 1,8%.

Devizni minimum bank

V letu 2001 je devizni minimum neprestano rasel in je 31.12.2001 znašal 697,9 mia SIT. Preseganje je v letu 2001 nihalo in je 31.12.2001 znašalo 182 mia SIT oziroma 26,1%. Zadnji devizni minimum, za katerega so banke poročale in ki je veljal za mesec januar 2002 in polovico februarja (do 14.02.2002)[20] je znašal 739,4 mia SIT, preseganje je 14.02.2002 znašalo 142,8 mia SIT oziroma 19,3%.

30.06.2002 je znašala bilančna devizna pasiva drugega razreda (0-180 dni), ki je predpisana z 9. točko sklepa o najmanjšem obsegu likvidnosti in je nadomestila devizni minimum 1.034,4 mia SIT. Banke morajo v skladu s sklepom o najmanjšem obsegu likvidnosti dnevno zagotavljati predpisane kvalitetne devizne likvidne naložbe drugega razreda v višini vsaj 80% bilančne devizne pasive drugega razreda. Tako je preseganje 80% bilančne devizne pasive drugega razreda 30.06.2002 znašalo 81,8 mia SIT.

[20] Sklep o izpolnjevanju najmanjšega zneska deviz (devizni minimum) je prenehal veljati, ko se je začela uporabljati 9. točka sklepa o najmanjšem obsegu likvidnosti, ki jo mora banka zagotavljati (Ur. l. RS št. 82/01, 108/01 in 28/02) in sicer 15.02.2002. Tako so banke 14.02.2002 zadnjič izpolnjevale predpisan devizni minimum.

Vir: Banka Slovenije

Sklep o odprti devizni poziciji je prenehal veljati 30.06.2002.

Sklep o neizravnanih aktivnih in pasivnih postavkah banke v tujem denarju (o odprti poziciji banke) (Uradni list RS, št. 37/99), ki je med drugim določal, da dolga ali kratka devizna pozicija dnevno ne sme presegati 20% kapitala banke in da povprečna mesečna odprta devizna pozicija pa ne sme presegati 10% kapitala banke, je prenehal veljati 30.06.2002.

Tolarske aktivne in pasivne obrestne mere za nebančni sektor

Gibanje izračunanih[21] obrestnih mer za nebančni sektor je v precejšnji meri povezano z gibanjem temeljne obrestne mere. Bistveno nižji temeljni obrestni meri iz zadnjega trimesečja preteklega leta[22] je sledila rahla krepitev temeljne obrestne mere v prvem in drugem trimesečju letošnjega leta. Kljub krepitvi se izračunane aktivne in pasivne obrestne mere v letošnjem letu gibljejo pod nivojem preteklega leta.

Od 1. julija 2002 se za denarne obveznosti in terjatve izražene v domačem denarju z rokom dospelosti do 1 leta ne uporablja temeljna obrestna mera oziroma se denarne obveznosti in terjatve ne revalorizirajo. Ob tem velja poudariti, da se je do tega datuma revaloriziral precejšen delež vlog nebančnega sektorja (vezave nad 30 dni do 1 leta 42,5%, dolgoročne vloge 23,2%, kar skupaj predstavlja 65,7% vlog nebančnega sektorja[23]), medtem ko je bil delež naložb nebančnemu sektorju, ki se je revaloriziral, še občutno višji (kratkoročni krediti 39,1%, dolgoročni krediti 50,9%, kar skupaj predstavlja 90%[24]). Tudi po odpravi revalorizacije za terjatve in obveznosti do 1 leta, ostajajo naložbe nebančnemu sektorju občutljivejše na spremembe temeljne obrestne mere, saj se še vedno revalorizira večji del naložb (ocena 50,9%) od deleža vlog nebančnega sektorja (ocena 23,2%).

V letu 2001 so se pasivne obrestne mere zviševale, aktivne pa padale.

V letu 2001 je za deklarirane obrestne mere veljal v splošnem trend zviševanja pasivnih obrestnih mer in zniževanja aktivnih obrestnih mer. Letošnje prvo polletje označuje zniževanje deklariranih aktivnih in pasivnih obrestnih mer, pri čemer so se pasivne obrestne mere zniževale hitreje kot aktivne obrestne mere. Navedena gibanja so se odrazila v delu izračunanih obrestnih mer.

Tako so v treh trimesečjih preteklega leta zvišane deklarirane pasivne obrestne vplivale na višje izračunane pasivne obrestne mere bank v tem obdobju. Do zvišanja je prišlo v kratkoročnem delu (izračunane obrestne mere za vloge do 30 dni in nekoliko manj za vloge nad 30 dni), medtem ko izračunane obrestne mere za dolgoročne vloge v tem

Tabela 16: Tolarske aktivne in pasivne obrestne mere za nebančni sektor

	I/00	II/00	III/00	IV/00	I/01	II/01	III/01	IV/01	I/02	II/02
Aktivne obrestne mere skupaj	**14,6**	**14,8**	**14,8**	**14,6**	**14,6**	**14,6**	**14,3**	**12,7**	**13,3**	**13,1**
1.1. Kratkoročni krediti	13,8	14,0	13,9	14,0	13,9	14,0	13,8	12,2	12,7	12,6
1.2. Dolgoročni krediti	15,2	15,3	15,3	15,0	15,1	15,0	14,6	13,1	13,7	13,4
Pasivne obrestne mere skupaj	**7,9**	**8,1**	**8,1**	**8,2**	**8,4**	**8,7**	**8,9**	**7,8**	**8,3**	**7,9**
2.1. Vloge na vpogled	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,1
2.2. Kratkoročne vloge do 30 dni	4,1	4,0	4,0	4,3	4,9	5,2	5,4	5,3	4,8	4,5
2.3. Kratkoročne vloge nad 30 dni	10,8	11,1	11,1	11,2	11,2	11,7	11,9	10,2	10,7	10,2
2.4. Dolgoročne vloge	13,8	14,3	14,1	13,6	13,4	13,6	13,6	11,8	12,5	12,0
Obrestni razmik	**6,7**	**6,7**	**6,7**	**6,4**	**6,2**	**5,9**	**5,4**	**4,9**	**5,0**	**5,2**

Vir: Banka Slovenije

21 Obrestne mere so izračunane iz obrestnih in revalorizacijskih prihodkov/odhodkov ter povprečnega stanja naložb/sredstev za nebančni sektor po četrtletjih (v nadaljevanju izračunane obrestne mere).

22 za primerjavo temeljna obrestna mera za 1.trimesečje 2001 8,8%, 2. trimesečje 9,1%. 3. trimesečje 9%, 4. trimesečje 7,3%, 1. trimesečje 2002 7,9%, 2. trimesečje 7,8%.

23 v preostalem delu se je uporabila nominalna obrestna mera (31,7%), le za manjši meri valutna klavzula (2,6%).

24 preostali del tolarskih naložb nebančnemu sektorju se valorizira z uporabo valutne klavzule (7,3%), nominalne obrestne mere so uporabljene le poredkoma (2,7%).

obdobju niso beležile večjih sprememb. V zadnjem trimesečju preteklega leta je prišlo ob precejšnjemu znižanju temeljne obrestne mere in kljub intenzivnejši rasti vlog gospodinjstev krajših ročnosti, do znižanja povprečnih izračunanih pasivnih obrestnih mer.

Konec prvega polletja letos izračunane pasivne obrestne mere ne odstopajo bistveno od obrestnih mer ob koncu preteklega leta z izjemo znižanja izračunanih obrestnih mer pri kratkoročnih vlogah do 30 dni in rahlega zvišanja izračunanih obrestnih mer pri dolgoročnih vlogah. Banke so namreč v prvem polletju letos izboljšale rokovno strukturo vlog in sicer zmanjšale deleža vlog do 30 dni in povečale delež vlog z ročnostjo od 90 dni do 1 leta, kar je imelo za posledico višje izračunane obrestne mere za dolgoročne vloge in nižje izračunane obrestne mere za kratkoročne vloge.

V preteklem letu začeti trend zniževanja deklariranih aktivnih obrestnih mer se je odrazil v zniževanju povprečnih izračunanih aktivnih obrestnih mer, zniževanje pa se nadaljuje tudi v letošnjem letu. Malenkostno višje izračunane aktivne obrestne mere v prvem in drugem trimesečju letos so posledica višjih revalorizacijskih prihodkov, medtem ko je bila rast kreditov nebančnega sektorja v tem obdobju upočasnjena.

Obrestni razmik, izražen kot razlika med aktivno in pasivno obrestno mero, se je v preteklem letu zaradi zviševanja pasivnih obrestnih mer in zniževanja aktivnih obrestnih mer, zoveval**,** pri čemer je bilo ožanje razmika občutnejše v kratkoročnem delu kot v dolgoročnem delu, predvsem zaradi občutnejšega znižanja aktivnih obrestnih mer od znižanja pasivnih obrestnih mer. V letošnjem letu se je obrestni razmik rahlo povečal zaradi hitrejšega zniževanja izračunanih pasivnih obrestnih mer.

Obrestna marža se je v letu 2001 znižala, obrestni razmik pa zoveval.

Obrestna marža, izražena kot razmerje med neto obrestmi in povprečno bruto obrestonosno aktivo, ki se trendno znižuje od leta 1997 (z izjemo leta 2000), se je v letu 2001 znižala za 1 odstotno točko na 3,6%. Ob neupoštevanju banke, ki je v letu 2001 poslovala z visoko izgubo, je bila neto obrestna marža bančnega sistema v letu 2001 3,7%. Posamezne banke so v letu 2001 dosegle zelo različne višine obrestne marže, med 1,1% in 6,9%.

3.5. Operativno tveganje

Operativno tveganje v zadnjem času pridobiva na pomenu.

Operativno tveganje je tveganje, ki v zadnjem obdobju pridobiva na pomenu, z njegovo problematiko pa se ukvarja večina institucij s področja bančne regulative in banke same. Kljub temu, da samo tveganje nima enotne definicije, sodi med najpomembnejša bančna tveganja. Kot primere operativnega tveganja bi lahko navedli tveganje izgube zaradi goljufije, okvare bankomatov, naravne nesreče, človeških napak, pomankljivosti v delovanju informacijskih sistemov, itd. Vsekakor pa je to tveganje, ki izhaja iz motenj v delovanju notranjih kontrol in motenj v 'corporate governance'. Ključnega pomena pri obvladovanju tveganja pa so vodstveni organi banke in sistem notranjih kontrol. Značilnost tega tveganja je, da v večini primerov nastopa skupaj z drugimi tveganji npr. tržnim in kreditnim tveganjem. V večini bank je operativno tveganje v začetni fazi obvladovanja, saj še ni izdelanih formalnih sistemov obvladovanja, zato se pristopi nanašajo na preproste eksperimentalne metode. Dejavniki tveganja so interne narave (kvaliteta notranje revizije, obseg poslovanja, število transakcij, stopnja storjenih napak ipd.), pri čemer korelacija med dejavniki in višino tveganja večinoma ni znana, kar onemogoča merjenje tveganja. Nedvomno pa sta učinkovit sistem notranjih kontrol in notranja revizija primarni sistem nadziranja, pri čemer poznamo tudi druge oblike kot so sistem omejitev na osnovi dejavnikov tveganj, zavarovanje, oblikovanje rezervacij ipd. Zakon o bančništvu posega na področje upravljanja z operativnim tveganjem v 26. členu, ki opredeljuje dolžnosti članov uprave. S strani nadzornih institucij še ni neposrednih natančnih metodologij merjenja, saj ostaja nerešeno vprašanje kvantitetne opredelitve. Pričakovati je, da bo kaj kmalu prišlo do sprememb tudi na tem področju, saj so dane pobude Bazelskega odbora za bančni nadzor za vključitev tega tveganja v sistem zahtev kapitalske ustreznosti. Nadzor bančnega poslovanja, pa bo temu tveganju posvetil veliko pozornost tako v obliki on-site pregledov kot tudi s pripravljanjem ustrezne regulative.

3.6. Tveganja, ki jih prinaša okolje avtomatiziranih informacijskih sistemov

Tveganja povezana z uporabo in razvojem informacijske tehnologije

Aktivnosti Nadzora bančnega poslovanja so bile v zadnjem obdobju usmerjene v ugotavljanje usposobljenosti obvladovanja operativnih tveganj in z njimi posledično povezanih tveganj ugleda, izgube tržnega deleža in ostalih tradicionalnih bančnih tveganj.

Med operativnimi tveganji, ki jih povezujemo z uvedbo in uporabo informacijske tehnologije so bila bolj izpostavljena predvsem :

- tveganja varnosti in podatkovne nedotakljivosti
- tveganja zagotavljanja ustreznega nivoja razpoložljivosti (24/7, odzivni čas)
- tveganja prenov informacijskih sistemov (pravočasnost, kakovost)
- tveganja informacijske infrastrukture (pomanjkljivost novih znanj)
- tveganja oddaje del (uporaba zunanjih izvajalcev – razvoj SW, Internet ponudniki, SWIFT poslovanje, celotno izvajanje posameznih podpor)
- tveganja neizvajanja revizije in kontrole za nova področja (nova področja, frekvenca dela)
- tveganja neustreznega upravljanja s kakovostjo (pomanjkljiva testiranja)
- tveganja zaradi neustreznega obvladovanja sprememb (planiranje, spremljanje, ukrepanje)

Posledice neustreznega obvladovanja tveganj in napačno vzpostavljenih notranjih kontrol so se odražale v posameznih primerih v obliki zlorab informacijskih sistemov, zamud pri implementaciji ustreznejših rešitev, napačnega in nepravočasnega procesiranja podatkov, občasnih prekinitev in nezmožnosti izvajanja neprekinjenega poslovanja, slabe predvidljivosti dogodkov in zmanjšane varnostne stopnje informacijskih sistemov.

Poleg ugodnosti, ki jih omogočajo nove tržne poti (elektronsko poslovanje) in se odražajo v hitrejšem in učinkovitejšem poslovanju strank in bank, se zaradi uporabe odprtega okolja povečuje transparentnost stanja bančnega informacijskega sistema, zato stranke še hitreje zaznavajo in občutijo vsako nestabilnost v informacijskem sistemu. Po dosedanjih ugotovitvah uporaba odprtega okolja še ni povečala stopnje ranljivosti bank v obliki poizkusov vdorov in zlorab s strani nepooblaščenih strank.

Slika 13: Delež elektronskega poslovanja v prvem četrtletju 2002

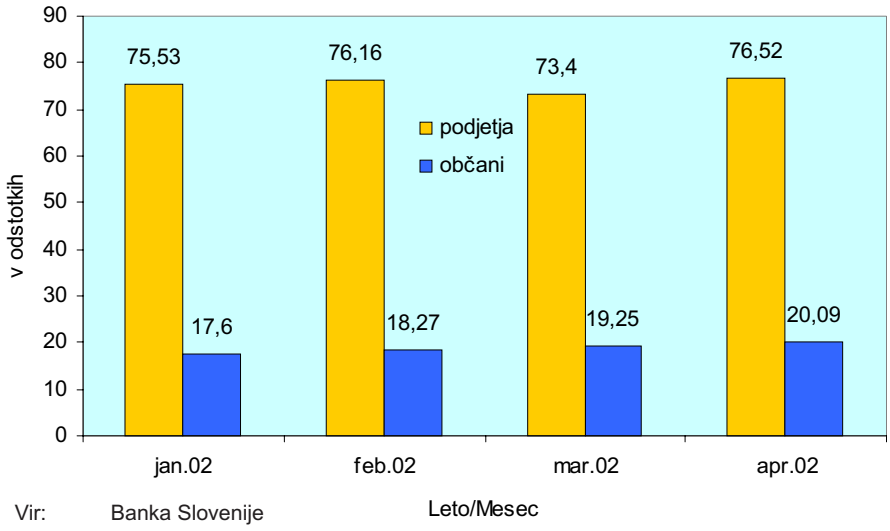

Vir: Banka Slovenije

Ugotavljanje, spremljanje in analiziranje tveganj

Funkcijo nadzora, ki vključuje zbiranje, analiziranje, spremljanje podatkov in redne on site preglede smo razširili z dodatnimi vzorčnimi pregledi s posebnim poudarkom na vsebinah, ki so bile po mnenju Banke Slovenije najpomembnejše (plačilni promet, nova poročila Banki Slovenije, stanje projektov prenove informacijskih sistemov). Redni on site pregledi so bili načrtovani in usmerjeni predvsem v ugotavljanje izvajanja sklepa Banke Slovenije glede zagotavljanja varnosti informacijskega sistema in upoštevanju predpisanega standarda PSIST BS7799 (ISO17799/BS7799).

Banke morajo upoštevati slovenski standard PSIST BS 7799.

Za ustreznejšo podporo pri spremljanju in analiziranju razvoja informacijske podpore bančnim storitvam in vplivu na eventualno potrebo po povečanem nadzoru bank je bila za potrebe kvalitetnejšega spremljanja področja v maju 2002 izvedena analiza poslovanja slovenskih bank po novih elektronskih poteh (Internet in druge elektronske povezave).

Rezultati analize kažejo na spremembe v strukturi uporabe različnih tržnih poti zaradi uspešnega vključevanjem novih poti (e-poslovanje) predvsem na področju plačilnega prometa pravnih oseb. V mesecu aprilu 2002 je tako odstotek elektronskega posredovanja podatkov pri pravnih osebah že presegel 76%, medtem ko je odstotek uporabe te tržne poti pri individualnih uporabnikih precej manjši (20%). Z vzpostavitvijo enotnega zbirnega centra pa lahko pričakujemo spremembe tudi na tem segmentu.

E-poslovanje se razvija predvsem na področju plačilnega prometa pravnih oseb.

Količina elektronsko izvedenih transakcij pravnih oseb se je v prvem četrtletju povečala za 38%, kar je posledica povečane migracije računov v poslovne banke v mesecu aprilu 2002. Trend se je nadaljeval vse do zaključka reforme plačilnega prometa v juliju 2002.

Količina elektronsko izvedenih transakcij se povečuje.

Slika 14: Rast elektronskega poslovanja v prvem četrtletju 2002

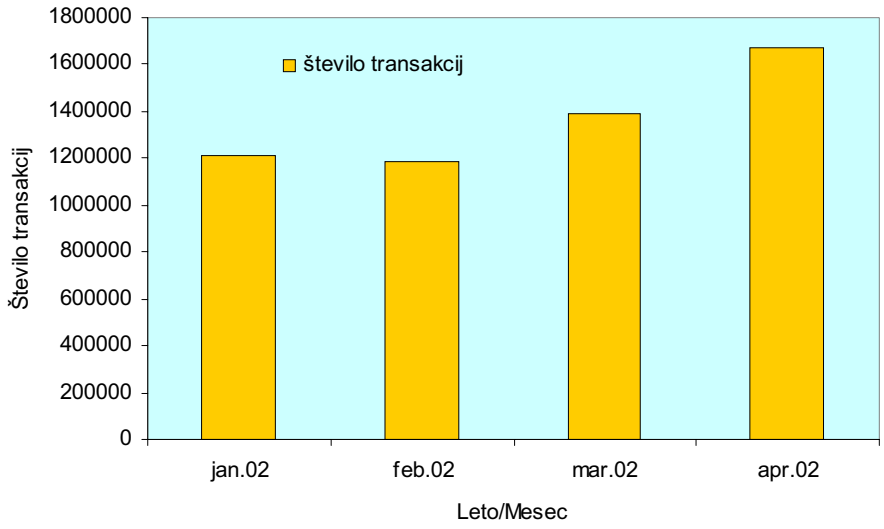

Vir: Banka Slovenije

Z dodatnimi vzorčnimi pregledi smo ugotovili, da se večina poslovodstev bank zaveda tveganj, vendar je podpora sprejemanju in izvajanju ustrezne varnostne politike še vedno šibka. Ugotovljena je bila prevelika odvisnost bank od istega prodajalca/izvajalca rešitve (razvoj programske opreme, internet ponudnik).

Večina poslovnih bank še vedno funkcionalno ne izpolnjuje kriterijev za neprekinjeno poslovanje (testirane rezervne kapacitete).

Pripravljenost bank na dodatne zahteve poročanja in zagotavljanja podpore v pogojih povečanega poslovanja so ocenjena kot tveganja nižje vrednosti. Bolj zaskrbljujoče so ugotovitve na področju prenov informacijskih sistemov, kjer poleg prekoračitev postavljenih rokov ugotavljamo tudi neustrezno upravljanje s tveganji na projektih.

Izobraževanje, svetovanje, sodelovanje in izmenjava strokovnih mnenj

Rezultati analiz in pregledov s poudarkom na elektronskem poslovanju so bili predstavljeni na delavnici Bazelskega Financial Stability Instutite z naslovom »E-Banking, Customer Due Diligence and Corporate Governance«, ki jo je letos junija v Ljubljani organizirala Banka Slovenije.

Predstavljene so bile slovenske izkušnje in zakonske podlage za izvajanje elektronskega poslovanja, uporabe metodologij in standardov za izvajanje nadzora. Na primeru plačilnega prometa v državi so bili predstavljeni razlogi za izvajanje nadzora, tveganja, ki se pojavljajo v slovenskem bančništvu in priporočila nadzora za izboljšanje obstoječega stanja (banke, nadzorniki).

Ocena bodočega stanja in načrti za prihodnost

Zaradi internetnega kriminala bo ranljivost bank rasla.

Ocenjujemo, da bo ranljivost bank rasla zaradi vse bolj enostavno dostopnih orodij in izboljšanju znanja na področju internetnega kriminala. Previdoma do zaključka prenov bo naraščala kompleksnost bančnih informacijskih sistemov. Dodatna tveganja bodo povzročile tudi nove zahteve bančnega okolja (organiziranje skupnih medbančnih povezav, masovne migracije podatkov, implementacija dodatnih kontrolnih mehanizmov za preprečevanje pranja denarja, statistična spremljanja itd.)

V naslednjem obdobju bo potrebno podrobneje spremljati sprejemanje in izvajanje varnostne politike in izvajanje strategij posameznih informacijskih sistemov s poudarkom na razvoju elektronskega poslovanja bank in uspešnosti prenov informacijskih sistemov.

Pri nadzoru izvajanja notranje revizije informacijskih sistemov bo pozornost namenjena preverjanju ustreznosti prilagajanja načina kontrol novim pogojem podatkovnega procesiranja (STP[25], integrirani, distribuirani sistemi).

Za ustrezno zmanjšanje nekaterih operativnih tveganj bo večja pozornost namenjena predvsem zahtevam po večji zanesljivosti in varnosti informacijskih sistemov v slovenskem bančnem prostoru.

Poleg bank bodo pod drobnogled postavljena tudi podjetja, ki izhajajo iz medbančnih povezav za učinkovitejše upravljanje plačilnega prometa.

[25] STP-Straight Through Processing predstavlja avtomatizacijo procesiranja transakcij za različne finančne instrumente od začetne zahteve do njenega zaključka.

III. RAZVOJ NA ZAKONODAJNEM PODROČJU, REFORMA PLAČILNIH SISTEMOV IN ORGANIZACIJA BANČNEGA NADZORA

1. PREGLED SPREMEMB IN DOPOLNITEV PREDPISOV, KI ZADEVAJO NADZOR BANČNEGA POSLOVANJA V LETU 2001 IN PRVI POLOVICI 2002

V letu 2001 je bilo spremenjenih in dopolnjenih več podzakonskih aktov, ki zadevajo nadzor bančnega poslovanja, za izdajo katerih je zadolžena Banka Slovenije. Deloma je to posledica novele zakona o bančništvu, ki je stopila v veljavo 03.08.2001. Spremembe in dopolnitve zakona o bančništvu so podrobneje predstavljene v Poročilu o nadzoru bančnega poslovanja v letu 2000 in prvi polovici 2001.

V prvi polovici 2002 je Banka Slovenije izdala več novih podzakonskih aktov.

Na podlagi sprememb zakona o gospodarskih družbah v letu 2001 in novih Slovenskih računovodskih standardov (2001), ki se uporabljajo od 1 januarja 2002, so bili v prvi polovici 2002 izdani novi podzakonski akti Banke Slovenije s področja nadzora bank in hranilnic. Iz omenjenih razlogov so bile opravljene spremembe sklepa o poslovnih knjigah in poslovnih poročilih bank in hranilnic (Uradni list RS, št. 24/02), sklepa o razvrstitvi aktivnih bilančnih in zunajbilančnih postavk bank in hranilnic (Uradni list RS, št. 24/02), sklepa o oblikovanju posebnih rezervacij bank in hranilnic (Uradni list RS, št. 24/02) ter sklepa o najmanjšem obsegu ter vsebini revizijskega pregleda in revizorjevega poročila (Uradni list RS, št. 24/02). Skladno s spremembami sklepov so bila ustrezno prenovljena tudi navodila, ki podrobneje predpisujejo vsebino, obliko in način poročanja bank in hranilnic.

Spremenjene in dopolnjene Slovenske računovodske standarde, ki temeljijo na zakonu o gospodarskih družbah, je sprejel Strokovni svet Slovenskega inštituta za revizijo. Slovenski računovodski standardi so izvirna združitev domače računovodske teorije z mednarodnimi zahtevami, zlasti mednarodnimi računovodskimi standardi in direktivami Evropske unije.

Novi, sodobni računovodski standardi temeljijo na nekaterih zasnovah, ki so bistveno drugačne od tistih, ki smo jih poznali v preteklosti. Sodoben način vrednotenja spodbuja in priporoča ter poudarja predvsem resnično in pošteno izkazovanje stanja sredstev in obveznosti do njihovih virov ter poslovnega in finančnega izida družbe (banke).

Novi Slovenski računovodski standardi so odpravili revalorizacijo.

Bistvena sprememba Slovenskih računovodskih standardov je odprava revalorizacije.

Spremembe računovodskih izkazov bank

Shemi bilance stanja in izkaza poslovnega izida se nista bistveno spremenili, saj sta bili že leta 1999 ob prvi izdaji sklepa o poslovnih knjigah in poslovnih poročilih usklajeni s shemama bilance stanja in izkaza poslovnega izida, ki sta predpisani z 8. Evropsko direktivo. Kljub temu je prišlo do nekaterih strukturnih in vsebinskih sprememb.

Bilanca stanja

Izključeni prihodki se ne izkazujejo več v pasivi bilance stanja.

Izključeni prihodki se po novem ne izkazujejo v pasivi bilance stanja, ampak na računih popravkov vrednosti dvomljivih in nedonosnih naložb oziroma terjatev zaradi oslabitve v aktivi bilance stanja, kar posledično znižuje bilančno vsoto bank.

Naložbe v vrednostne papirje se izkazujejo, glede na različna merila vrednotenja in namen za katerega so bile te naložbe opravljene, v naložbe za trgovanje, naložbe v posesti do zapadlosti in nova dodana postavka, naložbe v vrednostne papirje, ki so razpoložljivi za prodajo.

Medtem ko se za naložbe v kredite še oblikujejo rezervacije v odvisnosti od razvrstitve v bonitetne razrede skladno s predpisi Banke Slovenije, pa se naložbe v vrednostne papirje, naložbe v kapital, naložbe v lastne delnice ter eskontirane menice vrednotijo v skladu z opredelitvami v Slovenskih računovodskih standardih. To pomeni, da se zanje ne oblikujejo rezervacije, ampak se izkazujejo po pošteni oziroma odplačni vrednosti.

Med sestavinami celotnega kapitala je splošni prevrednotovalni popravek kapitala zamenjal revalorizacijski popravek kapitala. Na novo je dodana postavka posebni prevrednotovalni popravki kapitala za izkazovanje prevrednotenja sredstev in dolgov na njihovo pošteno vrednost v skladu z opredelitvami v Slovenskih računovodskih standardih.

Izkaz poslovnega izida

Novi Slovenski računovodski standardi ne določajo prevrednotenja zaradi ohranitve vrednosti kreditov, terjatev in dolgov. Po novem se revalorizacijski prihodki/odhodki od obresti izkazujejo na računih obrestnih prihodkov/odhodkov. Tečajne razlike povečujejo prihodke/odhodke iz finančnih poslov. Revalorizacijski prihodki iz naložb v kapital so prišteti k prihodkom iz naložbenja v kapital.

Shema izkaza poslovnega izida se je spremenila le v delu izkazovanja odpisov in posebnih rezervacij, saj se le-te izkazujejo v postavki Izgube iz danih kreditov in terjatev, zmanjšane za poplačila. V eni postavki se izkaže tudi čisti znesek rezervacij za splošna bančna tveganja.

Posebne rezervacije za naložbe v kapital in vrednostne papirje se po novih računovodskih standardih ne oblikujejo, saj se tovrstne naložbe vrednoti v skladu z novimi računovodskimi standardi. Odhodki iz prevrednotenja tovrstnih naložb zaradi oslabitve se izkazujejo kot prevrednotovalni finančni odhodki, ki se vključujejo v postavko odhodki za finančne posle.

Izključujejo se le prihodki, ki se obračunavajo na nedonosne terjatve.

Da je zagotovljena čim večja primerljivost s Slovenskimi računovodskimi standardi, je spremenjena tako tehnika izkazovanja kot tudi merila za izključevanje prihodkov. V izkaz poslovnega izida se morajo vključiti obračunani in še ne plačani prihodki od terjatev do komitentov, razvrščenih v skupini A in B, ob pogoju, da terjatev ni bila razvrščena v skupino B zaradi zavarovanja z zastavo nepremičnine. Tako se izključujejo le prihodki, ki se obračunavajo na nedonosne terjatve do komitentov, razvrščenih v skupine C, D in E.

Shema poslovnega izida se razlikuje od sheme poslovnega izida, vsebovane v Slovenskem računovodskem standardu 31 Računovodske rešitve v bankah, in sicer v postavkah, ki se nanašajo na izkazovanje davka iz dobička. V standardu 31 je predpisana shema izkaza poslovnega izida, ki je usklajena s shemo poslovnega izida predpisano z zakonom o gospodarskih družbah oziroma z EU direktivami, le-ta pa predvideva ločeno izkazovanje davka iz dobička iz rednega delovanja ter davek iz dobička zunaj rednega delovanja. Ker pa imamo v državi še vedno enoten davek od dobička je bilo smiselno zadržati shemo, ki upošteva sedanjo ureditev.

Izkaz finančnega izida in izkaz gibanja kapitala

Izkaz finančnega izida nadomešča izkaz gibanja finančnih tokov in izkaz denarnih tokov.

V Sloveniji je izkaz finančnega izida nov izkaz, ki nadomešča dosedanji izkaz gibanja finančnih tokov in izkaz denarnih tokov. Izkaz finančnega izida je temeljni računovodski izkaz, v katerem so resnično in pošteno prikazane spremembe stanja denarnih sredstev in njihovih ustreznikov. Banke sestavijo izkaz finančnega izida po posredni metodi, ker je velik del denarnih sredstev kot denarni ustrezniki, čeprav naj bi bila izrazna moč neposredne metode večja.

Izkaz uporabe dobička in kritja izgube je sedaj nadomeščen z novim izkazom gibanja kapitala, ki zagotavlja podroben pregled sprememb pri posameznih sestavinah kapitala.

Tabela 17: Pregled sprememb in dopolnitev predpisov, ki zadevajo nadzor bančnega poslovanja v letu 2001 in prvi polovici 2002:

Februar 2001	**Sklep o spremembah sklepa o pogojih, ki jih mora izpolnjevati kreditni posrednik**
Marec 2001	**Sklep o kapitalski ustreznosti bank in hranilnic**
	Sklep o letnem nadomestilu za opravljanje nadzora, pavšalnih stroških nadzora in taksah za odločanje o zahtevah za izdajo dovoljenj.
Maj 2001	**Sklep o spremembi sklepa o dajanju posebnih likvidnostnih posojil s sodelovanjem bank**
Junij 2001	**Sklep o tolarski likvidnostni lestvici**
Julij 2001	**Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o bančništvu**
	Sklep o sistemu jamstva za terjatve vlagateljev pri borzno posredniških družbah
	Navodilo za poročanje o največjih deponentih
	Navodilo za izpolnjevanje poročila o tokovih tolarske likvidnosti bank
	Navodilo za izdelavo poročila o količnikih likvidnosti tolarske likvidnostne lestvice
	Sklep o tolarski likvidnostni lestvici hranilnic
	Sklep o spremembi sklepa o usklajevanju hranilno kreditnih služb z določbami zakona o bančništvu
September 2001	**Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o usklajevanju hranilno kreditnih služb z določbami zakona o bančništvu**
	Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o letnem nadomestilu za opravljanje nadzora, pavšalnih stroških nadzora in taksah za odločanje o zahtevah za izdajo dovoljenj
	Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o veliki izpostavljenosti bank in hranilnic
	Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o podrobnejši vsebini poročil iz 127. člena zakona o bančništvu
	Sklep o spremembi sklepa o podrobnejšem načinu izračuna obveznosti, terjatev in naložb pri ugotavljanju neto dolžništva
Oktober 2001	**Sklep o podrobnejši vsebini dokumentacije k zahtevi za izdajo dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave oziroma likvidacijskega upravitelja banke in hranilnice**
	Sklep o dopolnitvi sklepa o določitvi dokumentacije, na podlagi katere je mogoče ugotoviti, ali je podružnica tuje banke sposobna opravljati storitve, na katere se nanaša zahteva tuje banke za izdajo dovoljenja za njeno ustanovitev
	Sklep o dopolnitvi sklepa o določitvi pogojev, ki jih mora izpolnjevati banka oziroma hranilnica za opravljanje bančnih oziroma drugih finančnih storitev ter o določitvi dokumentacije, na podlagi katere je mogoče ugotoviti, ali bo družba sposobna opravljati dejavnosti, na katere se nanaša zahteva za izdajo dovoljenja
	Sklep o dnevnem načrtovanju tolarske likvidnosti in spremljanju koncentracije deponentov
	Sklep o spremembi sklepa o kapitalski ustreznosti bank in hranilnic
	Sklep o najmanjšem obsegu likvidnosti, ki jo mora banka zagotavljati
November 2001	**Navodilo za izvajanje sklepa o najmanjšem obsegu likvidnosti, ki jo mora banka zagotavljati**
	Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o usklajevanju hranilno kreditnih služb z določbami zakona o bančništvu
	Sklep o spremembah sklepa o tolarski likvidnostni lestvici hranilnic
	Navodilo za izdelavo poročila o količnikih likvidnosti tolarske likvidnostne lestvice hranilnic
December 2001	**Navodilo za izpolnjevanje poročila o tokovih tolarske likvidnosti bank**

	Sklep o spremembi sklepa o razvrstitvi aktivnih bilančnih in zunajbilančnih postavk bank in hranilnic
	Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o spremembi sklepa o kapitalski ustreznosti bank in hranilnic
	Sklep o spremembi sklepa o najmanjšem obsegu likvidnosti, ki jo mora banka zagotavljati
Marec 2002	**Sklep o poslovnih knjigah in poročilih bank in hranilnic**
	Sklep o razvrstitvi aktivnih bilančnih in zunajbilančnih postavk bank in hranilnic
	Sklep o veliki izpostavljenosti bank in hranilnic
	Sklep o oblikovanju posebnih rezervacij bank in hranilnic
	Sklep o najmanjšem obsegu ter vsebini revizijskega pregleda in revizorjevega poročila
	Sklep o kapitalski ustreznosti bank in hranilnic
April 2002	**Navodilo za izvajanje sklepa o poslovnih knjigah in poslovnih poročilih bank in hranilnic** (metodologija za sestavitev bilance stanja in izkaza poslovnega izida)
	Navodilo za izvajanje sklepa o razvrstitvi bilančnih in zunajbilančnih postavk ter sklepa o oblikovanju posebnih rezervacij
	Sklep o spremembi sklepa o sistemu zajamčenih vlog
	Navodilo za izpolnjevanje poročila o zajamčenih vlogah
	Navodilo za izračun nekaterih značilnih aktivnih in pasivnih obrestnih merah bank in hranilnic za nebančni sektor
	Navodilo za poročanje o največjih deponentih
Junij 2002	**Sklep o spremembi sklepa o poslovnih knjigah in poslovnih poročilih bank in hranilnic**
	Spremembe Navodil za izvajanje sklepa o poslovnih knjigah in poslovnih poročilih bank in hranilnic (metodologija za sestavitev bilance stanja in izkaza poslovnega izida)
	Navodilo za izvajanje sklepa o poslovnih knjigah in poslovnih poročilih bank in hranilnic (metodologija za izračun kazalcev)

2. PRIPRAVE NA BASEL II V SLOVENIJI

Banke se bodo morale začeti pripravljati na tristebrno kapitalsko shemo.

Nova baselska kapitalska pravila oziroma EU kapitalske direktive bodo predvidoma najkasneje v letu 2006 postale realnost tudi za slovenske banke in Banko Slovenije kot njihovega pristojnega regulatorja in nadzornika. Banke se bodo morale začeti intenzivno pripravljati na tristebrno kapitalsko shemo, še posebej, če bodo hotele izkoristiti različne oblike kapitalskih ugodnosti in olajšav, ki jih novi kapitalski standardi ponujajo. Izvajanje novih kapitalskih pravil bo povezano tudi s številnimi novimi zahtevami, ki jih morajo banke poznati, da bodo lahko pravočasno in ustrezno odgovorile nanje, naloga Banke Slovenije pa bo sprememba zakona o bančništvu in podzakonskih predpisov ter navodil. V nasprotnem primeru bodo naše banke v podrejenem konkurenčnem položaju v primerjavi z drugimi bankami na takrat že verjetno skupnem evropskem trgu.

Izobraževanje delavcev bank že poteka.

V Sloveniji smo se začeli pripravljati na »kapitalske spremembe« predvsem z aktivnostmi v smislu seznanjanja bank in njihovih ključnih zaposlenih z vsebino novega kapitalskega sporazuma. Na slovenskih bančnih dnevih v Mariboru novembra 2001 je bila tako na eni izmed delavnic obravnavana tudi tematika uveljavitve novega kapitalskega sporazuma in njenih posledic za slovenski bančni sistem. Zaključek oziroma sporočilo delavnice je bilo, naj se slovenske banke začno čimprej pripravljati na spremembe, ki se obetajo ob prihajajočih novostih na področju kapitalske ureditve, Združenju bank Slovenije pa predlagano, da prevzame vlogo koordinatorja pri tem projektu. Tudi na strokovnem posvetu o bančništvu, organiziranem oktobra 2001 v Portorožu, je bilo nekaj prostora namenjenega temam, povezanim z novim kapitalskim sporazumom.

Banke v Sloveniji so povprečno seznanjene z novostmi.

Banka Slovenije je poleg tega v začetku letošnjega leta v sodelovanju z Združenjem bank Slovenije pripravila kratko anketo, ki naj bi pokazala, v kolikšni meri so slovenske banke že seznanjene s prihajajočimi spremembami regulative in nadzora kapitalske ustreznosti ter kako pristopiti k projektu implementacije novega kapitalskega sporazuma

oziroma priprave bank nanj. Rezultati ankete pravzaprav niso bili presenečenje, saj kažejo na povprečno seznanjenost slovenskih bank z novostmi.

Banke v zvezi z novim kapitalskim sporazumom najbolj skrbi izgraditev ustrezne informacijske podpore, med priložnostmi pa vidijo večjo uporabo internih metod za upravljanje s tveganji ter približevanje potrebnega regulatornega kapitala dejanski tveganosti bank. Interni rating sistemi v večini naših bank še niso izpopolnjeni do te mere, da bi jih bilo mogoče uporabljati za namene izračunavanja kapitalskih zahtev. Pomanjkljivosti v tej zvezi sta predvsem premajhna diferenciacija kreditnega tveganja (premalo bonitetnih skupin in prevelika koncentracija v najvišji bonitetni skupini) in prekratke časovne vrste statistik o neplačilih komitentov (v kolikor sploh obstajajo). Le redke banke pri nas uporabljajo modele za oceno ekonomskega kapitala, kriteriji za merjenje učinkovitosti in alokacijo kapitala so v glavnem zelo preprosti (npr. Return on equity). Praktično vse banke pa menijo, da bi se bilo potrebno na spremembe začeti pripravljati takoj in ne šele takrat, ko bo objavljen končni dokument ali celo takrat, ko se bodo nova pravila začela uporabljati.

Ker je anketa pokazala potrebo, da se z novostmi seznanijo tudi najvišje ravni odločanja v bankah, je bila marca v organizaciji ZBS in Banka Slovenije pripravljena kratka vsebinska predstavitev novega kapitalskega sporazuma za člane uprav bank in druge zaposlene. Podpora in razumevanje vodstev bank sta namreč ključna za aktivno vključitev bank v projekt priprave na nov kapitalski sporazum, katerega uspešnost bo v prihodnosti v veliki meri opredeljevala tudi njihov položaj in predvsem njihovo sposobnost tekmovanja s tujimi bankami na vse bolj globalnem trgu.

3. HRANILNO KREDITNE SLUŽBE

Hranilno kreditne službe so ustanovljene po posebnem zakonu.

V skladu z 79. členom zakona o bankah in hranilnicah (Uradni list RS, št. 1/91, 38/92 in 46/93), ki je kot edini člen ostal v veljavi po uveljavitvi zakona o bančništvu, je hranilno kreditna služba hranilnica, ustanovljena na način in pod pogoji, ki jih določa poseben zakon. Do sedaj so se hranilno kreditne službe v Republiki Sloveniji ustanavljale po posebnem zakonu o hranilno kreditnih službah, ki je bil prvič sprejet že leta 1969, nato pa ga je leta 1990 nadomestil veljavni zakon. Za ustanovitev hranilno kreditnih služb ni bil predpisan osnovni kapital, pogoje za delo hranilno kreditnih služb so zagotovili ustanovitelji. Zakon določa, da ustanovitelji neomejeno in solidarno jamčijo za hranilne vloge in vse obveznosti hranilno kreditne službe. Le v primeru, da hranilno kreditna služba pridobi garancijo banke, subsidiarno jamči za tako zavarovane hranilne vloge tudi Republika Slovenija.

Večina hranilno kreditnih služb je bila ustanovljena pri kmetijskih in gozdarskih zadrugah in je včlanjena v Zvezo hranilno kreditnih služb, ki je po statusu tudi hranilno kreditna služba. Hranilno kreditne službe, ki so članice Zveze hranilno kreditnih služb, so pri njej dolžne imeti likvidnostno rezervo v višini najmanj 5% vpoglednih vlog za namen medsebojnega zagotavljanja sredstev v primeru likvidnostnih težav.

Osnovni namen poslovanja hranilno kreditnih služb je v zbiranju hranilnih vlog prebivalstva (predvsem kmetov) in vračanju sredstev v panogo z dajanjem kreditov svojim ustanoviteljem - zadrugam in občanom.

Konec junija 2002 je v Sloveniji delovalo 37 hranilno kreditnih služb.

V Sloveniji je konec junija 2002 delovalo 37 hranilno kreditnih služb, njihovo število pa se od uveljavitve zakona o bančništvu ves čas znižuje. Tako je bilo konec leta 1999 v Sloveniji 68 hranilno kreditnih služb, konec leta 2000 64, konec leta 2001 pa 45. Razlogi za zniževanje njihovega števila so na kratko opisani že v poglavju struktura bančnega sektorja. V omenjenem poglavju je tudi navedeno, da je tržni delež teh kreditnih institucij skromen in znaša le 1,6%, merjen z bilančno vsoto.

Po stanju na dan 30.06.2002 je znašala bilančna vsota vseh hranilno kreditnih služb v Sloveniji 55,8 mia SIT, kar je približna velikost banke v zadnji tretjini vseh bank v Sloveniji.

Hranilno kreditne službe so se dolžne postopoma uskladiti z določili zakona o bančništvu, rok za uskladitev je 20.02.2004.

Zakon o bančništvu upošteva specifiko hranilno kreditnih služb, hkrati pa tudi dejstvo, da so to po vsebini kreditne institucije in da morajo kot take v prihodnosti izpolnjevati določila evropskih direktiv za kreditne institucije. V zakonu je v skladu z Drugo bančno direktivo zahtevan tako za hranilnice (s tem pa tudi za hranilno kreditne službe) minimalni kapital v višini 220 mio SIT (1 mio EUR). V prehodnem petletnem obdobju od uveljavitve zakona o bančništvu, ki se izteče 20.02.2004, se morajo hranilno kreditne službe prilagoditi zahtevam glede višine minimalnega kapitala in drugim določbam zakona, ki se nanašajo na upravljanje s tveganji in na skrbno ter varno poslovanje.

Banka Slovenije je že pred uveljavitvijo zakona o bančništvu spremljala hranilno kreditne službe glede statistike in monetarne politike. Hranilno kreditne službe so bile že na podlagi zakona o bankah in hranilnicah dolžne voditi poslovne knjige po bančnih standardih in izpolnjevati obvezno rezervo. Tako Banki Slovenije že od leta 1992 redno pošiljajo mesečna poročila o knjigovodskem stanju računov, letne računovodske izkaze in poročila o izpolnjevanju obvezne rezerve, od III/94 pa tudi poročila o povprečnih obrestnih merah.

Z zakonom o bančništvu pa je Banka Slovenije zadolžena za nadzor nad usklajevanjem hranilno-kreditnih služb z omenjenim zakonom, zato je v decembru 1999 sprejela sklep o usklajevanju hranilno kreditnih služb, na podlagi katerega so hranilno kreditne službe dolžne postopoma izpolnjevati določila, ki veljajo za kreditne institucije, tako da bodo ob koncu petletnega prilagoditvenega obdobja v letu 2004 popolnoma usklajene. Tako so morale hranilno kreditne službe, ki se bodo uskladile z zakonom o bančništvu, do 31.12.2001 povečati »kapital« tako, da je ta dosegel najmanj polovico zahtevanega minimalnega kapitala in ga nato povečati tako, da bo ta znašal od 31.12.2003 dalje najmanj toliko kot je zakonsko določen minimalni osnovni kapital (220 mio SIT). Takrat morajo hranilno kreditne službe dosegati tudi predpisano kapitalsko ustreznost in spoštovati omejitve izpostavljenosti do posamezne osebe ali skupine povezanih oseb, ter omejitve glede vsote vseh velikih izpostavljenosti. Sklep določa tudi obveznost ocenjevanja bonitete terjatev, oblikovanja rezervacij za kreditna in druga tveganja ter način poročanja Banki Slovenije.

Prva zahteva, ki jo je konec leta 1999 predpisala Banka Slovenije, je bila, da se morajo hranilno kreditne službe v obdobju enega leta odločiti o nadaljnji obliki delovanja. Nobena hranilno kreditna služba do 29.01.2001 ni sprejela sklepa o začetku postopka likvidacije, vendar pa se je večina hranilno kreditnih služb odločila (kot je bilo že omenjeno v poglavju struktura bančnega sektorja) za pripojitev k Zvezi hranilno kreditnih služb ali za prenos terjatev in obveznosti na katero od bank. Preostale hranilno kreditne službe se morajo usklajevati z zakonom o bančništvu na način in v rokih, določenih s sklepom o usklajevanju hranilno kreditnih služb z določbami zakona o bančništvu. To velja tudi za tiste hranilno kreditne službe, ki bi se kasneje odločile za združitev z drugo institucijo. Usklajevati se morajo do vpisa združitve v sodni register.

Kljub izrecno zakonsko določeni obveznosti Banke Slovenije, da mora ukrepati proti hranilno kreditnim službam, ki ne izpolnjujejo predpisanih zahtev, so nekatere hranilno kreditne službe menile, da lahko Banka Slovenije izreka ukrepe nadzora po zakonu o bančništvu šele po izteku prilagoditvenega obdobja, to je februarja 2004. Ena hranilno kreditna služba je avgusta 2001 vložila tožbo proti Banki Slovenije in Vrhovno sodišče je konec maja 2002 potrdilo odločitev Banke Slovenije oziroma način ukrepanja Banke Slovenije zoper hranilno kreditni službi, ki ne izpolnjuje predpisanih bonitetnih zahtev že v teku petletnega prilagoditvenega obdobja.

Banka Slovenije je začela izvajati poglobljen nadzor nad usklajevanjem hranilno kreditnih služb.

V skladu z omenjenim sklepom, so prva bonitetna poročila hranilno kreditne službe začele pošiljati marca 2001 po stanju na zadnji dan leta 2000 v zvezi z razvrščanjem bilančnih in zunajbilančnih postavk. Pomembnejši mejnik pri izpolnjevanju regulatornih zahtev je bil konec leta 2000 in še posebej 2001, ko je Banka Slovenije izvajala poglobljen nadzor nad usklajevanjem hranilno kreditnih služb, še posebej tistih, pri katerih je na podlagi razpoložljivih podatkov ocenila, da je finančni položaj problematičen in da je malo možnosti, da bi hranilno kreditna služba zagotovila zahtevanih 110 mio SIT ustanovnih vlog oziroma 110 mio SIT kapitala.

Po stanju konec leta 2001 je 8 hranilno kreditnih služb doseglo predpisani osnovni kapital in kapital v višini 110 mio SIT, pri čemer to ne pomeni, da bodo vse nadalje povečevale kapital na zahtevanih 220 mio SIT do konca leta 2003.

V nadaljevanju je opisan primer hranilno kreditne službe, za katero je bil junija 2002 uveden stečajni postopek. Prvi stečajni postopek nad hranilno kreditno službo pa je bil uveden 13.11.2001 nad HKS Trbovje p.o. zaradi stečaja ustanovitelja – zadruge, dne 27.07.2001 pa prisilna likvidacija nad HKS GZP, ki je bila dne 10.07.2002 uspešno zaključena.

3.1. Uvedba stečajnega postopka HKS Slovenska hranilnica in posojilnica Kranj, p.o., Kranj

HKS Slovenska hranilnica in posojilnica Kranj, p. o., Kranj (v nadaljevanju: HKS SHP) je pridobila lastnost pravne osebe z vpisom v sodni register 18.01.1991 in sicer na podlagi zakona o hranilno kreditnih službah (Uradni list RS št. 14/90, 30/90), kot skrajšana firma je bila v sodni register vpisana »Slovenska hranilnica in posojilnica Kranj, p.o.«.Omenjena hranilno kreditna služba je bila registrirana torej pred sprejemom zakona o bankah in hranilnicah iz junija 1991, ki je prepovedal uporabo imena banka ali hranilnica ter izpeljanke iz teh besed, če pravna oseba ni bila registrirana v skladu z omenjenim zakonom. Tudi zakon o gospodarskih družbah, ki je določal pravico uporabe imena Slovenija in njene izpeljanke v nazivih gospodarskih družb le v soglasju z Vlado Republike Slovenije, je bil sprejet šele julija 1993. Tako BS ni imela nikakršnih možnosti zahtevati spremembo firme hranilno kreditna služba.

Zakon o hranilno kreditnih službah ni določal višine ustanovitvenega kapitala, temveč je bila HKS SHP ustanovljena z minimalnim ustanovitvenim kapitalom 8.000 SIT, kot je določal zakon o podjetjih iz leta 1988. Edini pogoj, ki ga je določal zakon o hranilno kreditnih službah je bil, da mora biti eden od ustanoviteljev kmetijska ali obrtna zadruga, kar je HKS SHP izpolnila.

Prvi slovenski zakon o bankah in hranilnicah iz junija 1991 ni prinesel nobenih novih zahtev glede statusa ali poslovanja hranilno kreditnih služb, kar je za razliko od bank in hranilnic pomenilo, da hranilno kreditne službe niso prešle pod nadzor Banke Slovenije (morale so le zagotavljati minimalno rezervo likvidnosti in pošiljati statistične podatke).

V skladu z zakonom o bankah in hranilnicah iz junija 1991 so lahko opravljale bančne storitve le tiste družbe, ki so predhodno od Banke Slovenije pridobile dovoljenje za poslovanje. Za hranilno kreditne službe ta zakonska zahteva ni veljala, saj so bančne storitve lahko začele opravljati neposredno na podlagi zakona o hranilno kreditnih službah. Šele zakon o bančništvu iz februarja 1999 in posebej njegova sprememba avgusta 2001 je za hranilno kreditne službe določil skoraj enake pogoje za opravljanje bančnih in drugih finančnih storitev kot veljajo za banke in hranilnice. Banka Slovenije je ocenila, da je potrebno prisiliti hranilno kreditne službe, da začnejo v najkrajšem času spoštovati minimalne standarde varnega in skrbnega poslovanja, zato je predlagala le enoletni prilagoditveni rok, v katerem bi morale hranilno kreditne službe izpolniti vse zakonske zahteve (do februarja 2000). Vendar je ob sprejemanju zakona o bančništvu Državni zbor podaljšal prilagoditveno obdobje na 5 let, to je do 20.02.2004.

V skrbi za čimvečjo varnost vlog v hranilno kreditnih službah, si je Banka Slovenije izborila zakonsko pristojnost, da lahko ukrepa proti hranilno kreditni službi, če le-te v času prilagoditvenega obdobja ne izpolnjujejo s posebnim podzakonskim aktom določenih zahtev (preizkušeno tudi v že opisanem sodnem postopku). Ob koncu prilagoditvenega obdobja v začetku leta 2004 bo torej prišlo do izenačitve bonitetne regulative za hranilno kreditne službe z bonitetno regulativo, ki že vrsto let velja za banke oziroma hranilnice.

HKS SHP ni izpolnila zakonske zahteve glede kapitala.

HKS SHP je ena tistih hranilno kreditnih služb, za katero je Banka Slovenije ocenila, da bo težko izpolnila zakonske zahteve glede kapitala. Tega so se zavedali tudi ustanovitelji HKS SHP, zato so se januarja 2001 odločili, da ne bodo ostali samostojna kreditna institucija temveč, da se bodo pripojili k drugi finančni organizaciji. Vsa prizadevanja vodstva HKS SHP in njenih ustanoviteljev, ki za obveznosti HKS SHP odgovarjajo s svojim premoženjem solidarno in neomejeno, da bi našli banko, ki bi prevzela posle hranilno kreditnih služb, so bila neuspešna.

Banka Slovenije je izvedla še neposredni pregled poslovanja v HKS SHP in ugotovila obstoj stečajnega razloga po 2. točki 162. člena zakona o bančništvu. Za Banko Slovenije je nastopila zakonska dolžnost, da poda predlog za uvedbo stečaja HKS SHP pristojnemu sodišču.

Stečaj hranilno kreditne službe se prične z vpisom v sodni register. Okrožno sodišče v Kranju je začetek stečajnega postopka vpisalo 21.06.2002.

Kar zadeva izplačilo vlog varčevalcev, je zakon o bančništvu uvedel novo jamstveno shemo za zagotavljanje vračila prihrankov varčevalcev v primeru stečaja kreditne institucije, ki ima dovoljenje za opravljanje bančnih storitev. Dovoljenje Banke Slovenije za opravljanje bančnih storitev morajo imeti vse banke in hranilnice, medtem ko zakonsko določena obveznost pridobitve tega dovoljenja za hranilno kreditno službo nastopi šele po izteku prilagoditvenega obdobja februarja 2004. Za vloge v bankah in hranilnicah tako le-te medsebojno jamčijo solidarno in sicer do višine 4,2 mio SIT (po srednjem tečaju BS na dan 31.12.2001 18.969 EUR) pri eni banki ali hranilnici (kot vloga se šteje seštevek vseh vlog v domači in tuji valuti zmanjšan za obveznosti varčevalca do banke oziroma hranilnice). Izplačilo vlog v primeru stečaja banke oziroma hranilnice organizira Banka Slovenije.

Za vloge varčevalcev pri hranilno kreditnih službah torej opisano jamstvo ne velja, saj še nobena ni izpolnila pogojev za pridobitev dovoljenja Banke Slovenije za opravljanje bančnih storitev (poudarjamo, da imajo po zakonu o bančništvu čas do februarja 2004). Skladno z zakonom o hranilno kreditnih službah za svoje obveznosti hranilno kreditna služba jamči s svojim premoženjem, če le-to ne zadošča, pa odgovarjajo ustanoviteljice s svojimi sredstvi solidarno in neomejeno. Večina hranilno kreditnih služb je vloge svojih varčevalcev, skladno s svojo poslovno politiko, dodatno zavarovala tako, da je pridobila še bančno garancijo. HKS SHP takšne garancije ni imela.

Banka Slovenije je večkrat obveščala medije o veljavni jamstveni shemi.

Banka Slovenije je večkrat obveščala medije o veljavni jamstveni shemi – posebej intenzivno ob sprejetju zakona o bančništvu, zadnjič lani ob uvedbi likvidacijskega postopka v eni finančni organizaciji, ki je zbirala vloge brez dovoljenja Banke Slovenije za opravljanje bančnih storitev. Od vseh hranilno kreditnih služb je že avgusta 1997 zahtevala, da na vidnem mestu v svojih poslovnih prostorih objavijo obvestilo o načinu jamčevanja za zbrana sredstva.

Glede na povedano, bodo vloge varčevalcev HKS SHP izplačevane iz stečajne mase. Pristojno sodišče je imenovalo stečajnega upravitelja, ki bo v skladu s svojimi pristojnostmi storil vse, da bo stečajna masa čimvečja in s tem tudi izplačilo vlog varčevalcev, ki so zaupali svoje prihranke HKS SHP.

V skladu s sklepom Okrožnega sodišča v Kranju z dne 21.06.2002 morajo varčevalci oziroma upniki prijaviti svoje terjatve stečajnemu senatu v dveh mesecih od objave oklica začetka stečajnega postopka v Uradnem listu RS, to je do 28.08.2002, prvi narok za preizkus terjatev pa je pristojno sodišče razpisalo za 18.10.2002. Dolžniki HKS SHP morajo svoje dospele obveznosti tekoče poravnavati, s čimer se povečuje stečajna masa, s tem pa tudi možnosti varčevalcev za čimvečje izplačilo vloženih sredstev v hranilno kreditno službo.

4. SISTEM ZAJAMČENIH VLOG V SLOVENIJI

Od vključno 1. januarja 2001, je v Republiki Sloveniji v veljavi sistem jamstva za vloge pri bankah in hranilnicah, usklajen z Evropsko direktivo 94/19/EC. Kot je bilo že navedeno v prejšnjem poglavju, so vanj vključene vse banke in hranilnice z dovoljenjem Banke Slovenije in podružnica tuje banke (v nadaljevanju: banke). Hranilno kreditne službe bodo postale članice sistema po opravljenem usklajevanju oziroma pridobitvi dovoljenja Banke Slovenije.

Banke in hranilnice polletno poročajo Banki Slovenije o stanju zajamčenih vlog in o izpolnjevanju obveznosti zagotavljanja naložb v vrednostne papirje za zagotavljanje likvidnih sredstev, potrebnih za izplačilo zajamčenih vlog.

Na podlagi zadnjih prejetih poročil znaša znesek vseh vlog fizičnih in pravnih oseb (brez vlog bank in države) pri bankah in hranilnicah 2.475,7 mia SIT, od tega je 49,5% oziroma 1.224,3 mia SIT zajamčenih vlog. Vseh imetnikov zajamčenih vlog (to je fizičnih oseb in malih pravnih oseb) je pri bankah in hranilnicah 2.020.706, povprečna zajamčena vloga pa znaša 606 tisoč tolarjev. Med temi imetniki vlog je le 5% ali 101.762 takih, ki svojih vlog nimajo zajamčenih v celoti. Nezajamčeni del ali presežek vlog nad zajamčenim zneskom pa pri teh vlagateljih znaša skupaj kar 725,5 mia SIT. Tako je izpolnjen namen oziroma glavno poslanstvo sistema zajamčenih vlog, da ima večina (po številu) malih vlagateljev v celoti pokrite vloge v primeru stečaja banke.

Samo 5% imetnikov vlog nima zajamčenih vlog v celoti.

Velja omeniti, da je 421,5 mia SIT vlog izključenih iz jamstva na podlagi zakona (srednje in velike pravne osebe, z banko povezane osebe in nekatere ostale možne izključitve, ki jih dovoljuje evropska direktiva). Poleg tega se v primerjavi s predhodnimi podatki vidno zmanjšuje delež starih vlog oziroma vlog fizičnih oseb, ki so bile sklenjene pred uveljavitvijo zakona o bančništvu, to je pred 20.02.1999 in za katere do izteka pogodbe še naprej jamči država. Le teh je le še 3,1 mia SIT, kar je zanemarljivega pomena v razmerju z obsegom vseh vlog fizičnih oseb.

Podatki o zajamčenih vlogah so osnova za izračun obveznosti bank in hranilnic za izpolnjevanje obveznih naložb bank v vrednostne papirje (ki je na podlagi sklepa o sistemu zajamčenih vlog določena v višini 2,5% od zajamčenih vlog), in za izračun zneska največje možne letne obremenitve banke v višini 3,2% od zajamčenih vlog.

5. REFORMA PLAČILNIH SISTEMOV IN GOTOVINSKEGA POSLOVANJA

5.1. Plačilni sistemi

Reforma plačilnih sistemov

Reforma slovenskih plačilnih sistemov se je nadaljevala tudi v letu 2001 in v prvem polletju 2002. V tem obdobju je potekala zadnja faza reforme, začeta 11. septembra 2000, ki pomeni prenos računov pravnih oseb iz Agencije za plačilni promet (APP) v bančno okolje. Konec zadnje faze je bil z zakonom o plačilnem prometu določen za 30. junij 2002, ko je APP prenehala opravljati plačilni promet za pravne osebe. Poleg samega prenosa računov pravnih oseb pa so se na področju plačilnih sistemov odvijale tudi določene druge aktivnosti, ki imajo namen izboljšati strukturo in način delovanja plačilnih sistemov ter na ta način povečati njihovo varnost in učinkovitost.

V letu 2001 in v prvi polovici 2002 je potekala zadnja faza reforme plačilnih sistemov.

Zakon o plačilnem prometu

Državni zbor je na seji dne 20.03.2002 sprejel zakon o plačilnem prometu, ki je usklajen z zakonodajo in priporočili Evropske Unije s tega področja.

Zakon je z opredelitvijo storitev plačilnega prometa in kriterijev za opravljanje teh storitev vsebinsko dopolnil zakon o bančništvu v delu, ki določa druge finančne storitve, ki jih lahko opravljajo tudi banke in hranilnice, če za to pridobijo ustrezno dovoljenje Banke Slovenije.

Zakon o plačilnem prometu je dopolnil zakon o bančništvu v delu, ki določa druge finančne storitve.

Zakon v prvem delu rešuje institucionalna, vsebinska in operativna vprašanja povezana z opravljanjem storitev plačilnega prometa. Tako opredeljuje razmerja med izvajalci plačilnega prometa, določa minimalne vsebinske zahteve za urejanje razmerja med izvajalci in uporabniki storitev plačilnega prometa ter postavlja minimalne kriterije pri izvajanju storitev plačilnega prometa (roki za izvršitev naloga, nepreklicnost naloga, odgovornost izvajalca za škodo, itd).

Nadalje zakon ureja tudi področje poravnav denarnih obveznosti med izvajalci v plačilnem sistemu. Pri tem je pomembno razlikovanje med plačili velikih in plačili malih vrednosti. Na podlagi sprejetega zakona je upravljanje plačilnega sistema za plačila velikih vrednosti v pristojnosti Banke Slovenije, kjer se plačila izvršujejo v realnem času. Zakon za opravljanje poravnav in za upravljanje plačilnih sistemov za plačila malih vrednosti določa

izdajo ustreznih dovoljenj s strani Banke Slovenije in v tem smislu uvaja dve novi storitvi, povezani s plačilnim prometom. Poleg izdajanja dovoljenj za opravljanje storitev plačilnega prometa, izvrševanja poravnav ter upravljanja plačilnih sistemov, zakon določa tudi nadaljnji nadzor Banke Slovenije nad pravilnostjo in zakonitostjo opravljanja teh storitev in dejavnosti. Pomembno področje urejanja novega zakona je tudi področje izdajanja elektronskega denarja.

Julija 2002 je začela delovati Agencija RS za javnopravne evidence in storitve.

Drugi del zakona ureja dezintegracijo APP ter oblikovanje Uprave za javna plačila v sestavi Ministrstva za finance in Agencije RS za javnopravne evidence in storitve, ki jo ustanovi vlada RS.

Migracija računov pravnih oseb

Z namenom doseči postopnost pri prenosu računov pravnih oseb iz APP v banke, so bile pravne osebe razdeljene v sedem seznamov (operativnih načrtov). V letu 2001 so bili na vrsti drugi, tretji, četrti in peti operativni načrt, od 1.1.2002 dalje pa so lahko prenesle račun v banke vse pravne osebe, razen posrednih in neposrednih proračunskih uporabnikov ter pravnih oseb, ki so imele evidentirane dospele neporavnane obveznosti. Realizacija prenosa računov je bila do aprila 2002 skromnejša od pričakovanj, kasneje pa se je povprečno dnevno število prenesenih računov v banke občutno povečalo. Povečano število prenesenih računov v zadnjih dneh aprila je bilo predvsem posledica uveljavitve Zakona o plačilnem prometu oziroma objave končnega roka, do katerega so pravne osebe morale prenesti račun v bančno okolje, in izvajanja programa pospeševanja migracije. Do konca marca 2002 je bilo tako prenesenih v bančno okolje nekaj manj kot 24.500 računov pravnih oseb (oziroma po oceni Banke Slovenije dobrih 48% računov vseh subjektov, ki so morali račun prenesti), do konca junija 2002 pa približno 42.660. Žiro račune pravnih oseb, ki svojega računa niso prenesle, in žiro račune pravnih oseb, ki so imele evidentirane dospele neporavnane obveznosti (skupaj približno 7500) je APP dne 29. junija zaprla po uradni dolžnosti. Poleg tega je APP zaprla tudi več kot 16.000 žiro računov proračunskih uporabnikov in žiro računov za vplačevanje javnofinančnih prihodkov. Istega dne je Banka Slovenije za proračunske uporabnike in za vplačevanje javnofinančnih prihodkov odprla podračune v okviru enotnega zakladniškega računa.

Agencija za plačilni promet je konec junija 2002 zaprla žiro račune pravnih oseb po uradni dolžnosti.

Poravnava denarnega dela poslov z vrednostnimi papirji

V letu 2001 in prvem polletju 2002 je potekal medinstitucionalni projekt vzpostavitve denarnega dela poravnave poslov z vrednostnimi papirji v centralnobančnem denarju preko računov pri Banki Slovenije. Projekt, katerega namen je bil nadomestiti poravnavo poslov z vrednostnimi papirji v okviru APP, je bil voden s strani Banke Slovenije in Centralne klirinško depotne družbe (KDD).

Aktivnosti v okviru projekta so potekale na dveh glavnih segmentih, in sicer na vzpostavitvi denarnega dela poravnave poslov, sklenjenih na Ljubljanski borzi vrednostnih papirjev, preko sistema BPRČ, in na vzpostavitvi denarne poravnave izvenborznih (imenovanih tudi OTC) poslov v centralnobančnem denarju po načelih dostave proti plačilu.

Prvi del projekta je bil neposredno povezan z migracijo, saj je pomenil prenos nekaterih denarnih računov članic KDD (12 bank in 19 borzno posredniških družb), udeleženk trga vrednostnih papirjev, iz APP v Banko Slovenije. Medtem ko so postopki kliringa teh poslov ter logika denarne poravnave ostali nespremenjeni, se je denarna poravnava poslov z vrednostnimi papirji preko računov za sredstva strank ter obračunskih računov pri Banki Slovenije začela izvajati z 20. junijem.

Drugi del projekta, ki je bil uspešno realiziran že julija 2001, ko je bil tudi odprt klirinški poravnalni račun KDD v sistemu BPRČ, pa pomeni velik kakovosten napredek pri poravnavi izvenborznih poslov. Doslej so bili namreč udeleženci tega segmenta trgovanja izpostavljeni tveganju neizpolnitve obveznosti s strani nasprotne stranke v poslu, z izvedbo tega projekta pa je zaživel mehanizem dostave proti plačilu, ki zagotavlja sočasnost izpolnitve obveznosti strank v poslu tudi za ta segment poslov z vrednostnimi papirji. Z uporabo sistema BPRČ namreč KDD (kot agent pri izvedbi posla) zagotavlja sočasno poravnavo obeh strani posla v zelo kratkem času (najkasneje še isti delovni dan). Uporaba tega mehanizma sicer za izvenborzne posle ni obvezna in je bila razvita primarno za podporo razvoju kratkoročnega denarnega trga.

Ocena slovenskih plačilnih in poravnalnih sistemov s strani Evropske centralne banke

Evropska centralna banka je junija 2002 izvedla oceno plačilnih in poravnalnih sistemov v Sloveniji.

Evropska centralna banka je v juniju 2002 na podlagi pooblastila Evropske komisije izvedla oceno slovenskih plačilnih in poravnalnih sistemov, ki je zajela predvsem sisteme BPRČ, Žiro kliring in KDD ter vlogo Banke Slovenije v plačilnih sistemih. Ocena, ki bo dokončana v jeseni 2002 s pripravo zaključnega poročila, sodi v kontekst pogajanj glede širitve EU.

Namen Evropske centralne banke je bil predvsem oceniti:

- ali je plačilna in poravnalna infrastruktura v državah kandidatkah dovolj robustna, da bi v primeru težav preprečila sistemsko tveganje ter širitev škodljivega vpliva v druge države EU;
- ali je ta infrastruktura dovolj učinkovita, da omogoča udeležencem lokalnega trga tekmovanje z udeleženci enotnega trga na enakih izhodiščih;
- ali je izvajanje funkcije pregleda nad delovanjem plačilnih in poravnalnih sistemov s strani centralne banke dovolj učinkovito za dosego zgornjih dveh ciljev.

Ocena bo Evropski komisiji služila za zagotovilo Evropskemu svetu, da v državah kandidatkah ne obstajajo kritične pomanjkljivosti na področju plačilnih sistemov, ki bi lahko ovirale pridružitveni proces.

Pregledi bank s strani Strokovne komisije

Na podlagi sklepov Sveta Banke Slovenije je Strokovna komisija Banke Slovenije za ugotovitev usklajenosti pregledane dokumentacije za opravljanje plačilnega prometa za pravne osebe v državi z dejanskim stanjem v bankah tudi v letu 2001 nadaljevala svoje delo.

Strokovna komisija je bila imenovana aprila 2000, njen prvotni namen pa je bil obravnava dokumentacije bank, ki so jo le-te posredovale z namenom dokazovanja izpolnjevanja Kriterijev za opravljanje plačilnega prometa za pravne osebe v državi, in priprava mnenja za izdajo dovoljenj za opravljanje plačilnega prometa za pravne osebe v državi. Mandat Strokovne komisije je bil maja 2000 razširjen na opravljanje pregledov bank z vidika izvajanja plačilnega prometa in povezanih funkcij.

Banke so se dobro pripravile na prevzem vodenja računov pravnih oseb.

Pregledi Strokovne komisije so tako zajemali pregled opravljanja plačilnega prometa, gotovinskega poslovanja, informacijske tehnologije in notranje kontrole. Preglede v vseh bankah, ki so pridobile dovoljenje Banke Slovenije za opravljanje plačilnega prometa za pravne sebe v državi, je Strokovna komisija zaključila do konca junija 2001. Splošna ugotovitev komisije je bila, da so banke dobro pripravljene na prevzem vodenja računov pravnih oseb. Opravljanje plačilnega prometa, informacijsko tehnologijo ter delo notranje revizije v okviru rednih pregledov bank ter hranilnic nadzirajo in pregledujejo inšpektorju Nadzora bančnega poslovanja (»on-site« pregledi), sistemski nadzor nad plačilnim prometom v državi (»over sight« nadzor) pa opravlja oddelek Plačilnih sistemov Banke Slovenije.

Integrirani sistem plačil malih vrednosti

Koncept postavitve integriranega sistema plačil malih vrednosti (ISPMV), predhodno potrjen s strani Sveta Banke Slovenije, je bil v januarju 2001 predstavljen vsem bankam, ki so pobudo o medbančnem sodelovanju na tem področju soglasno podprle.

Kot podpora realizaciji opisanega koncepta je predvidena dvonivojska organiziranost bančnega okolja, t.j. sprejemanje strateških odločitev v okviru Odbora za plačilne storitve in operativno izvajanje nalog na ravni delovnih skupin.

V tem okviru je bil pripravljen predlog Dogovora o sodelovanju na področju izvrševanja plačil malih vrednosti, ki določa področja in način sodelovanja podpisnic (bank, hranilnic in Združenja bank Slovenije) pri integriranju sistemov plačil malih vrednosti. Dogovor je bil podpisan v maju 2002.

V Dogovoru je izpostavljeno sodelovanje na področju razvoja novih in standardiziranja obstoječih plačilnih instrumentov, priprave enotnih standardov z namenom avtomatske obdelave plačil, oblikovanja sheme zavarovanja v plačilnih sistemih, integriranja obstoječih klirinško poravnalnih sistemov ter oblikovanja in usmerjanja delovanja klirinške hiše. Gre za področja, kjer je mogoče pričakovati sinergijske učinke medbančnega sodelovanja, medtem ko je odnos banka-komitent stvar konkurenčnega okolja.

Transakcijski računi fizičnih oseb

Začelo se bo odpiranje transakcijskih računov za fizične osebe.

Po zaključku migracije računov pravnih oseb bodo banke, hranilnice in hranilno kreditne službe začele odpirati transakcijske račune tudi fizičnim osebam. Rok za odprtje transakcijskih računov vsem fizičnim osebam, ki že imajo račun v banki, je določen z Zakonom o plačilnem prometu in se izteče 30. junija 2003.

Po tem datumu bodo komitenti bank, hranilnic in hranilno kreditnih služb imeli odprte transakcijske račune, ne glede na svoj pravno formalni status. Na ta način bo dosežen še eden od ciljev reforme, in sicer bo odpravljeno razlikovanje med različnimi komitenti ter ločevanje plačilnega prometa v državi in s tujino.

5.2. Gotovinsko poslovanje

Oskrba države s tolarsko gotovino v skladu s konceptom migracije gotovinskega plačilnega prometa v bančno okolje nemoteno poteka prek depojev bankovcev Banke Slovenije (v nadaljevanju: depojev), hranišča kovancev ter do 30. junija 2002 še prek organizacijskih enot Agencije RS za plačilni promet (v nadaljevanju: Agencija).

V letu 2001 in prvi polovici leta 2002 je delovalo osem depojev bankovcev Banke Slovenije v okviru petih poslovnih bank-depozitarjev. Do prenehanja poslovanja organizacijskih enot Agencije so se depoji z gotovino oskrbovali tudi pri podružnicah Agencije v kraju depoja.

Depoji bankovcev Banke Slovenije se oskrbujejo z gotovino predvsem iz rednega gotovinskega poslovanja bank in hranilnic.

Depoji bankovcev Banke Slovenije se v precejšnji meri oskrbujejo z gotovino iz rednega gotovinskega poslovanja bank in hranilnic s pravnimi in fizičnimi osebami, ki so uporabnice njihovih storitev. Neposredne uporabnice depoja imajo sklenjene z depozitarji pogodbe za koriščenje storitev depoja. Transakcije na podlagi teh pogodb so urejene v standardnih količinah po 1.000 bankovcev (sveženj) za dvige in pologe v depo. Posredne uporabnice storitev depoja pa opravljajo transakcije na trgu bankovcev na drobno, t.j. z nakupi in prodajami gotovine pri depozitarjih.

S postopnim prehodom računov pravnih oseb v banke in s tem z izločanjem gotovinskega plačilnega prometa iz Agencije v banke, slednje izvajajo posle prevzema in izplačevanja gotovine od pravnih oseb. Banke se tako z gotovino oskrbujejo pri komitentih in na trgu z gotovino na drobno, oskrba z gotovino v distribucijskih točkah centralne banke (depojih bankovcev Banke Slovenije) ima funkcijo servisiranja presežkov oziroma primanjkljajev gotovine iz poslovanja, kar je tudi namen idejnega koncepta distribucije gotovine. Omenjena funkcija se bo še bolj izrazila v drugi polovici leta 2002, po prenehanju poslovanja Agencije.

6. ORGANIZACIJA IN NALOGE ODDELKA NADZORA BANČNEGA POSLOVANJA

Letos praznuje Nadzor bančnega poslovanja 10 obletnico obstoja.

Nadzor bančnega poslovanja je bil ustanovljen v Banki Slovenije 1. julija 1992. Oddelek se organizacijsko deli na tri odseke:

- Izdajanje dovoljenj
- Analize bančnega poslovanja (off-site)
- Izvajanje kontrole bančnega poslovanja (on-site)

Ob ustanovitvi oddelka je bilo v oddelku 17 zaposlenih, konec junija 2002 pa 50. Od skupno 50 zaposlenih jih je osem v vodstvu oddelka, v odseku analize bančnega poslovanja je bilo konec junija 2002 18 delavcev, v odseku izvajanje kontrole bančnega poslovanja 21 in v odseku izdajanje dovoljenj trije zaposleni.

Znotraj odseka Analize bančnega poslovanja je 6 analitičark, ki spremljajo poslovanje bank in hranilnic, 2 sodelavki za računovodsko področje, 5 sodelavcev (ekonomistov in pravnikov) za pripravo podzakonskih aktov, spremljanje EU direktiv, spremljanje Bazelskih standardov itd., 1 pravnik, 3 sodelavke v podpori in vodja odseka.

Znotraj odseka Izvajanje kontrole bančnega poslovanja je 20 inšpektorjev (-ic) in vodja. Od skupno 20 inšpektorjev (-ic) so trije specializirani za področje informacijske tehnologije.

Spremembe na področju zakonodaje postavljajo oddelku nove naloge.

Po uveljavitvi zakona o bančništvu je oddelek Nadzora bančnega poslovanja dobil nove naloge (nadzor na konsolidirani osnovi, nadzor pravnih in fizičnih oseb v primeru utemeljenega suma, da opravljajo bančne storitve, ne da bi za to pridobile dovoljenje Banke Slovenije, nadzor hranilno kreditnih služb, itd.), nove naloge pa ima Nadzor bančnega poslovanja tudi po zakonu o potrošniških kreditih, zakonu o preprečevanju pranja denarja in zakonu o plačilnem prometu.

Poleg skrbnega kadrovanja novih sodelavcev v Nadzoru bančnega poslovanja, od katerih ima tri četrtine univerzitetno izobrazbo, je zelo veliko pozornosti namenjene izobraževanju. Praktične izkušnje zaposlenih se prepletajo s krajšimi izobraževalnimi oblikami (v obliki seminarjev, delavnic, študijskih obiskov) in/ali dopolnjujejo s teoretičnimi spoznanji predvsem na podiplomskem študiju.

Oddelek nadzora bančnega poslovanja ima tri odseke.

Poglavitne naloge, ki jih opravljajo v posameznih odsekih so:

Izdajanje dovoljenj

- priprava podzakonskih predpisov na področju izdajanja dovoljenj,
- svetovanje pri izvajanju predpisov s področja izdajanja dovoljenj,
- obdelovanje vlog in priprava poročil za izdajo dovoljenj,
- priprava in razlaga odločb o izdanih dovoljenjih,
- kontrola izvajanja izdanih odločb itd.

Analize bančnega poslovanja (off-site)

- analiziranje poslovanja bank in hranilnic,
- kontroliranje poslovanja bank in hranilnic na podlagi predloženih poročil in druge dokumentacije,
- ukrepanje za odpravo nepravilnosti pri poslovanju bank in hranilnic in spremljanje odprave nepravilnosti,
- sodelovanje pri pripravah na kontrolo v bankah in hranilnicah,
- izdelovanje sistemske podlage za izvajanje nadzora bank in hranilnic,
- spremljanje EU direktiv, Bazelskih standardov in priporočil na področju nadzora,
- svetovanje pri izvajanju bančne zakonodaje,
- izdelovanje navodil za uporabo računovodskih standardov in računovodsko svetovanje,
- sodelovanje z domačimi in tujimi institucijami,
- pravno svetovanje,
- računalniška obdelava podatkov itd.

Izvajanje kontrole bančnega poslovanja (on-site)

- priprava na kontrolo na podlagi predloženih poročil bank in hranilnic ter druge dokumentacije, ki so na voljo v oddelku,
- neposredno kontroliranje poslovanja v bankah in hranilnicah, izdelava poročil ter predlogov za ukrepanje,
- ukrepanje za odpravo ugotovljenih nepravilnosti pri poslovanju bank in hranilnic,
- nadzorovanje izvajanja sprejetih ukrepov proti bankam in hranilnicam,

- svetovanje za izboljšanje poslovanja bank in hranilnic pri neposrednih pregledih,
- spremljanje bank in hranilnic (monitoring),
- pripravljanje ukrepov za preprečevanje poslabšanja stanja v bankah in hranilnicah,
- sodelovanje pri ugotavljanju pogojev za uvedbo izredne uprave v bankah in hranilnicah,
- sodelovanje pri ugotavljanju pogojev za uvedbo prisilne likvidacije banke in hranilnice,
- sodelovanje pri ugotavljanju pogojev in odločanju o razlogih za stečaj banke in hranilnice,
- v izjemnih primerih upravljanje in vodenje bank in hranilnic,
- sodelovanje z domačimi in tujimi kontrolnimi organi,
- sodelovanje s tujimi bančnimi nadzorniki itd.

Poročilo pripravili v Nadzoru bančnega poslovanja,
Analitsko raziskovalnem centru (Makroekonomsko okolje),
Plačilnih sistemih in Gotovinskem poslovanju (Reforma plačilnih sistemov in gotovinskega poslovanja)

mag. Mojca Majič
Direktorica
Nadzor bančnega poslovanja

Samo Nučič
Namestnik guvernerja

Priloge:

Dodatek 1: Organizacijska struktura nadzora bančnega poslovanja na dan 30.06.2002,
Dodatek 2,2a: Število in lastništvo bank in hranilnic,
Dodatek 3: Bilančne vsote in zunajbilančne obveznosti bank in hranilnic,
Dodatek 4: Krediti nebančnemu sektorju in obveznosti do nebančnega sektorja bank in hranilnic,
Dodatek 5, 5a, 5b: Bilančne vsote in tržni deleži bank, hranilnic in hranilno kreditnih služb
Dodatek 6, 6a: Bilanca stanja bank in struktura,
Dodatek 7: Struktura bilance stanja bank,
Dodatek 8: Izkaz uspeha bank,
Dodatek 8a: Izkaz poslovnega izida bank,
Dodatek 9: Struktura izkaza uspeha bank,
Dodatek 10: Postavke izkaza uspeha bank v prihodkih bank,
Dodatek 10a: Postavke izkaza poslovnega izida bank,
Dodatek 11,11a: Nekateri kazalci bank,
Dodatek 12: Nedonosna in slaba bilančna in zunajbilančna aktiva bank,
Dodatek 13: Struktura skupne bruto izpostavljenosti (bilančne in zunajbilančne) po dejavnostih,
Dodatek 14: Pregled bank in hranilnic v Sloveniji po stanju na dan 30.06.2002,
Dodatek 15: Statusne spremembe bank, hranilnic ter hranilno kreditnih služb,
Dodatek 16: Veljavni predpisi, ki urejajo nadzor bank in hranilnic.
Dodatek 17: Ratingi slovenskih bank in Slovenije na dan 30.06.2002

PRILOGE

DODATEK 1

ORGANIZACIJSKA STRUKTURA NADZORA BANČNEGA POSLOVANJA NA DAN 30.06.2002

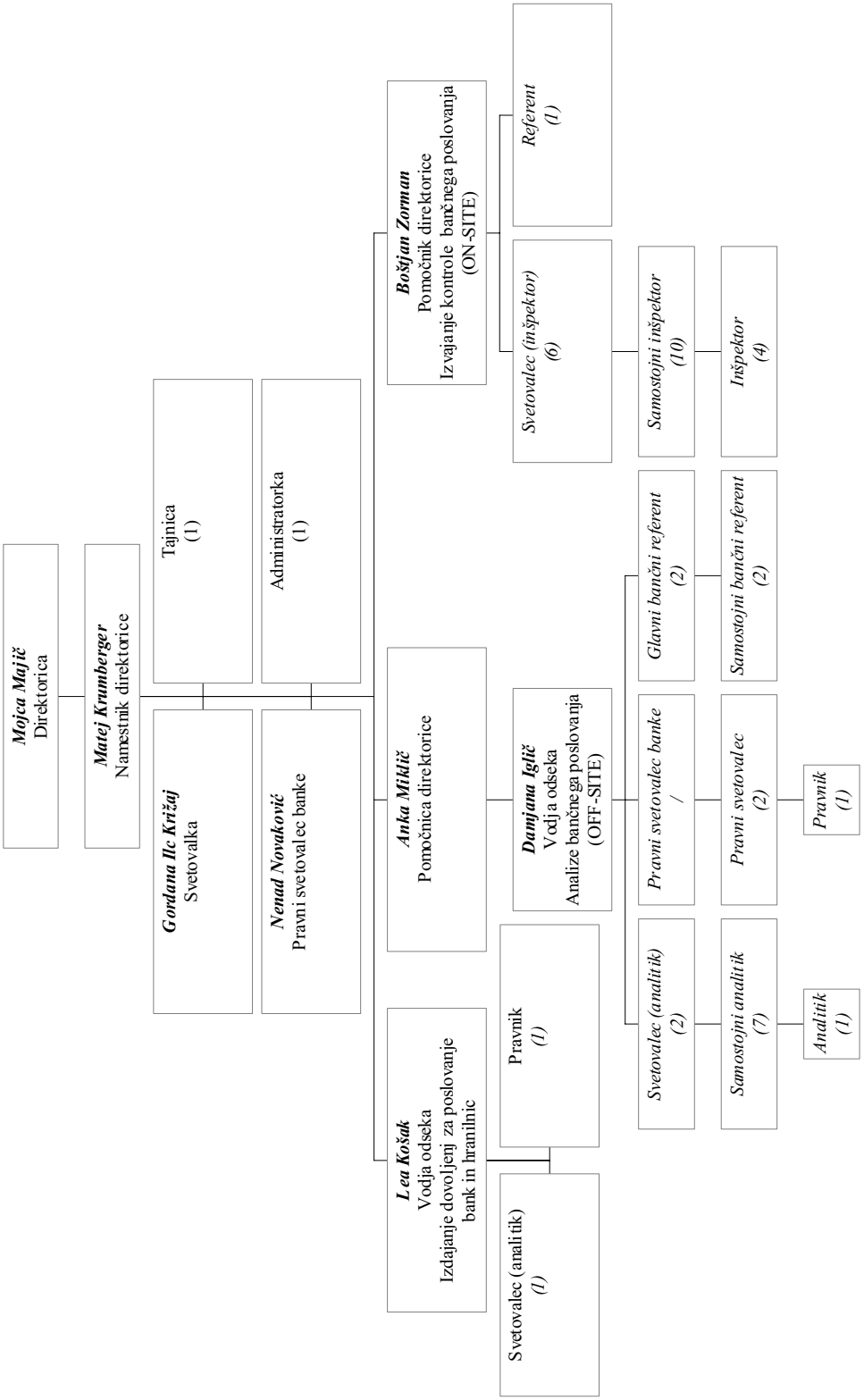

ŠTEVILO IN LASTNIŠTVO BANK IN HRANILNIC

1. Število bank in hranilnic v Sloveniji[1)]

Leto[2)]	31.12.92	31.12.93	31.12.94	31.12.95	31.12.96	31.12.97	31.12.98	31.12.99	31.12.00	31.12.01	30.06.02
Banke	30	32	33	31	29	28	24	25	25	21	21
Hranilnice	15	13	11	8	7	6	6	6	3	3	3

2. Število bank v večinski tuji lasti[3)]

Leto[2)]	31.12.92	31.12.93	31.12.94	31.12.95	31.12.96	31.12.97	31.12.98	31.12.99	31.12.00	31.12.01	30.06.02
Banke	2	5	6	6	4	4	3	5	6	5	6

3. Število bank v večinski državni lasti[4)]

Leto	31.12.92	31.12.93	31.12.94	31.12.95	31.12.96	31.12.97	31.12.98	31.12.99	31.12.00	31.12.01	30.06.02
Banke	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3

1) Upoštevane so le delujoče banke in hranilnice.
2) Podatki v letu 1999 in 2000 in 2001 vključujejo podružnico tuje banke v Sloveniji.
3) Lastništvo tujih oseb nad 50%. Vse hranilnice so v 100% lasti domačih oseb.
4) Lastništvo države nad 50%.
Poštna banka Slovenije, ki je vključena v tabeli pri vseh letih, je bila od ustanovitve do 31.12.1994 v lasti PTT podjetja Slovenije, od 1.1.1995 do 20.12.1996 v 100% lasti Republike Slovenije, od 21.12.1996 dalje pa v lasti Pošte Slovenije d.o.o., Maribor (katere ustanovitelj je Republika Slovenija).

DODATEK 2A

Lastniški deleži v kapitalu po stanju 30.06.2002

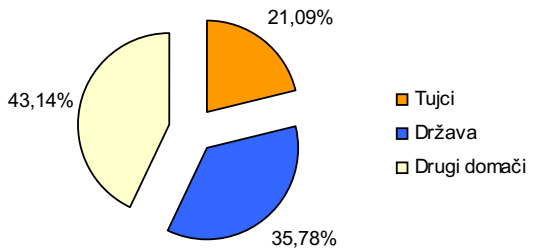

Lastniški delež tujcev vključuje: 100% v Hypo in Kaerntner, 99,68% v BACA, 98,92% v Volksbank-Ljudski b., 98,40% v SKB, 98,05% v Krekovi b., 62,11% v B. Koper, 15% v Factor b., 2,8% v SZKB, 0,51% v Probanki, 0,59% v B. Celje, 0,20% v SIB in 0,04% v NLB.

Lastniški deleži v kapitalu po prodaji 39% deleža NLB

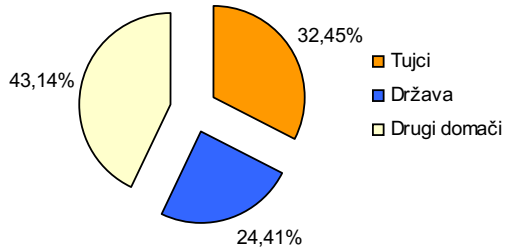

Tržni deleži merjeni z bilančno vsoto po stanju 30.06.2002

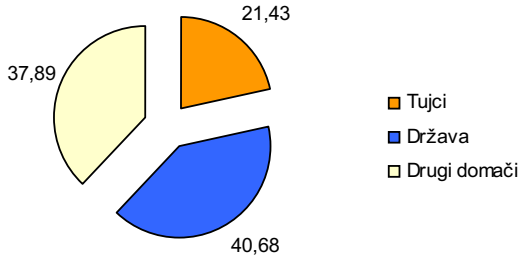

Tržni deleži merjeni z bilančno vsoto po prodaji 39% NLB

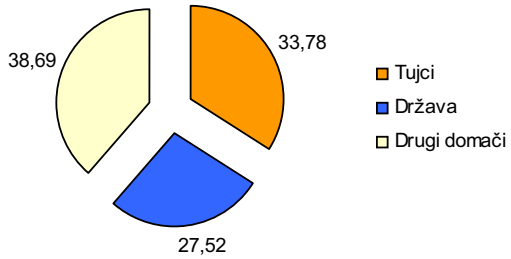

Tržni deleži merjeni z deležem kreditov nebančnemu sektorju po stanju 30.06.2002

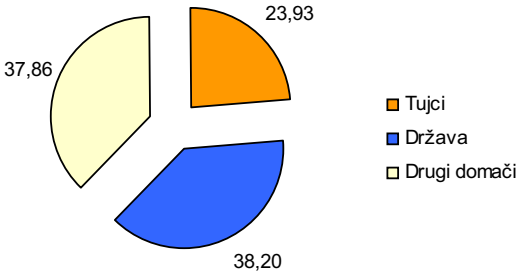

Tržni deleži merjeni z deležem kreditov nebančnemu sektorju po prodaji 39% NLB

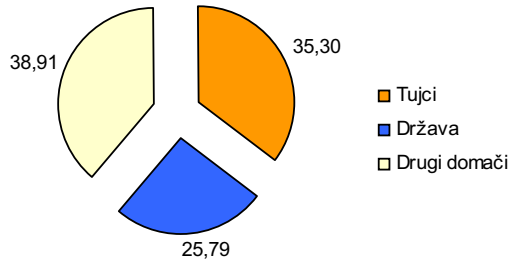

Tržni deleži merjeni z deležem depozitov nebančnega sektorja po stanju 30.06.2002

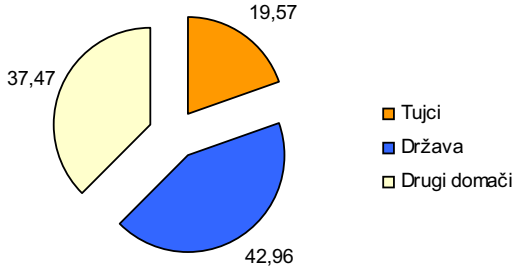

Tržni deleži merjeni z deležem depozitov nebančnega sektorja po prodaji 39% NLB

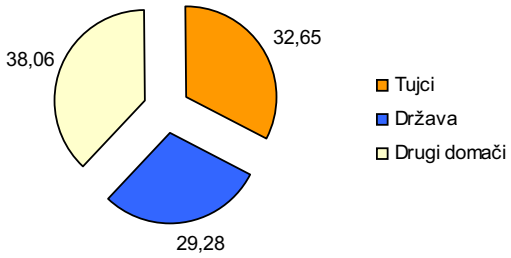

BILANČNE VSOTE IN ZUNAJBILANČNE OBVEZNOSTI BANK IN HRANILNIC

4. Bilančne vsote bank in hranilnic

v mia SIT

Leto	31.12.93	31.12.94	31.12.95	31.12.96	31.12.97	31.12.98	31.12.99	31.12.00	31.12.01
Banke	937,2	1.183,4	1.497,5	1.729,0	2.022,0	2.350,4	2.687,6	3.192,8	3.962,8
Hranilnice	2,1	2,7	4,4	5,1	7,2	9,5	11,0	12,3	15,2

4.a. Stopnje rasti bilančnih vsot bank in hranilnic

v %

Leto	31.12.93	31.12.94	31.12.95	31.12.96	31.12.97	31.12.98	31.12.99	31.12.00	31.12.01
Banke	49,3	26,3	26,5	15,5	16,9	16,2	14,3	18,8	24,1
Hranilnice	-19,2	28,6	63,0	15,9	41,2	31,9	16,2	11,4	23,5

5. Tvegane zunajbilančne obveznosti [1)]

v mia SIT

Leto	31.12.93	31.12.94	31.12.95	31.12.96	31.12.97	31.12.98	31.12.99	31.12.00	31.12.01
Banke	288,7	292,5	347,0	338,9	382,6	503,7	568,5	701,7	820,2
Hranilnice	0,059	0,004	0,027	0,122	0,036	0,093	0,088	0,038	0,062

5.a. Stopnje rasti tveganih zunajbilančnih obveznosti

v %

Leto	31.12.93	31.12.94	31.12.95	31.12.96	31.12.97	31.12.98	31.12.99	31.12.00	31.12.01
Banke		1,3	18,6	-2,3	12,9	31,7	12,9	23,4	16,9
Hranilnice		-93,2	575,0	351,9	-70,5	158,3	-5,5	-56,2	60,0

[1)] Med tvegane zunajbilančne obveznosti štejemo garancije, nepokrite akreditive, avalirane in akceptirane menice, prevzete nepreklicne obveznosti ter vse ostale obveznosti banke, pri katerih lahko nastane obveznost banke za plačilo.

DODATEK 3A

BILANČNE VSOTE IN ZUNAJBILANČNE OBVEZNOSTI BANK IN HRANILNIC

4. Bilančne vsote bank in hranilnic

	v mia SIT
Leto	**30.06.02**
Banke	4.130,3
Hranilnice	17,5

4.a. Stopnje rasti bilančnih vsot bank in hranilnic

	v %
Leto	**30.06.02**
Banke	6,5
Hranilnice	17,8

5. Tvegane zunajbilančne obveznosti [1)]

	v mia SIT
Leto	**30.06.02**
Banke	834,2
Hranilnice	0,080

5.a. Stopnje rasti tveganih zunajbilančnih obveznosti

	v %
Leto	**30.06.02**
Banke	1,7
Hranilnice	29,9

[1)] Med tvegane zunajbilančne obveznosti štejemo garancije, nepokrite akreditive, avalirane in akceptirane menice, prevzete nepreklicne obveznosti ter vse ostale obveznosti banke, pri katerih lahko nastane obveznost banke za plačilo.

KREDITI NEBANČNEMU SEKTORJU IN OBVEZNOSTI DO NEBANČNEGA SEKTORJA BANK IN HRANILNIC

6. Krediti nebančnemu sektorju

v mia SIT

Leto	31.12.93	31.12.94	31.12.95	31.12.96	31.12.97	31.12.98	31.12.99	31.12.00	31.12.01
Banke	347,3	416,4	607,9	725,6	862,4	1.108,8	1.388,4	1.636,6	1.915,7
Hranilnice	1,4	1,9	3,2	4,0	5,2	7,1	8,8	10,8	12,8

6.a. Stopnje rasti kreditov nebančnemu sektorju

v %

Leto	31.12.93	31.12.94	31.12.95	31.12.96	31.12.97	31.12.98	31.12.99	31.12.00	31.12.01
Banke	53,5	19,9	46,0	19,4	18,9	28,6	25,2	17,9	17,1
Hranilnice	-12,5	35,7	68,4	25,0	30,0	36,5	23,8	22,4	19,2

7. Obveznosti do nebančnega sektorja

v mia SIT

Leto	31.12.93	31.12.94	31.12.95	31.12.96	31.12.97	31.12.98	31.12.99	31.12.00	31.12.01
Banke	492,0	712,6	916,6	1.169,4	1.412,2	1.667,7	1.859,0	2.157,5	2.761,7
Hranilnice	1,6	1,7	2,8	3,2	4,6	6,0	7,7	9,5	11,0

7.a. Stopnje rasti obveznosti do nebančnega sektorja

v %

Leto	31.12.93	31.12.94	31.12.95	31.12.96	31.12.97	31.12.98	31.12.99	31.12.00	31.12.01
Banke	64,1	44,8	28,6	27,6	20,8	18,1	11,5	16,1	28,0
Hranilnice	-27,3	6,3	64,7	14,3	43,8	30,4	28,5	23,6	15,4

DODATEK 4A

KREDITI NEBANČNEMU SEKTORJU IN OBVEZNOSTI DO NEBANČNEGA SEKTORJA BANK IN HRANILNIC

6. Krediti nebančnemu sektorju

	v mia SIT
Leto	**30.06.02**
Banke	2.014,0
Hranilnice	13,7

6.a. Stopnje rasti kreditov nebančnemu sektorju

	v %
Leto	**30.06.02**
Banke	5,2
Hranilnice	6,7

7. Obveznosti do nebančnega sektorja

	v mia SIT
Leto	**30.06.02**
Banke	2.918,7
Hranilnice	13,7

7.a. Stopnje rasti obveznosti do nebančnega sektorja

	v %
Leto	**30.06.02**
Banke	5,7
Hranilnice	24,8

DODATEK 5

BILANČNE VSOTE IN TRŽNI DELEŽI, MERJENI Z BILANČNO VSOTO

	Banke	Bilančne vsote (v mio SIT)					Tržni delež (v %)				
		31.12.1997	31.12.1998	31.12.1999	31.12.2000	31.12.2001	31.12.1997	31.12.1998	31.12.1999	31.12.2000	31.12.2001
1	Nova Ljubljanska banka d.d. Ljubljana	549.225	648.595	752.343	918.828	1.382.308	27,2	27,6	28,0	28,8	34,9
2	Nova Kreditna banka d.d. Maribor	237.654	285.029	321.813	368.109	463.093	11,8	12,1	12,0	11,5	11,7
3	SKB d.d. Ljubljana	241.010	281.184	307.637	323.353	389.061	11,9	12,0	11,4	10,1	9,8
4	Abanka d.d. Ljubljana	103.055	123.151	149.301	188.133	255.606	5,1	5,2	5,6	5,9	6,5
5	Banka Koper d.d. Koper	120.299	137.190	167.905	198.310	243.961	5,9	5,8	6,2	6,2	6,2
6	Banka Celje d.d. Celje	109.246	135.094	155.712	185.182	226.470	5,4	5,7	5,8	5,8	5,7
7	Gorenjska banka d.d. Kranj	90.706	108.041	130.310	159.137	206.840	4,5	4,6	4,8	5,0	5,2
8	Bank Austria Creditanstalt d.d. Ljubljana	49.808	83.379	83.633	95.367	128.492	2,5	3,5	3,1	3,0	3,2
9	Poštna banka Slovenije d.d. Maribor	24.927	37.500	47.811	58.884	74.521	1,2	1,6	1,8	1,8	1,9
10	Krekova banka d.d. Maribor	40.092	50.868	57.811	66.305	77.194	2,0	2,2	2,2	2,1	1,9
11	Probanka d.d. Maribor	29.434	34.204	40.982	48.135	63.823	1,5	1,5	1,5	1,5	1,6
12	Banka VIPA d.d. Nova Gorica	43.378	49.446	54.114	60.683	69.622	2,1	2,1	2,0	1,9	1,8
13	Banka Domžale d.d. Domžale, Bs NLB	27.852	32.967	38.023	45.693	61.693	1,4	1,4	1,4	1,4	1,6
14	Koroška banka d.d. Sl. Gradec, Bs NLB	29.351	33.493	38.013	46.370	55.492	1,5	1,4	1,4	1,5	1,4
15	SZKB d.d. Ljubljana	29.263	36.930	41.552	49.407	57.990	1,4	1,6	1,5	1,5	1,5
16	Hypo Alpe-Adria-Bank d.d. Ljubljana			10.392	23.487	37.745	0,0	0,0	0,4	0,7	1,0
17	Banka Zasavje d.d. Trbovlje, Bs NLB	19.921	26.157	25.976	30.258	36.848	1,0	1,1	1,0	0,9	0,9
18	Factor banka d.d. Ljubljana	13.450	14.913	17.490	25.167	33.010	0,7	0,6	0,7	0,8	0,8
19	Volksbank-Ljudska banka d.d. Ljubljana	17.149	19.730	24.311	31.748	39.371	0,8	0,8	0,9	1,0	1,0
20	S I B d.d. Ljubljana	20.137	21.249	24.595	30.054	38.613	1,0	0,9	0,9	0,9	1,0
21	Kaerntner Sparkasse, podružnica v Sloveniji			1.254	10.063	21.068	0,0		0,0	0,3	0,5
22	Dolenjska banka d.d. Novo mesto	64.675	77.476	87.574	101.129		3,2	3,3	3,3	3,2	
23	Pomurska banka d.d. M. Sobota, Bs NLB	51.426	55.936	62.138	74.052		2,5	2,4	2,3	2,3	
24	Banka Velenje d.d. Velenje, Bs NLB	27.505	32.395	37.343	41.710		1,4	1,4	1,4	1,3	
25	Banka Societe Generale d.d. Ljubljana	10.649	11.205	9.568	13.228		0,5	0,5	0,4	0,4	
26	Banka Creditanstalt d.d. Ljubljana	31.232					1,5				
27	M banka d.d. Ljubljana, Bs Banke Koper	13.501	14.227				0,7	0,6			
28	UBK banka d.d. Ljubljana, Bs SKB	12.511					0,6				
29	Hmezad banka d.d. Žalec, Bs Banke Celje	11.481					0,6				
30	Hipotekarna banka d.d. Brežice	3.099					0,2				
	Skupaj	**2.022.036**	**2.350.359**	**2.687.600**	**3.192.792**	**3.962.822**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**

DODATEK 5A

BILANČNE VSOTE IN TRŽNI DELEŽI, MERJENI Z BILANČNO VSOTO na dan 30.06.2002

v mio SIT, v %

	Banke	Bilančne vsote	Tržni delež
		30.06.2002	**30.06.2002**
1	Nova Ljubljanska banka d.d. Ljubljana[1)]	1.407.252	34,1
2	Nova Kreditna banka d.d. Maribor	463.577	11,2
3	SKB d.d. Ljubljana	351.156	8,5
4	Abanka d.d. Ljubljana	290.178	7,0
5	Banka Koper d.d. Koper	265.672	6,4
6	Banka Celje d.d. Celje	252.536	6,1
7	Gorenjska banka d.d. Kranj	207.599	5,0
8	Bank Austria Creditanstalt d.d. Ljubljana	169.624	4,1
9	Poštna banka Slovenije d.d. Maribor	86.666	2,1
10	Krekova banka d.d. Maribor [2)]	82.150	2,0
11	Probanka d.d. Maribor	75.633	1,8
12	Banka VIPA d.d. Nova Gorica	70.123	1,7
13	Banka Domžale d.d. Domžale, Bs NLB	64.742	1,6
14	Koroška banka d.d. Sl. Gradec, Bs NLB	58.133	1,4
15	SZKB d.d. Ljubljana	56.845	1,4
16	Hypo Alpe-Adria-Bank d.d. Ljubljana	50.884	1,2
17	Banka Zasavje d.d. Trbovlje, Bs NLB	40.194	1,0
18	Factor banka d.d. Ljubljana	39.568	1,0
19	Volksbank-Ljudska banka d.d. Ljubljana	37.518	0,9
20	S I B d.d. Ljubljana	33.467	0,8
21	Kaerntner Sparkasse, podružnica v Sloveniji	26.821	0,6
	Skupaj	**4.130.337**	**100,0**

1) Podružnica NLB v Italiji ni vključena.
2) V sodnem registru z dne 11.07.2002 je vpisana sprememba Raiffeisen Krekova banka d.d.

DODATEK 5B

BILANČNE VSOTE IN TRŽNI DELEŽI, MERJENI Z BILANČNO VSOTO na dan 30.06.2002

Zap. št.	HRANILNICE	Bilančna vsota v tisoč SIT	Tržni delež v %
1	Delavska hranilnica d.d.	8.140.209	46,40
2	Hranilnica LON d.d Kranj	6.731.984	38,37
3.	LLT hranilnica Murska Sobota	2.670.919	15,22
	S K U P A J	**17.543.112**	**100,00**

	HRANILNO KREDITNE SLUŽBE		
1	Zveza HKS Slovenije Ljubljana	25.151.257	45,10
2	HKS Vipava	3.625.188	6,50
3	HKS Panonka Murska Sobota	2.233.957	4,01
4	HKS Sežana	2.157.412	3,87
5	HKS Sicura	2.070.454	3,71
6	HKS Šoštanj	1.870.579	3,35
7	HKS KZ Savinjska dolina Žalec	1.715.641	3,08
8	HKS Soča Nova Gorica	1.564.706	2,81
9	HKS Tolmin	1.472.521	2,64
10	Zgornjesavinjska HKS Mozirje	1.281.320	2,30
11	HKS Ptuj	1.179.547	2,12
12	HKS Domžale	1.073.524	1,92
13	HKS Trebnje	1.012.954	1,82
14	Zadružna HKS Ljubljana	974.436	1,75
15	Zadružna HKS Lenart	894.599	1,60
16	HKS Gornja Radgona	873.799	1,57
17	Zasavska HKS	844.121	1,51
18	HKS kmet. in gozd. Vrhnika	643.293	1,15
19	HKS Koper	541.582	0,97
20	HKS Cerklje	525.936	0,94
21	HKS Medvode	512.535	0,92
22	ZHKS Ljutomer-Križevci	456.117	0,82
23	HKS Mladika Ljubljana	450.339	0,81
24	Zadružna HKS Slovenska Bistrica	356.210	0,64
25	HKS združ. perut. Primorske Pivka	320.870	0,58
26	ZHKS Velike Lašče	279.561	0,50
27	HKS Lendava	275.464	0,49
28	Zadružna HKS Črnomelj	269.877	0,48
29	HKS Laško	261.232	0,47
30	HKS Metlika	246.503	0,44
31	HKS Vino Bizeljsko Brežice	148.629	0,27
32	HKS Dole pri Litiji	121.064	0,22
33	HKS Ljutomerčan Ljutomer	92.097	0,17
34	HKS Ivančna Gorica	89.186	0,16
35	Zadružna HKS Lovrenc	80.303	0,14
36	HKS Kapela Radenci	63.520	0,11
37	HKS Vigred Mengeš	37.552	0,07
	S K U P A J	**55.767.885**	**100,00**

BILANCA STANJA

v mio SIT

Zap. štev.	Oznaka bil. post.		VSEBINA	31.12.1994	31.12.1995	31.12.1996	31.12.1997	31.12.1998	31.12.1999	31.12.2000	31.12.2001
1.	A.	I.	Denar v blagajni in stanje na računih pri CB	39.602	58.786	58.475	73.888	84.696	88.761	98.631	206.225
2.	A.	II.	Državne obvez. in drugi vred. pap., za reesk. pri CB	0	0	0	0	0	0	0	0
3.	A.	III.	Krediti bankam	248.059	253.566	309.936	214.874	227.331	252.615	364.388	396.245
4.	A.	IV.	Krediti strankam, ki niso banke	417.233	607.884	725.610	862.406	1.108.798	1.388.440	1.636.557	1.915.748
5.	A.	V.	Investicijski vrednostni papirji	316.257	387.411	449.161	628.059	615.876	584.586	638.610	835.581
6.	A.	VI.	Tržni vrednostni papirji	20.686	27.293	29.436	61.563	98.690	124.036	154.570	273.735
7.	A.	VII.	Naložbe v kapital neodvisnih strank	16.400	16.082	15.996	15.650	16.173	25.096	26.974	23.144
8.	A.	VIII.	Naložbe v kapital odvisnih strank	6.727	10.022	11.499	16.168	31.479	34.743	39.620	45.623
9.	A.	IX.	Neopredmetena dolgoročna sredstva	974	1.350	2.311	3.625	5.011	8.912	11.022	18.228
10.	A.	X.	Opredmetena osnovna sredstva	49.403	56.748	60.877	73.223	77.863	92.606	105.721	113.090
11.	A.	XI.	Vpisani, a ne vplačani kapital	1.262	0	0	0	0	0	0	0
12.	A.	XII.	Lastne delnice	5.235	3.486	3.231	2.421	2.026	2.195	1.961	916
13.	A.	XIII.	Druga sredstva	55.997	65.063	53.266	56.529	67.979	70.809	94.034	109.046
14.	A.	XIV.	Nevračunani stroški in nezaračunani prihodki	5.587	9.854	9.287	13.629	14.437	14.802	20.705	25.241
			SKUPAJ SREDSTVA	**1.183.423**	**1.497.544**	**1.729.083**	**2.022.037**	**2.350.359**	**2.687.600**	**3.192.792**	**3.962.822**
15.	P.	I.	Obveznosti do bank	205.836	236.602	213.852	204.084	223.738	309.002	399.712	455.102
16.	P.	II.	Obveznosti do strank, ki niso banke	712.624	916.608	1.169.449	1.412.196	1.667.695	1.859.009	2.157.509	2.761.651
17.	P.	III.	Obveznosti iz izdanih vred. pap. in potrdila o vlogah	20.782	45.066	37.082	52.418	57.649	44.755	69.405	110.996
18.	P.	IV.	Druge obveznosti	16.871	24.316	18.726	22.827	22.595	24.025	32.892	44.195
19.	P.	V.	Vnaprej vračunani stroški in neobračunani prihodki	55.098	65.402	56.920	66.547	79.958	91.937	113.198	137.058
20.	P.	VI.	Dolgoročne rezervacije za obveznosti in stroške	30.172	32.905	35.518	36.218	42.443	49.258	57.557	64.046
21.	P.	VII.	Rezervacije za splošna bančna tveganja	0	0	0	0	0	4.502	7.644	13.860
22.	P.	VIII.	Podrejene obveznosti	0	0	0	0	0	25.831	39.264	36.224
23.	P.	IX.	Vpisani kapital	48.963	56.695	56.789	60.385	54.925	58.765	74.315	74.961
24.	P.	X.	Vplaćani presežek kapitala	6.696	10.094	8.420	7.720	7.681	9.029	5.447	34.274
25.	P.	XI.	Rezerve	67.363	68.129	72.891	77.512	94.882	98.490	96.557	96.347
26.	P.	XII.	Revalorizacijski popravek kapitala	18.596	31.203	44.580	62.338	76.154	92.633	108.387	116.665
27.	P.	XIII.	Preneseni čisti dobiček ali izguba prejšnjih let	65	-447	1.127	4.393	6.578	10.292	10.953	17.628
28.	P.	XIV.	Čisti dobiček ali izguba poslovnega leta	358	10.971	13.729	15.398	16.061	10.073	19.951	-184
			SKUPAJ OBVEZNOSTI	**1.183.423**	**1.497.544**	**1.729.083**	**2.022.037**	**2.350.359**	**2.687.600**	**3.192.792**	**3.962.822**
29.	B.		ZUNAJBILANČNE OBVEZNOSTI (od B.1. do B.3.)	402.723	509.513	489.456	615.597	758.145	942.196	1.190.458	1.574.305
			Bilančna vsota - letno povprečje [1)]	1.060.858	1.324.570	1.640.467	1.879.618	2.184.297	2.541.098	2.953.787	3.539.595
			Število bank	33	31	29	28	24	25	25	21

DODATEK 6A

BILANCA STANJA BANK IN STRUKTURA

v mio SIT, v %

Zap. štev.	Oznaka bil. post.		VSEBINA	30.06.2002 znesek	30.06.2002 struktura
1.	A.	I.	Denar v blagajni in stanje na računih pri CB	145.473	3,5
2.	A.	II.	Državne obvez. in drugi vred. pap., za reesk. pri CB	0	0,0
3.	A.	III.	Krediti bankam	339.567	8,2
4.	A.	IV.	Krediti strankam, ki niso banke	2.013.958	48,8
5.	A.	V.	Dolžniški vrednostni papirji, ki niso namenjeni trgovanju	1.083.955	26,2
6.	A.	VI.	Vrednostni papirji, namenjeni trgovanju	249.648	6,0
7.	A.	VII.	Dolgoročne naložbe v kapital strank v skupini	54.360	1,3
8.	A.	VIII.	Dolgoročne naložbe v kapital drugih strank	15.059	0,4
9.	A.	IX.	Neopredmetena dolgoročna sredstva	19.951	0,5
10.	A.	X.	Opredmetena osnovna sredstva	110.225	2,7
11.	A.	XI.	Lastni deleži	1.245	0,0
12.	A.	XII.	Vpisani nevplačani kapital	0	0,0
13.	A.	XIII.	Druga sredstva	67.610	1,6
14.	A.	XIV.	Usredstvene (aktivne) časovne razmejitve	29.287	0,7
			SKUPAJ SREDSTVA	**4.130.337**	**100,0**
15.	P.	I.	Dolgovi do bank	494.003	12,0
16.	P.	II.	Dolgovi do strank, ki niso banke	2.918.653	70,7
17.	P.	III.	Dolžniški vrednostni papirji	110.370	2,7
18.	P.	IV.	Drugi dolgovi	66.073	1,6
19.	P.	V.	Udolgovane (pasivne) časovne razmejitve	73.865	1,8
20.	P.	VI.	Dolgoročne rezervacije za obveznosti in stroške	68.188	1,7
21.	P.	VII.	Rezervacije za splošna bančna tveganja	15.572	0,4
22.	P.	VIII.	Podrejene obveznosti	38.397	0,9
23.	P.	IX.	Vpisani kapital	75.791	1,8
24.	P.	X.	Kapitalske rezerve	40.598	1,0
25.	P.	XI.	Rezerve iz dobička	182.738	4,4
26.	P.	XII.	Prevrednotovalni popravki kapitala	57.084	1,4
27.	P.	XIII.	Preneseni čisti poslovni izid (čisti dobiček/izguba iz prejšnjih let)	-13.345	-0,3
28.	P.	XIV.	Čisti poslovni izid (čisti dobiček/čista izguba) poslovnega leta	2.351	0,1
			SKUPAJ OBVEZNOSTI	**4.130.337**	**100,0**
29.	B.		ZUNAJBILANČNE OBVEZNOSTI (od B.1. do B.4.)	3.007.168	72,8
			Bilančna vsota - letno povprečje [1]	4.023.603	
			Število bank	21	

[1] Izračunana kot povprečje stanj konec meseca

STRUKTURA BILANCE STANJA BANK

% od bilančne vsote konec meseca

Zap. štev.	Oznaka bil. post.		VSEBINA	31.12.1994	31.12.1995	31.12.1996	31.12.1997	31.12.1998	31.12.1999	31.12.2000	31.12.2001
1.	A.	I.	Denar v blagajni in stanje na ra unih pri CB	3,3	3,9	3,4	3,7	3,6	3,3	3,1	5,2
2.	A.	II.	Dr avne obvez. in drugi vred. pap., za reesk. pri CB	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.	A.	III.	Krediti bankam	21,0	16,9	17,9	10,6	9,7	9,4	11,4	10,0
4.	A.	IV.	Krediti strankam, ki niso banke	35,3	40,6	42,0	42,7	47,2	51,7	51,3	48,3
5.	A.	V.	Investicijski vrednostni papirji	26,7	25,9	26,0	31,1	26,2	21,8	20,0	21,1
6.	A.	VI.	Tr ni vrednostni papirji	1,7	1,8	1,7	3,0	4,2	4,6	4,8	6,9
7.	A.	VII.	Nalo be v kapital neodvisnih strank	1,4	1,1	0,9	0,8	0,7	0,9	0,8	0,6
8.	A.	VIII.	Nalo be v kapital odvisnih strank	0,6	0,7	0,7	0,8	1,3	1,3	1,2	1,2
9.	A.	IX.	Neopredmetena dolgoro na sredstva	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,3	0,3	0,5
10.	A.	X.	Opredmetena osnovna sredstva	4,2	3,8	3,5	3,6	3,3	3,4	3,3	2,9
11.	A.	XI.	Vpisani, a ne vplačani kapital	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
12.	A.	XII.	Lastne delnice	0,4	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
13.	A.	XIII.	Druga sredstva	4,7	4,3	3,1	2,8	2,9	2,6	2,9	2,8
14.	A.	XIV.	Nevračunani stroški in nezaračunani prihodki	0,5	0,7	0,5	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6
			SKUPAJ SREDSTVA	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
15.	P.	I.	Obveznosti do bank	17,4	15,8	12,4	10,1	9,5	11,5	12,5	11,5
16.	P.	II.	Obveznosti do strank, ki niso banke	60,2	61,2	67,6	69,8	71,0	69,2	67,6	69,7
17.	P.	III.	Obveznosti iz izdanih vred. pap. in potrdila o vlogah	1,8	3,0	2,1	2,6	2,5	1,7	2,2	2,8
18.	P.	IV.	Druge obveznosti	1,4	1,6	1,1	1,1	1,0	0,9	1,0	1,1
19.	P.	V.	Vnaprej vračunani stroški in neobračunani prihodki	4,7	4,4	3,3	3,3	3,4	3,4	3,5	3,5
20.	P.	VI.	Dolgoročne rezervacije za obveznosti in stroške	2,5	2,2	2,1	1,8	1,8	1,8	1,8	1,6
21.	P.	VII.	Rezervacije za splošna bančna tveganja	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	0,3
22.	P.	VIII.	Podrejene obveznosti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,2	0,9
23.	P.	IX.	Vpisani kapital	4,1	3,8	3,3	3,0	2,3	2,2	2,3	1,9
24.	P.	X.	Vplačani presežek kapitala	0,6	0,7	0,5	0,4	0,3	0,3	0,2	0,9
25.	P.	XI.	Rezerve	5,7	4,5	4,2	3,8	4,0	3,7	3,0	2,4
26.	P.	XII.	Revalorizacijski popravek kapitala	1,6	2,1	2,6	3,1	3,2	3,4	3,4	2,9
27.	P.	XIII.	Preneseni čisti dobiček ali izguba prejšnjih let	0,0	0,0	0,1	0,2	0,3	0,4	0,3	0,4
28.	P.	XIV.	Čisti dobiček ali izguba poslovnega leta	0,0	0,7	0,8	0,8	0,7	0,4	0,6	0,0
			SKUPAJ OBVEZNOSTI	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
29.	B.		ZUNAJBILANČNE OBVEZNOSTI (od B.1. do B.3.)	34,0	34,0	28,3	30,4	32,3	35,1	37,3	39,7

IZKAZ USPEHA BANK

v mio SIT

		1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
1.	Obrestni prihodki	136.038	242.324	266.484	293.258	280.785	300.353	434.505	417.902
2.	Obrestni odhodki	101.244	183.615	183.790	208.746	190.632	205.583	311.207	300.735
3.	Neto obresti	34.794	58.709	82.694	84.512	90.153	94.770	123.298	117.167
4.	Neto ostalo	9.284	14.291	9.430	16.926	20.437	26.173	32.733	37.429
	- neto provizije	11.695	19.736	23.627	26.923	30.206	33.726	37.858	41.523
	- neto finančni posli	7.194	8.386	-886	7.462	6.691	9.541	13.355	19.096
	- ostalo[1)]	-9.605	-13.832	-13.310	-17.460	-16.460	-17.094	-18.480	-23.190
5.	Bruto prihodki (3+4)	44.078	73.000	92.124	101.438	110.590	120.944	156.032	154.597
6.	Splošni upravni stroški	28.151	42.280	50.293	58.111	65.808	74.408	86.228	94.367
	- stroški dela	1.921	26.911	31.843	35.361	38.343	43.701	49.085	53.510
7.	Neto prihodki (5-6)	15.927	30.720	41.831	43.327	44.782	46.536	69.804	60.230
8.	Neto rezervacije in neto odpisi	-11.253	-16.962	-23.489	-22.240	-18.806	-26.401	-37.233	-44.783
9.	Dobiček pred obdavčitvijo (7-8)	4.673	13.759	18.342	21.087	25.976	20.134	32.571	15.447
10.	Davek	243	1.487	2.550	5.747	9.915	10.085	12.620	13.521
11.	Dobiček po obdavčitvi (9-10)	4.430	12.271	15.792	15.340	16.061	10.049	19.951	1.926

1) Drugi prihodki od poslovanja + Izredni prihodki - Amortizacija - Drugi odhodki poslovanja - Revalorizacija kapitala, osnovnih sredstev in kap. naložb - Izredni odhodki

DODATEK 8A

IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA BANK

v mio SIT, v %

		1 - 6/2001		1 - 6/2002	
		znesek	v % od povp. bilančne vsote	znesek	v % od povp. bilančne vsote
1.	Obrestni prihodki	156.755	4,8	169.437	4,2
2.	Obrestni odhodki	94.727	2,9	99.850	2,5
3.	Neto obresti	62.028	1,9	69.587	1,7
4.	Neto ostalo	14.832	0,4	24.828	0,6
	- neto opravnine (provizije)	21.213	0,6	23.856	0,6
	- neto finančni posli	8.002	0,2	8.291	0,2
	- ostalo[1)]	-14.383	-0,4	-7.320	-0,2
5.	Bruto prihodki (3+4)	76.860	2,3	94.415	2,3
6.	Splošni upravni stroški	45.964	1,4	53.196	1,3
	- stroški dela	26.532	0,8	30.737	0,8
7.	Neto prihodki (5-6)	30.896	0,9	41.220	1,0
8.	Neto rezervacije in neto odpisi	-11.634	-0,4	-11.485	-0,3
9.	Poslovni izid pred obdavčitvijo (7-8)	19.262	0,6	29.735	0,7

1) Drugi poslovni prihodki + Izredni prihodki - Amortizacija - Drugi poslovni odhodki - Izredni odhodki

DODATEK 9

STRUKTURA IZKAZA USPEHA BANK

v % od povprečne bilančne vsote

		1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
1.	Obrestni prihodki	12,8	18,3	16,2	15,6	12,9	11,8	14,7	11,8
2.	Obrestni odhodki	9,5	13,9	11,2	11,1	8,7	8,1	10,5	8,5
3.	Neto obresti	3,3	4,4	5,0	4,5	4,1	3,7	4,2	3,3
4.	Neto ostalo	0,9	1,1	0,6	0,9	0,9	1,0	1,1	1,1
	- neto provizije	1,1	1,5	1,4	1,4	1,4	1,3	1,3	1,2
	- neto finančni posli	0,7	0,6	-0,1	0,4	0,3	0,4	0,5	0,5
	- ostalo	-0,9	-1,0	-0,8	-0,9	-0,8	-0,7	-0,6	-0,7
5.	Bruto prihodki (3+4)	4,2	5,5	5,6	5,4	5,1	4,8	5,3	4,4
6.	Splošni upravni stroški	2,7	3,2	3,1	3,1	3,0	2,9	2,9	2,7
	- stroški dela	0,2	2,0	1,9	1,9	1,8	1,7	1,7	1,5
7.	Neto prihodki (5-6)	1,5	2,3	2,5	2,3	2,1	1,8	2,4	1,7
8.	Neto rezervacije in neto odpisi	-1,1	-1,3	-1,4	-1,2	-0,9	-1,0	-1,3	-1,3
9.	Dobiček pred obdavčitvijo (7-8)	0,4	1,0	1,1	1,1	1,2	0,8	1,1	0,4
10.	Davek	0,0	0,1	0,2	0,3	0,5	0,4	0,4	0,4
11.	Dobiček po obdavčitvi (9-10)	0,4	0,9	1,0	0,8	0,7	0,4	0,7	0,1

DODATEK 10

POSTAVKE IZKAZA USPEHA BANK V PRIHODKIH BANK

v %

		1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
	% od bruto prihodkov								
1.	Neto obresti	78,9	80,4	89,8	83,3	81,5	78,4	79,0	75,8
2.	Neto neobrestno ostalo	21,1	19,6	10,2	16,7	18,5	21,6	21,0	24,2
	- neto provizije	26,5	27,0	25,6	26,5	27,3	27,9	24,3	26,9
	- neto finančni posli	16,3	11,5	-1,0	7,4	6,1	7,9	8,6	12,4
	- ostalo	-21,8	-18,9	-14,4	-17,2	-14,9	-14,1	-11,8	-15,0
3.	Splošni upravni stroški	63,9	57,9	54,6	57,3	59,5	61,5	55,3	61,0
	- stroški dela	4,4	36,9	34,6	34,9	34,7	36,1	31,5	34,6
4.	Neto prihodki [1)]	36,1	42,1	45,4	42,7	40,5	38,5	44,7	39,0
5.	Neto rezervacije in neto odpisi	-25,5	-23,2	-25,5	-21,9	-17,0	-21,8	-23,9	-29,0
6.	Dobiček pred obdavčitvijo	10,6	18,8	19,9	20,8	23,5	16,6	20,9	10,0
7.	Davek	0,6	2,0	2,8	5,7	9,0	8,3	8,1	8,7
8.	Dobiček po obdavčitvi	10,1	16,8	17,1	15,1	14,5	8,3	12,8	1,2
	% od neto prihodkov								
1.	Neto rezervacije in neto odpisi	-70,7	-55,2	-56,2	-51,3	-42,0	-56,7	-53,3	-74,4
2.	Dobiček pred obdavčitvijo	29,3	44,8	43,8	48,7	58,0	43,3	46,7	25,6
3.	Davek na dobiček	1,5	4,8	6,1	13,3	22,1	21,7	18,1	22,4
4.	Dobiček po obdavčitvi	27,8	39,9	37,8	35,4	35,9	21,6	28,6	3,2

[1)] Bruto prihodki - Splošni upravni stroški

POSTAVKE IZKAZA POSLOVNEGA IZIDA BANK V PRIHODKIH BANK

		1. - 6/2002
	% od bruto prihodkov	
1.	Neto obresti	73,7
2.	Neto neobrestno ostalo	26,3
	- neto provizije	25,3
	- neto finančni posli	8,8
	- ostalo	-7,8
3.	Splošni upravni stroški	56,3
	- stroški dela	32,6
4.	Neto prihodki [1)]	43,7
5.	Neto rezervacije in neto odpisi	-12,2
6.	Dobiček pred obdavčitvijo	31,5
7.	Davek	
8.	Dobiček po obdavčitvi	
	% od neto prihodkov	
1.	Neto rezervacije in neto odpisi	-27,9
2.	Dobiček pred obdavčitvijo	72,1
3.	Davek na dobiček	0,0
4.	Dobiček po obdavčitvi	0,0

[1)] Bruto prihodki - Splošni upravni stroški

DODATEK 11

NEKATERI KAZALCI ZA BANKE

v %

				31.12.1994	31.12.1995	31.12.1996	31.12.1997	31.12.1998	31.12.1999	31.12.2000	31.12.2001
I.	Količnik kapitalske ustreznosti	1.	Kapital / Tveganju prilagojena aktiva	20,5	21,5	19,7	19,0	16,0	14,0	13,5	11,9
		2.	Temeljni kapital / Tveganju prilagojena aktiva	17,8	19,5	18,2	17,6	15,6	14,0	12,6	11,3
II.	Kvaliteta aktive	1.	Popravki vrednosti / Dvomljive in sporne bilančne	49,3	47,7	54,8	55,6	51,5		44,3	44,1
		2.	Dvomljive in sporne bilančne terjatve / Bruto aktiva	12,0	11,0	10,3	9,4	10,9	11,6	13,1	13,4
III.	Profitabilnost	1.	Neto obrestna marža [1)]	3,7	4,9	5,6	4,9	4,5	4,0	4,5	3,6
		2.	Bruto dobiček na aktivo	0,4	1,0	1,1	1,1	1,2	0,8	1,1	0,4
		3.	Bruto dobiček na kapital	4,0	9,2	10,3	10,3	11,3	7,8	11,3	4,8
		4.	Neto odpisi, popravki in rezervacije / Neto dohodek	70,7	55,2	56,2	51,3	42,0	56,7	53,3	74,4
IV.	Likvidnost	1.	Povprečna likvidna sredstva / Povprečni vpogledni viri sredstev	21,5	21,7	17,7	23,4	26,8	25,9	23,6	27,9
		2.	Povprečni vpogledni viri sredstev / Povprečna skupaj pasiva brez kapitala	27,7	28,6	28,8	28,7	27,1	28,1	27,1	25,3
V.	Stroški poslovanja	1.	Stroški dela / Povprečna skupaj aktiva	1,7	2,0	1,9	1,9	1,8	1,7	1,7	1,5
		2.	Neto neobrestni prihodki / Operativni stroški	42,2	44,2	29,7	39,4	41,2	44,8	46,5	48,9

[1)] Neto obrestna marža je izračunana kot razmerje med neto obrestmi in povprečno bruto obrestonosno aktivo.

NEKATERI KAZALCI ZA BANKE

v %

				30.06.2002
I.	Količnik kapitalske ustreznos	1.	Kapital / Tveganju prilagojena aktiva	11,4
		2.	Temeljni kapital / Tveganju prilagojena aktiva	10,8
II.	Kvaliteta aktive	1.	Popravki vrednosti / Dvomljive in sporne bilančne terjatve	40,1
		2.	Dvomljive in sporne bilančne terjatve / Bruto aktiva	12,9
III.	Profitabilnost	1.	Neto obrestna marža [1)]	3,7
		2.	Bruto dobiček na aktivo	1,5
		3.	Bruto dobiček na kapital	18,4
		4.	Neto odpisi, popravki in rezervacije / Neto dohodek	27,9
IV.	Likvidnost	1.	Povprečna likvidna sredstva / Povprečni vpogledni viri sredstev	33,4
		2.	Povprečni vpogledni viri sredstev / Povprečna skupaj pasiva brez kapitala	26,3
V.	Stroški poslovanja	1.	Stroški dela / Povprečna skupaj aktiva	1,6
		2.	Neto neobrestni prihodki / Operativni stroški	54,8

[1)] Neto obrestna marža je izračunana kot razmerje med neto obrestmi in povprečno bruto obrestonosno aktivo.

DODATEK 12

NEDONOSNA IN SLABA BILANČNA IN ZUNAJBILANČNA AKTIVA BANK

Nedonosna bilančna in zunajbilančna aktiva

Vse banke	31.12.94	31.12.95	31.12.96	31.12.97	31.12.98	31.12.99	31.12.00	31.12.01
Nedonosna bil. aktiva[1)] (v mio SIT)	91.638	80.169	104.118	107.969	126.651	141.702	170.741	212.896
Nedonosna bil. aktiva / Skupna bil. aktiva	8,1%	5,8%	6,4%	5,6%	5,7%	5,6%	5,6%	5,8%
Nedonosna bil. in zunajbil. aktiva[2)] (v mio SIT)	115.837	101.603	124.386	126.240	147.514	161.428	194.177	243.309
Nedonosna bil. in zunajbil. aktiva / Skupna bil. in zunajbil. aktiva	8,2%	5,8%	6,2%	5,5%	5,4%	5,2%	5,2%	5,4%

Slaba bilančna in zunajbilančna aktiva

Vse banke	31.12.94	31.12.95	31.12.96	31.12.97	31.12.98	31.12.99	31.12.00	31.12.01
Slaba bil. aktiva[3)] (v mio SIT)	62.026	55.402	64.315	64.120	81.545	88.227	104.874	135.008
Slaba bil. aktiva / Skupna bil. aktiva	5,5%	4,0%	4,0%	3,3%	3,7%	3,5%	3,5%	3,7%
Slaba bil. in zunajbil. aktiva[4)] (v mio SIT)	80.723	68.560	76.921	73.246	91.179	98.306	117.034	150.653
Slaba bil. in zunajbil. aktiva / Skupna bil. in zunajbil. aktiva	5,7%	3,9%	3,8%	3,2%	3,3%	3,2%	3,1%	3,3%

1) Nedonosna bilančna aktiva je definirana kot vse bilančne postavke razvrščene v skupine C, D in E.

2) Nedonosna bilančna in zunajbilančna aktiva je definirana kot vse bilančne in zunajbilančne postavke razvrščene v skupine C, D in E.

3) Slaba bilančna aktiva je definirana kot vse bilančne postavke razvrščene v skupini D in E.

4) Slaba bilančna in zunajbilančna aktiva je definirana kot vse bilančne in zunajbilančne postavke razvrščene v skupini D in E.

NEDONOSNA IN SLABA BILANČNA IN ZUNAJBILANČNA AKTIVA BANK

Nedonosna bilančna in zunajbilančna aktiva

Vse banke	30.06.02
Nedonosna bil. aktiva[1)] (v mio SIT)	196.778
Nedonosna bil. aktiva / Skupna bil. aktiva	7,6%
Nedonosna bil. in zunajbil. aktiva[2)] (v mio SIT)	225.145
Nedonosna bil. in zunajbil. aktiva / Skupna bil. in zunajbil. aktiva	6,6%

Slaba bilančna in zunajbilančna aktiva

Vse banke	30.06.02
Slaba bil. aktiva[3)] (v mio SIT)	117.179
Slaba bil. aktiva / Skupna bil. aktiva	4,5%
Slaba bil. in zunajbil. aktiva[4)] (v mio SIT)	129.473
Slaba bil. in zunajbil. aktiva / Skupna bil. in zunajbil. aktiva	3,8%

1) Nedonosna bilančna aktiva je definirana kot vse bilančne postavke razvrščene v skupine C, D in E.

2) Nedonosna bilančna in zunajbilančna aktiva je definirana kot vse bilančne in zunajbilančne postavke razvrščene v skupine C, D in E.

3) Slaba bilančna aktiva je definirana kot vse bilančne postavke razvrščene v skupini D in E.

4) Slaba bilančna in zunajbilančna aktiva je definirana kot vse bilančne in zunajbilančne postavke razvrščene v skupini D in E.

STRUKTURA BRUTO SKUPNE IZPOSTAVLJENOSTI (BILANČNE IN ZUNAJBILANČNE) PO DEJAVNOSTIH

v mio SIT

DEJAVNOST	31.12.1994	%	31.12.1995	%	31.12.1996	%	31.12.1997	%	31.12.1998	%	31.12.1999	%	31.12.2000	%	31.12.2001	%
A. GOSPODARSKE DRUŽBE IN S. P.	**1.070.587**	**74,6**	**1.289.088**	**72,8**	**1.436.658**	**71,3**	**1.753.786**	**75,3**	**2.117.982**	**76,3**	**2.381.241**	**75,1**	**2.849.536**	**74,9**	**3.454.096**	**75,0**
1. Kmetijstvo, lov, gozdarstvo	10.054	0,7	12.195	0,7	13.413	0,7	13.614	0,6	15.796	0,6	17.821	0,6	18.916	0,5	17.844	0,4
2. Ribištvo	174	0,0	187	0,0	220	0,0	280	0,0	303	0,0	300	0,0	325	0,0	289	0,0
3. Rudarstvo	541	0,0	956	0,1	4.496	0,2	5.518	0,2	4.831	0,2	6.590	0,2	5.580	0,1	7.339	0,2
4. Predelovalne dejavnosti	193.658	13,5	259.851	14,7	278.894	13,8	302.348	13,0	377.898	13,6	426.675	13,5	514.408	13,5	625.879	13,6
- proiz. hrane, pijač, tobačnih izdelkov	15.395	1,1	23.893	1,3	24.341	1,2	31.023	1,3	48.596	1,8	57.656	1,8	71.236	1,9	80.679	1,8
- proiz. tekstilnih, krznenih, usnjenih izdelkov	25.584	1,8	31.086	1,8	31.859	1,6	34.769	1,5	39.207	1,4	44.360	1,4	52.756	1,4	62.488	1,4
- lesna in papirna industrija	30.377	2,1	33.378	1,9	35.694	1,8	37.457	1,6	41.553	1,5	47.539	1,5	47.082	1,2	55.421	1,2
- kemična industrija	29.344	2,0	45.667	2,6	48.004	2,4	52.341	2,2	77.025	2,8	79.666	2,5	105.851	2,8	135.788	2,9
- kovinska in strojna industrija	43.925	3,1	55.794	3,2	63.317	3,1	69.831	3,0	79.806	2,9	99.738	3,1	134.603	3,5	164.820	3,6
- proizvodnja električne, optične opreme	20.929	1,5	29.169	1,6	31.225	1,5	31.374	1,3	40.357	1,5	44.829	1,4	51.993	1,4	68.826	1,5
- proizvodnja vozil in plovil	20.123	1,4	30.498	1,7	31.612	1,6	31.818	1,4	35.450	1,3	33.604	1,1	28.338	0,7	29.802	0,6
- proiz. pohiš, dr. pred. dej., reciklaža	7.981	0,6	10.366	0,6	12.842	0,6	13.735	0,6	15.906	0,6	19.283	0,6	22.549	0,6	28.054	0,6
5. Oskrba z elektriko, plinom, vodo	49.846	3,5	57.932	3,3	57.859	2,9	61.325	2,6	109.237	3,9	111.774	3,5	102.475	2,7	101.899	2,2
6. Gradbeništvo	27.527	1,9	31.900	1,8	35.953	1,8	51.297	2,2	75.817	2,7	102.762	3,2	116.376	3,1	146.905	3,2
7. Trgovina; popravila motornih vozil	90.941	6,3	135.477	7,6	165.200	8,2	205.612	8,8	266.753	9,6	347.658	11,0	440.837	11,6	489.794	10,6
8. Gostinstvo	6.603	0,5	11.940	0,7	16.360	0,8	21.481	0,9	27.567	1,0	38.642	1,2	44.214	1,2	57.189	1,2
9. Promet, skladiščenje, zveze	66.466	4,6	55.126	3,1	64.817	3,2	70.177	3,0	108.571	3,9	150.082	4,7	185.743	4,9	240.124	5,2
10. Javna uprava, obramba, socialno zavarov. [1]	147.834	10,3	290.770	16,4	317.261	15,7	351.583	15,1	368.947	13,3	415.733	13,1	474.974	12,5	535.863	11,6
11. Zdravstvo, socialno varstvo	4.929	0,3	5.690	0,3	5.968	0,3	6.458	0,3	8.087	0,3	8.882	0,3	11.475	0,3	9.366	0,2
12. Izobraževanje	520	0,0	535	0,0	884	0,0	1.186	0,1	1.278	0,0	2.468	0,1	2.685	0,1	2.350	0,1
13. Druge javne, skupne in osebne storitve	3.005	0,2	4.913	0,3	7.187	0,4	8.784	0,4	13.238	0,5	19.185	0,6	21.845	0,6	30.043	0,7
14. Finančno posredništvo [2]	323.964	22,6	250.557	14,1	299.621	14,9	480.186	20,6	504.997	18,2	501.882	15,8	641.300	16,9	896.557	19,5
15. Nepremičnine, najem poslovne stor.	73.835	5,1	87.675	5,0	98.135	4,9	109.081	4,7	146.913	5,3	168.075	5,3	196.775	5,2	231.784	5,0
16. Ostalo [3]	70.690	4,9	83.384	4,7	70.391	3,5	64.857	2,8	87.749	3,2	62.711	2,0	71.609	1,9	60.871	1,3
B. PREBIVALSTVO	**117.555**	**8,2**	**200.425**	**11,3**	**259.148**	**12,9**	**309.334**	**13,3**	**381.693**	**13,8**	**468.858**	**14,8**	**534.059**	**14,0**	**685.796**	**14,9**
C. TUJE OSEBE	**247.672**	**17,2**	**281.591**	**15,9**	**319.057**	**15,8**	**266.124**	**11,4**	**275.728**	**9,9**	**318.680**	**10,1**	**421.071**	**11,1**	**463.480**	**10,1**
SKUPAJ (A+B+C)	**1.435.814**	**100,0**	**1.771.104**	**100,0**	**2.014.864**	**100,0**	**2.329.244**	**100,0**	**2.775.403**	**100,0**	**3.168.778**	**100,0**	**3.804.667**	**100,0**	**4.603.372**	**100,0**

1) Vključeni so tudi vrednostni papirji države oziroma Republike Slovenije.
2) Vključene so tudi terjatve do Banke Slovenije.
3) Vključena tudi zasebna gospodinjstva z zaposlenim osebjem in eksteritorialne organizacije, združenja.

STRUKTURA BRUTO SKUPNE IZPOSTAVLJENOSTI (BILANČNE IN ZUNAJBILANČNE) PO DEJAVNOSTIH

v mio SIT

DEJAVNOST	30.06.2002	%
A. GOSPODARSKE DRUŽBE IN S. P.	**3.775.901**	**76,5**
1. Kmetijstvo, lov, gozdarstvo	20.934	0,4
2. Ribištvo	282	0,0
3. Rudarstvo	7.969	0,2
4. Predelovalne dejavnosti	640.089	13,0
- proiz. hrane, pijač, tobačnih izdelkov	86.229	1,7
- proiz. tekstilnih, krznenih, usnjenih izdelkov	59.740	1,2
- lesna in papirna industrija	61.120	1,2
- kemična industrija	123.263	2,5
- kovinska in strojna industrija	175.259	3,5
- proizvodnja električne, optične opreme	74.637	1,5
- proizvodnja vozil in plovil	30.881	0,6
- proiz. pohiš, dr. pred. dej., reciklaža	28.959	0,6
5. Oskrba z elektriko, plinom, vodo	95.261	1,9
6. Gradbeništvo	160.478	3,2
7. Trgovina; popravila motornih vozil	515.530	10,4
8. Gostinstvo	57.572	1,2
9. Promet, skladiščenje, zveze	246.475	5,0
10. Javna uprava, obramba, socialno zavarov. [1]	618.282	12,5
11. Zdravstvo, socialno varstvo	10.068	0,2
12. Izobraževanje	2.405	0,0
13. Druge javne, skupne in osebne storitve	30.436	0,6
14. Finančno posredništvo [2]	1.031.296	20,9
15. Nepremičnine, najem poslovne stor.	254.670	5,2
16. Ostalo [3]	84.152	1,7
B. PREBIVALSTVO	**708.832**	**14,4**
C. TUJE OSEBE	**453.162**	**9,2**
SKUPAJ (A+B+C)	**4.937.895**	**100,0**

[1] Vključeni so tudi vrednostni papirji države oziroma Republike Slovenije.

[2] Vključene so tudi terjatve do Banke Slovenije.

[3] Vključena tudi zasebna gospodinjstva z zaposlenim osebjem in eksteritorialne organizacije, združenja.

DODATEK 14

PREGLED BANK IN HRANILNIC V SLOVENIJI po stanju na dan 30.06.2002

I. Banke

ABANKA D.D. LJUBLJANA

Slovenska 58
1517 LJUBLJANA

Tel.: +386 1 471 81 00

Ima dovoljenje za naslednje druge finančne storitve:

- factoring;
- izdajanje garancij in drugih jamstev;
- kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov;
- trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli;
- trgovanje z izvedenimi finančnimi instrumenti;
- zbiranje, analiza in posredovanje informacij o kreditni sposobnosti pravnih oseb;
- izdajanje in upravljanje drugih plačilnih instrumentov (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice);
- oddajanje sefov;
- storitve v zvezi z vrednostnimi papirji, po zakonu, ki ureja trg vrednostnih papirjev;
- upravljanje pokojninskih skladov po zakonu, ki ureja pokojninske sklade;
- opravljanje storitev plačilnega prometa.

BANK AUSTRIA CREDITANSTALT D.D., LJUBLJANA

Šmartinska cesta 140
1000 LJUBLJANA

Tel.: +386 1 587 66 00

Ima dovoljenje za naslednje druge finančne storitve:

- factoring;
- izdajanje garancij in drugih jamstev;
- kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov;
- trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli;
- trgovanje z izvedenimi finančnimi instrumenti;
- izdajanje in upravljanje drugih plačilnih instrumentov (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice);
- storitve v zvezi z vrednostnimi papirji, po zakonu, ki ureja trg vrednostnih papirjev;
- opravljanje storitev plačilnega prometa.

BANKA CELJE D.D.

Vodnikova 2
3000 CELJE

Tel.: +386 3 543 10 00

Ima dovoljenje za naslednje druge finančne storitve:

- factoring;
- izdajanje garancij in drugih jamstev;
- kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov;
- trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli;
- trgovanje z izvedenimi finančnimi instrumenti;
- izdajanje in upravljanje drugih plačilnih instrumentov (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice);
- oddajanje sefov;
- opravljanje storitev plačilnega prometa.

BANKA KOPER D.D.

Pristaniška 14
6502 KOPER

Tel.: +386 5 665 11 00

Ima dovoljenje za naslednje druge finančne storitve:

- factoring;
- izdajanje garancij in drugih jamstev;
- kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov;
- trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli;
- trgovanje z izvedenimi finančnimi instrumenti;
- izdajanje in upravljanje drugih plačilnih instrumentov (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice);
- oddajanje sefov;
- storitve v zvezi z vrednostnimi papirji, po zakonu, ki ureja trg vrednostnih papirjev;
- upravljanje pokojninskih skladov po zakonu, ki ureja pokojninske sklade;
- opravljanje storitev plačilnega prometa.

BANKA VIPA D.D.

Erjavčeva 2
5000 NOVA GORICA

Tel.: +386 5 338 50 00

Ima dovoljenje za opravljanje naslednjih drugih finančnih storitev:

- factoring;
- izdajanje garancij in drugih jamstev;
- kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov;
- trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli;
- trgovanje z izvedenimi finančnimi instrumenti;
- zbiranje, analiza in posredovanje informacij o kreditni sposobnosti pravnih oseb;
- izdajanje in upravljanje drugih plačilnih instrumentov (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice);
- oddajanje sefov;
- posredovanje pri sklepanju posojilnih in kreditnih poslov;
- storitve v zvezi z vrednostnimi papirji, po zakonu, ki ureja trg vrednostnih papirjev;
- opravljanje storitev plačilnega prometa.

FACTOR BANKA D.D.

Tivolska 48
1000 LJUBLJANA

Tel.: +386 1 230 66 00

Ima dovoljenje za naslednje druge finančne storitve:

- factoring;
- izdajanje garancij in drugih jamstev;
- kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov;
- trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli;
- trgovanje z izvedenimi finančnimi instrumenti;
- zbiranje, analiza in posredovanje informacij o kreditni sposobnosti pravnih oseb;
- izdajanje in upravljanje drugih plačilnih instrumentov (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice);
- storitve v zvezi z vrednostnimi papirji, po zakonu, ki ureja trg vrednostnih papirjev;
- upravljanje pokojninskih skladov po zakonu, ki ureja pokojninske sklade;
- opravljanje storitev plačilnega prometa.

GORENJSKA BANKA, D.D., KRANJ

Bleiweisova cesta 1
4000 KRANJ

Tel.: +386 4 208 40 00

Ima dovoljenje za naslednje druge finančne storitve:

- factoring;
- izdajanje garancij in drugih jamstev;
- kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov;
- trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli;
- izdajanje in upravljanje drugih plačilnih instrumentov (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice);
- oddajanje sefov;
- storitve v zvezi z vrednostnimi papirji, po zakonu, ki ureja trg vrednostnih papirjev;
- upravljanje pokojninskih skladov po zakonu, ki ureja pokojninske sklade;
- opravljanje storitev plačilnega prometa.

HYPO ALPE ADRIA BANK D.D.

Trg Osvobodilne fronte 12
1000 LJUBLJANA

Tel.: +386 1 300 44 00

Ima dovoljenje za naslednje druge finančne storitve:

- factoring;
- izdajanje garancij in drugih jamstev;
- kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov;
- trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli;
- izdajanje in upravljanje drugih plačilnih instrumentov (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice);
- oddajanje sefov;
- opravljanje storitev plačilnega prometa.

KOROŠKA BANKA D.D., SLOVENJ GRADEC,
BANČNA SKUPINA NOVE LJUBLJANSKE BANKE

Glavni trg 30
2380 SLOVENJ GRADEC

Tel.: +386 2 884 91 11

Ima dovoljenje za naslednje druge finančne storitve:

- factoring;
- izdajanje garancij in drugih jamstev;
- kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov;
- trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli;
- izdajanje in upravljanje drugih plačilnih instrumentov (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice);
- oddajanje sefov;
- opravljanje storitev plačilnega prometa.

KREKOVA BANKA D.D. MARIBOR[1]

Slomškov trg 18
2000 MARIBOR

Tel.: +386 2 229 31 00

Ima dovoljenje za naslednje druge finančne storitve:

- factoring;
- izdajanje garancij in drugih jamstev;
- kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov;
- trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli;
- izdajanje in upravljanje drugih plačilnih instrumentov (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice);
- oddajanje sefov;
- storitve v zvezi z vrednostnimi papirji, po zakonu, ki ureja trg vrednostnih papirjev;
- opravljanje storitev plačilnega prometa.

[1] V sodnem registru z dne 11.07.2002 je vpisana sprememba imena Krekove banke, tako da se ta glasi RAIFFEISEN KREKOVA BANKA D.D.

NOVA KREDITNA BANKA MARIBOR D.D.

Vita Kraigherja 4
2505 MARIBOR

Tel.: +386 2 229 22 90

Ima dovoljenje za naslednje druge finančne storitve:

- factoring;
- izdajanje garancij in drugih jamstev;
- kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov;
- trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli;
- trgovanje z izvedenimi finančnimi instrumenti;
- izdajanje in upravljanje drugih plačilnih instrumentov (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice);
- oddajanje sefov;
- opravljanje storitev plačilnega prometa.

NOVA LJUBLJANSKA BANKA D.D., LJUBLJANA

Trg republike 2
1520 LJUBLJANA

Tel.: +386 1 425 01 55

Ima dovoljenje za naslednje druge finančne storitve:

- factoring;
- izdajanje garancij in drugih jamstev;
- kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov;
- trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli;
- trgovanje z izvedenimi finančnimi instrumenti;
- zbiranje, analiza in posredovanje informacij o kreditni sposobnosti pravnih oseb;
- posredovanje pri prodaji zavarovalnih polic, po zakonu, ki ureja zavarovalništvo;
- izdajanje in upravljanje drugih plačilnih instrumentov (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice);
- posredovanje pri sklepanju posojilnih in kreditnih poslov;
- oddajanje sefov;
- storitve v zvezi z vrednostnimi papirji, po zakonu, ki ureja trg vrednostnih papirjev;
- opravljanje storitev plačilnega prometa.

POŠTNA BANKA SLOVENIJE D.D.

Vita Kraigherja 5
2000 MARIBOR

Tel.: +386 2 228 82 00

Ima dovoljenje za naslednje druge finančne storitve:

- factoring;
- izdajanje garancij in drugih jamstev;
- kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov;
- trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli;
- izdajanje in upravljanje drugih plačilnih instrumentov (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice);
- opravljanje storitev plačilnega prometa.

PROBANKA D.D.

Gosposka ulica 23
2000 MARIBOR

Tel.: +386 2 252 05 00

Ima dovoljenje za naslednje druge finančne storitve:[2]

- factoring;
- izdajanje garancij in drugih jamstev;
- kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov;
- trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli;
- izdajanje in upravljanje drugih plačilnih instrumentov (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice);
- oddajanje sefov;
- storitve v zvezi z vrednostnimi papirji, po zakonu, ki ureja trg vrednostnih papirjev
- upravljanje pokojninskih skladov po zakonu, ki ureja pokojninske sklade;
- opravljanje storitev plačilnega prometa.

[2] Probanki d.d. je dne 19.07.2002 izdana odločba o izdaji dovoljenja za opravljanje druge finančne storitve - finančni zakup (leasing).

SKB BANKA D.D. LJUBLJANA

Ajdovščina 4
1513 LJUBLJANA

Tel.: +386 1 433 21 32

Ima dovoljenje za naslednje druge finančne storitve:

- factoring;
- finančni zakup (leasing);
- izdajanje garancij in drugih jamstev;
- kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov;
- trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli;
- trgovanje z izvedenimi finančnimi instrumenti;
- zbiranje, analiza in posredovanje informacij o kreditni sposobnosti pravnih oseb;
- posredovanje pri prodaji zavarovalnih polic, po zakonu, ki ureja zavarovalništvo;
- izdajanje in upravljanje drugih plačilnih instrumentov (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice);
- oddajanje sefov;
- posredovanje pri sklepanju posojilnih in kreditnih poslov;
- storitve v zvezi z vrednostnimi papirji, po zakonu, ki ureja trg vrednostnih papirjev;
- opravljanje storitev plačilnega prometa.

SLOVENSKA INVESTICIJSKA BANKA, D.D.,

Čopova 38
1101 LJUBLJANA

Tel.: +386 1 242 03 00

Ima dovoljenje za naslednje druge finančne storitve:

- factoring;
- finančni zakup (leasing);
- izdajanje garancij in drugih jamstev;
- kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov;
- trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli;
- izdajanje in upravljanje drugih plačilnih instrumentov (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice);
- oddajanje sefov;
- opravljanje storitev plačilnega prometa.

SLOVENSKA ZADRUŽNA KMETIJSKA BANKA D.D. LJUBLJANA

Kolodvorska 9
1000 LJUBLJANA

Tel.: +386 1 472 71 00

Ima dovoljenje za naslednje druge finančne storitve:

- factoring;
- izdajanje garancij in drugih jamstev;
- kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov;
- trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli;
- zbiranje, analiza in posredovanje informacij o kreditni sposobnosti pravnih oseb;
- izdajanje in upravljanje drugih plačilnih instrumentov (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice);
- storitve v zvezi z vrednostnimi papirji, po zakonu, ki ureja trg vrednostnih papirjev;
- opravljanje storitev plačilnega prometa.

VOLKSBANK - LJUDSKA BANKA D.D.

Dunajska 128 A
1000 LJUBLJANA

Tel.: +386 1 530 74 00

Ima dovoljenje za naslednje druge finančne storitve:

- factoring;
- izdajanje garancij in drugih jamstev;
- kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov;
- trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli;
- trgovanje z izvedenimi finančnimi instrumenti;
- izdajanje in upravljanje drugih plačilnih instrumentov (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice);
- opravljanje storitev plačilnega prometa.

BANKA DOMŽALE D.D., DOMŽALE,
BANČNA SKUPINA NOVE LJUBLJANSKE BANKE

Ljubljanska cesta 62
1230 DOMŽALE

Tel.: +386 1 724 53 00

Ima dovoljenje za naslednje druge finančne storitve:

- factoring;
- izdajanje garancij in drugih jamstev;
- kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov;
- trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli;
- izdajanje in upravljanje drugih plačilnih instrumentov (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice);
- oddajanje sefov;
- opravljanje storitev plačilnega prometa.

BANKA ZASAVJE D.D., TRBOVLJE,
BANČNA SKUPINA NOVE LJUBLJANSKE BANKE

Trg revolucije 25c
1420 TRBOVLJE

Tel.: +386 3 562 62 33

Ima dovoljenje za naslednje druge finančne storitve:

- factoring;
- izdajanje garancij in drugih jamstev;
- kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov;
- trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli;
- izdajanje in upravljanje drugih plačilnih instrumentov (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice);
- oddajanje sefov;
- opravljanje storitev plačilnega prometa.

Podružnica:

KAERNTNER SPARKASSE AG, CELOVEC,
PODRUŽNICA V SLOVENIJI

Dunajska 63
1000 LJUBLJANA

Tel.: +386 1 309 23 23

Ima dovoljenje za naslednje druge finančne storitve:

- izdajanje garancij in drugih jamstev;
- zbiranje, analiza in posredovanje informacij o kreditni sposobnosti pravnih oseb;
- posredovanje pri sklepanju posojilnih in kreditnih poslov;
- opravljanje storitev plačilnega prometa.

II. Hranilnice:

DELAVSKA HRANILNICA D.D. LJUBLJANA

Dalmatinova 4
1000 LJUBLJANA

Tel.: +386 1 300 02 00

Ima dovoljenje za naslednje druge finančne storitve:

- izdajanje garancij in drugih jamstev;
- kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov;
- trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli;
- izdajanje in upravljanje drugih plačilnih instrumentov (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice);
- opravljanje storitev plačilnega prometa.

HRANILNICA LON D.D., KRANJ

Bleiweisova 2
4000 KRANJ

Tel.: +386 4 280 07 77

Ima dovoljenje za naslednje druge finančne storitve:

- factoring;
- izdajanje garancij in drugih jamstev;
- kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov;
- trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli;
- zbiranje, analiza in posredovanje podatkov o kreditni sposobnosti pravnih oseb;
- izdajanje in upravljanje drugih plačilnih instrumentov (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice);
- oddajanje sefov;
- posredovanje pri sklepanju posojilnih in kreditnih poslov;
- opravljanje storitev plačilnega prometa.

LLT Hranilnica in posojilnica Murska Sobota d.d. Murska Sobota[3]

Staneta Rozmana 11/a
9000 MURSKA SOBOTA

Tel.: +386 2 530 47 80

Ima dovoljenje za naslednje druge finančne storitve:

- izdajanje garancij in drugih jamstev;
- kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov;
- trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli;
- izdajanje in upravljanje drugih plačilnih instrumentov (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice).

[3] Hranilnica LLT je prenehala poslovati po skrajšanem postopku – brez likvidacije, v juliju 2002 je bilo celotno poslovanje hranilnice prenešeno na Novo KBM d.d. (Nova KBM, Podružnica Pomurje LLT).

DODATEK 14a

PREGLED PREDSTAVNIŠTEV TUJIH BANK V REPUBLIKI SLOVENIJI po stanju na dan 30.06.2002

BANKA	NASLOV PREDSTAVNIŠTVA
Die Kärntner Sparkasse AG, Celovec Neuer Platz 14 A-9020 Klagenfurt Avstrija	Kärntner Sparkasse AG, Celovec Predstavništvo Ljubljana Dunajska 156 1000 Ljubljana Tel.: +386 1 568 83 09
LHB Internationale Handelsbank AG Frankfurt am Main Grosse Gallusstrasse 16 D-60311 Frankfurt am Main Nemčija	LHB Internationale Handelsbank AG, Frankfurt am Main Predstavništvo Ljubljana Slovenska cesta 54 1000 Ljubljana Tel.: +386 1 300 04 50
European Bank for Reconstruction and Development One Exchange Square London EC2A 2JN Velika Britanija	European Bank for Reconstruction and Development Trg republike 3 1000 Ljubljana Tel.: +386 1 426 36 00
Raiffeisen Zentralbank Österreich AG Am Stadpark 9 A-1030 Wien Avstrija	Raiffeisen Zentralbank Österreich AG Predstavništvo Slovenija Trg republike 3 1000 Ljubljana Tel.: +386 1 200 18 00
Bank für Kärnten und Steiermark AG St. Veiter Ring 43 A-9020 Klagenfurt Avstrija	BKS Predstavništvo v Republiki Sloveniji Komenskega ulica 12 1000 Ljubljana Tel.: +386 1 300 09 20
Bank für Arbeit und Wirtschaft AG Seitzergasse 2-4 A-1010 Wien Avstrija	Bank für Arbeit und Wirtschaft AG Wien-Predstavništvo Trg republike 3 1000 Ljubljana Tel.: +386 1 470 08 58
UniCredito Italiano S.p.A. Via Dante 1 IT-16121 Genova Italija	UniCredito Italiano S.p.A Predstavništvo Koper Zore Perello Godina 3 6000 Koper Tel.: +386 5 639 83 01

STATUSNE SPREMEMBE BANK, HRANILNIC IN HRANILNO KREDITNIH SLUŽB

I. STATUSNE SPREMEMBE BANK (do 30.6.2002)

Banka	Statusna sprememba	Datum spremembe
	PRIPOJITVE	
Ljubljanska banka Komercialna banka Nova Gorica d.d., Nova Gorica	Pripojitev k Novi Kreditni banki Maribor d.d., Maribor	30.12.1994
E banka d.d. Maribor	Pripojitev k Novi Ljubljanski banki d.d., Ljubljana	12.01.1995
Ljubljanska banka Posavska banka d.d., Krško	Pripojitev k Novi Ljubljanski banki d.d., Ljubljana	01.04.1996
Banka Noricum d.d. Ljubljana	Pripojitev k Banki Celje d.d.	19.12.1996
Hmezad banka d.d. Žalec	Pripojitev k Banki Celje d.d.	30.09.1998
Banka Creditanstalt d.d. Ljubljana	Pripojitev k Bank Austria d.d.	02.11.1998
UBK banka d.d. Ljubljana (bančna skupina SKB)	Pripojitev k SKB banki d.d. Ljubljana	30.12.1998
M banka d.d. Ljubljana	Pripojitev k Banki Koper d.d.	01.10.1999
Banka Societe Generale Ljubljana, d.d.	Pripojitev k SKB banki d.d. Ljubljana	01.10.2001
Pomurska banka d.d., Murska Sobota (bančna skupina NLB)	Pripojitev k Novi Ljubljanski banki d.d., Ljubljana	01.10.2001
Banka Velenje d.d.(bančna skupina NLB)	Pripojitev k Novi Ljubljanski banki d.d., Ljubljana	01.10.2001
Dolenjska banka d.d. Novo Mesto	Pripojitev k Novi Ljubljanski banki d.d., Ljubljana	01.10.2001
	STEČAJI IN LIKVIDACIJE	
Komercialna in hipotekarna banka d.d. Ljubljana	Začetek stečajnega postopka	29.12.1989
Komercialna banka Triglav d.d. Ljubljana	Začetek postopka likvidacije	05.07.1996
	Začetek stečajnega postopka	27.12.1996
Hipotekarna banka d.d. Brežice	Začetek postopka likvidacije	02.12.1998
	Začetek stečajnega postopka	19.04.2000

II. STATUSNE SPREMEMBE HRANILNIC (do 30.6.2002)

Hranilnica	Statusna sprememba	Datum spremembe
	PRIPOJITVE	
HiP Fiba d.d. Koper	Pripojitev k Abanki d.d. Ljubljana	30.12.1994
Hranilnica Magro d.d. Grosuplje	Pripojitev k Hranilnici Lon d.d., Kranj	21.08.1995
Hranilnica Hmezad Agrina d.o.o. Žalec	Pripojitev h Komercialni banki Triglav d.d. Ljubljana	03.07.1996
HIP Val d.o.o. Izola	Pripojitev h Komercialni banki Triglav d.d. Ljubljana	04.07.1996
Hranilnica Hipo d.d. Domžale	Pripojitev k Ljubljanski banki – Banki Domžale d.d, Domžale	14.03.1997
Mariborska hranilnica – posojilnica d.o.o. Maribor	Pripojitev k Delavski hranilnici d.d., Ljubljana	30.06.2000
Hranilnica in posojilnica KGP Kočevska d.d., Kočevje	Pripojitev k Slovenski zadružni kmetijski banki d.d. Ljubljana	29.12.2000
	STEČAJI IN LIKVIDACIJE	
Štajerska hranilnica d.d., Maribor	Začetek stečajnega postopka	27.07.1993
Alea d.d. hranilnica Ajdovščina	Prenehanje hranilnice po skrajšanem postopku	29.03.1999
Mestna hranilnica d.o.o., Krško	Prenehanje hranilnice po skrajšanem postopku	20.11.1995
Hranilnica in posojilnica Tilia d.o.o. Novo mesto	Prenehanje poslovanja hranilnice	11.11.1997
Poteza – Hranilnica d.o.o., Ljubljana	Začetek redne likvidacije	24.11.2000
	Zaključek redne likvidacije	10.12.2001
Kranjska hranilnica in posojilnica Ljubljana d.d., Ljubljana	Zaključek stečajnega postopka	09.03.2001

III. STATUSNE SPREMEMBE HRANILNO KREDITNIH SLUŽB (do 31.08.2002)

HKS, KI SE BODO PRIPOJILE ZVEZI HKS

1. Zgornjesavinjska HKS Mozirje
2. ZHKS Lovrenc na Dravskem polju
3. HKS Koper
4. ZHKS Velike Lašče
5. HKS Laško
6. HKS Metlika
7. HKS Sežana - pripojitev predvidoma do 1.09.2002
8. HKS Cerklje
9. HKS Domžale
10. ZHKS Črnomelj
11. HKS Ljutomerčan Ljutomer
12. ZHKS Ljubljana
13. HKS Gornja Radgona
14. HKS Ptuj
15. HKS Panonka Murska Sobota
16. HKS Vino Bizeljsko Brežice
17. ZHKS Ljutomer Križevci
18. HKS Ivančna Gorica
19. HKS Dole pri Litiji
20. HKS kmetijstva in gozdar. Vrhnika
21. ZHKS Lenart
22. HKS Kapela Radenci
23. ZHKS Slovenjska Bistrica
24. HKS Lendava
25. HKS Vigred Mengeš
26. Zasavska HKS Izlake

HKS, KI SO PO STANJU 31.12.2001 IZPOLNILE KAPITALSKE ZAHTEVE

1. HKS Šoštanj
2. HKS Tolmin
3. HKS Trebnje
4. HKS Vipava
5. Zveza HKS Slovenije Ljubljana

HKS V ODPRTEM POSTOPKU NADZORA

1. HKS Soča Nova Gorica
2. HKS Sicura Ljubljana - je izpolnila kapitalske zahteve
3. HKS Mladika Ljubljana

OPRAVLJEN PREVZEM S STRANI BANK

1. HKS Žiri NKBM prevzem 5.06.2002 - ni še predloga za likvidacijski postopek

DODATEK 15

PREDVIDENI PREVZEM S STRANI BANK

1.	HKS Združenih perutn.Primorske Pivka	NLB	predvidoma 30.09.2002
2.	HKS KZ Savinjska dolina Žalec	SZKB	prevzem od 1.7. do 30.09.2002

HKS, KI SE LIKVIDIRAJO ALI ZA KATERE JE BIL UVEDEN STEČAJNI POSTOPEK

1.	Gozdarska HKS Maribor	15.06.2001	predlog za začetek likvidacije; prenos poslov na Zadr.HKS Maribor, ki je bila pripojena k Zvezi HKS
2.	HKS Sevnica	31.05.2001	prenos poslov na Banko Koper; 17.06.2002 vložen predlog za izbris
3.	HKS Trbovlje	15.10.2001	uveden stečajni postopek
4.	HKS Real-Kredit	31.12.2001	vložen predlog za prostovoljno likvidac.
5.	HKS Slovenska hranilnica in posojilnica	21.06.2002	uveden stečajni postopek

STATUSNO ODPRTE HKS

1.	HKS Plamas	ustavljen postopek izbrisa
2.	HKS Plankoop Ljubljana	ustavljen postopek izbrisa
3.	HKS Elektrovod Ljubljana	ustavljen postopek izbrisa
4.	HKS Brana Ljubljana	
5.	HKS Strešica Velenje	
6.	HKS Alpe Adria, Ljubljana	niso niti vpisali novega predloga
7.	Gozdarska HKS Sevnica	06.02.2001 vpis predloga za likvidacijo; predlog zavrnjen 9.05.2002, ker ni bil dopolnjen

HKS, KI SO SE PRIPOJILE

1.	ZHKS Maribor	31.01.2001	pripojitev k Zvezi HKS
2.	HKS Ribnica	31.01.2001	pripojitev k Zvezi HKS
3.	HKS GKZ Sloga Kranj	30.04.2001	pripojitev k Zvezi HKS
4.	HKS Naklo	30.04.2001	pripojitev k Zvezi HKS
5.	Notranjska HKS Postojna	31.05.2001	pripojitev k Zvezi HKS
6.	HKS Krško	31.05.2001	pripojitev k Zvezi HKS
7.	HKS Idrija	31.07.2001	pripojitev k Zvezi HKS
8.	HKS Logatec	31.07.2001	pripojitev k Zvezi HKS
9.	HKS za Gorenjsko Kranj	31.08.2001	pripojitev k Zvezi HKS
10.	HKS Tržič	30.11.2001	pripojitev k Zvezi HKS
11.	ZHKS Škofja Loka	30.11.2001	pripojitev k Zvezi HKS
12.	HKS Kmetij.in gozdarstva Sl.Konjice	31.12.2001	pripojitev k Zvezi HKS
13.	HKS Šmarje pri Jelšah	31.12.2001	pripojitev k Zvezi HKS
14.	HKS Šentjur	31.12.2001	pripojitev k Zvezi HKS
15.	ZHKS Novo mesto	28.02.2002	pripojitev k Zvezi HKS
16.	HKS KZ Dobrepolje	28.02.2002	pripojitev k Zvezi HKS
17.	HKS Jeruzalem, Ormož	30.04.2002	pripojitev k Zvezi HKS
18.	ZHKS v Bohinju, Srednja vas	30.04.2002	pripojitev k Zvezi HKS
19.	HKS Litija	31.05.2002	pripojitev k Zvezi HKS
20.	HKS Brežice	31.05.2002	pripojitev k Zvezi HKS
21.	HKS Medvode	01.07.2002	pripojitev k Zvezi HKS

VELJAVNI PREDPISI, KI UREJAJO NADZOR BANK IN HRANILNIC

1. **Zakon o Banki Slovenije**
   (Ur. l. RS št. 58/02)
2. **Zakon o bančništvu**
   (Ur. l. RS št. 7/99 in 59/01)
3. **Zakon o hranilno kreditnih službah**
   (Ur. l. RS št. 14/90, 30/90, 17/91, 55/92, 66/93, 7/99)
4. **Zakon o bankah in hranilnicah**
   (Ur. l. RS št. 1/91 – I, 38/92, 46/93, 45/94 in 7/99 – razveljavljen, v veljavi ostane le 79. člen)
5. **Sklep o uskladitvi zneskov najnižjega osnovnega kapitala banke, zajamčene vloge in najnižjega kapitala hranilnice**
   (Ur. l. RS št. 102/00)
6. **Sklep o kapitalski ustreznosti bank in hranilnic**
   (Ur. l. RS št. 24/02)
7. **Sklep o veliki izpostavljenosti bank in hranilnic**
   (Uradni list št. 24/02)
8. **Sklep o razvrstitvi aktivnih bilančnih in zunajbilančnih postavk bank in hranilnic**
   (Ur. l. RS št. 24/02)
9. **Navodilo za izvajanje sklepa o razvrstitvi aktivnih bilančnih in zunajbilančnih postavk ter sklepa o oblikovanju posebnih rezervacij bank in hranilnic**
   (navodilo izdano 03.04.2002)
10. **Navodilo za restrukturiranje terjatev bank in hranilnic**
    (navodilo izdano 20.05.1999)
11. **Sklep o oblikovanju posebnih rezervacij bank in hranilnic**
    (Ur. l. RS št. 24/02)
12. **Sklep o podrobnejši vsebini poročil iz 127. člena zakona o bančništvu**
    (Ur. l. RS št. 32/99, 89/99 in 71/01)
13. **Sklep o poslovnih knjigah in poslovnih poročilih bank in hranilnic**
    (Ur. l. RS št. 24/02 in 52/02)

14a. **Navodilo za izvajanje sklepa o poslovnih knjigah in poslovnih poročilih bank in hranilnic –** (z metodologijo za sestavitev bilance stanja in izkaza uspeha s podrobnejšo razčlenitvijo bilančnih postavk)
(navodilo izdano 03.04.2002, spremenjeno 20.06.2002)

14b. **Navodilo za izvajanje sklepa o poslovnih knjigah in poslovnih poročilih bank in hranilnic –** (z metodologijo za izračun kazalcev)
(navodilo izdano 20.06.2002)

15. **Navodilo o pošiljanju mesečnih poročil o knjigovodskem stanju računov**
    (navodilo izdano 03.04.2002)
16. **Sklep o najmanjšem obsegu ter vsebini revizijskega pregleda in revizorjevega poročila**
    (Ur. l. RS št. 24/02)
17. **Sklep o podrobnejšem načinu izračuna obveznosti, terjatev in naložb pri ugotavljanju neto dolžništva**
    (Ur. l. RS št. 42/99 in 71/01)
18. **Sklep o ugotavljanju in poročanju vrednosti naložb bank in hranilnic v kapital nefinančnih organizacij in opredmetena osnovna sredstva**
    (Ur. l. RS št. 42/99)
19. **Sklep o sistemu zajamčenih vlog**
    (Ur. l. RS št. 61/00 in 35/02)

20. **Navodilo za izpolnjevanje poročila o zajamčenih vlogah**
(navodilo izdano 16.04.2002)
21. **Sklep o sistemu jamstva za terjatve vlagateljev pri borzno posredniških družbah**
(Ur. l. RS št. 56/01)
22. **Sklep o najmanjšem obsegu likvidnosti, ki jo mora banka zagotavljati**
(Ur. l. RS št. 82/01, 108/01 in 28/02)
23. **Navodilo za izvajanje sklepa o najmanjšem obsegu likvidnosti, ki jo mora banka zagotavljati**
(navodilo izdano 07.11.2001 in spremenjeno 09.01.2002)
24. **Sklep o dnevnem načrtovanju tolarske likvidnosti in spremljanju koncentracije deponentov**
(Ur. l. RS št. 82/01)
25. **Navodilo za poročanje o največjih deponentih**
(navodilo izdano 26.04.2002)
26. **Navodilo za izpolnjevanje poročila o tokovih tolarske likvidnosti bank**
(navodilo izdano 19.12.2001)
27. **Navodilo za izračun nekaterih značilnih aktivnih in pasivnih obrestnih mer bank in hranilnic za nebančni sektor**
(navodilo izdano 26.04.2002)
28. **Sklep o dajanju posebnih likvidnostnih posojil s sodelovanjem bank**
(Ur. l. RS št. 25/97, 37/98, 31/99 in 38/01)
29. **Sklep o tolarski likvidnostni lestvici hranilnic**
(Ur. l. RS št. 62/01 in 92/01)
30. **Navodilo za izdelavo poročila o količnikih likvidnosti tolarske likvidnostne lestvice hranilnic**
(navodilo izdano 23.11.2001)
31. **Sklep o zagotavljanju integralnih podatkov o stanju terjatev in obveznosti bank in hranilnic do posameznega komitenta**
(Ur. l. RS št. 85/98)
32. **Sklep o usklajevanju hranilno kreditnih služb z določbami zakona o bančništvu**
(Ur. l. RS št. 109/99, 62/01, 71/01 in 92/01)
33. **Sklep o nadzoru bank in hranilnic na konsolidirani osnovi**
(Ur. l. RS št. 109/99)
34. **Sklep o določitvi pogojev, ki jih mora izpolnjevati banka oziroma hranilnica za opravljanje bančnih oziroma drugih finančnih storitev ter o določitvi dokumentacije, na podlagi katere je mogoče ugotoviti, ali bo družba sposobna opravljati dejavnosti, na katere se nanaša zahteva za izdajo dovoljenja**
(Ur. l. RS št. 109/99, 52/00 in 78/01)
35. **Sklep o določitvi dokumentacije, na podlagi katere je mogoče ugotoviti, ali je podružnica tuje banke sposobna opravljati storitve, na katere se nanaša zahteva tuje banke za izdajo dovoljenja za njeno ustanovitev**
(Ur. l. RS št. 109/99, 52/00 in 78/01)
36. **Sklep o podrobnejši vsebini dokumentacije k zahtevi za izdajo dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave oziroma likvidacijskega upravitelja banke in hranilnice**
(Ur. l. RS št. 78/01)
37. **Sklep o obveščanju o nameravani odtujitvi delnic**
(Ur. l. RS št. 109/99)
38. **Sklep o pogojih, ki jih mora izpolnjevati kreditni posrednik**
(Ur. l. RS št. 110/99 in 11/01)
39. **Priporočila za opravljanje poslov trgovanja v bankah**
(priporočila izdana aprila 1997)
40. **Priporočila za upravljanje s kapitalom v bankah**
(priporočila izdana oktobra 1998)

41. **Priporočila za upravljanje s kreditnim tveganjem v bankah**
(priporočila izdana oktobra 1998)
42. **Priporočila za upravljanje z likvidnostjo v bankah**
(priporočila izdana oktobra 1998)
43. **Priporočila za upravljanje s tečajnim tveganjem v bankah**
(priporočila izdana oktobra 1998)
44. **Priporočila za vzpostavitev in izvajanje sistema notranjega nadziranja v bankah** (priporočila izdana oktobra 1998)
45. **Priporočila za upravljanje s poslovnim tveganjem,** Bazelski odbor za bančni nadzor
(priporočila izdana septembra 1998)
46. **Priporočila za povečevanje transparentnosti bank,** Bazelski odbor za bančni nadzor
(priporočila izdana septembra 1998)
47. **Dobra bančna praksa v razkrivanju kreditnega tveganja**
(priporočilo izdano septembra 2000)
48. **Načela upravljanja s kreditnim tveganjem**
(priporočilo izdano septembra 2000)
49. **Upravljanje s tveganjem pri poravnavi v tujih valutah**
(priporočilo izdano septembra 2000)
50. **Sklep o letnem nadomestilu za opravljanje nadzora, pavšalnih stroških nadzora in taksah za odločanje o zahtevah za izdajo dovoljenj**
(Ur. l. RS št. 23/01 in 71/01)
51. **Pravilnik o medsebojnem sodelovanju nadzornih organov**
(Ur. l. RS št. 55/99 in 87/00)
52. **Navodilo o določitvi meril za pretežno opravljanje dejavnosti drugih finančnih storitev**
(Ur. l. RS št. 55/99)

DODATEK 17

RATINGI SLOVENSKIH BANK IN SLOVENIJE

Fitch Ratings

Ocenjevana banka	Kratkoročni rating	Dolgoročni rating	Individualni rating	Podpora	Izgledi
Nova Ljubljanska banka	F2	A-	C	2	stabilni
Nova Kreditna banka Maribor	F3	BBB	C/D	2	
SKB				3	
Banka Koper	F3	BBB	C	4	pozitivni
Banka Celje	F3	BBB	C	4	pozitivni
Abanka	F3	BBB-	C/D	4	pozitivni
Gorenjska banka	F2	BBB+	B/C	4	stabilni

Ocena države	Dolgoročni dolg		Kratkoročni dolg
	v tuji valuti	v domači valuti	v tuji valuti
Slovenija	A/pozitivni	AA	F1

Moody's

Ocenjevana banka	Kratkoročni rating za depozite	Dolgoročni rating za depozite	Finančna moč
Nova Ljubljanska banka	P-2	Baa2	C-
Nova Kreditna banka Maribor	P-2	Baa2	C-
SKB banka	P-1	A2	D+

Ocena države	Dolgoročni dolg		Kratkoročni dolg
	v tuji valuti	v domači valuti	
Slovenija	A2/stabilni	Aa3	P1

Standard & Poor's

Ocenjevana banka	Kratkoročni rating	Dolgoročni rating		Izgledi
		Tuja valuta	Domača valuta	
Nova Ljubljanska banka	A-3	BBB-	BBB-	stabilno
Nova Kreditna banka Maribor			BBpi	
Gorenjska banka			BBpi	

Ocena države	Suvereno tveganje	
	v tuji valuti	v domači valuti
Slovenija	A/stabilni/A-1	AA/stabilni/A-1+

Capital Intelligence

Ocenjevana banka	Kratkoročni rating	Dolgoročni rating	Rating domače moči	Podpora	Izgledi
Nova Ljubljanska banka	A 2	A-	A-	2	stabilni
Nova Kreditna banka Maribor	A 2	BBB	BBB	2	pozitivni
Banka Koper	A 3	BBB-	BBB-	4	pozitivni
Banka Celje	A 3	BBB	BBB	3	stabilni
Abanka	A 3	BBB-	BBB-	3	stabilni
Gorenjska banka	A 3	BBB-	BBB-	4	stabilni

Ocena države	Dolgoročni rating	Kratkoročni rating
Slovenija	A-	A2